

OVERDRACHTS- DOSSIER

gemeente Wassenaar

INHOUD

Veilig, groen en internationaal dorp	3
• Regionale samenwerking	
• Internationals	
• Veilig dorp	
Een dorp in beweging	8
• Economie en ondernemers	
• Verkeer en vervoer	
• Luchtkwaliteit	
• Beheer wegen, openbare verlichting en verkeersregelininstallaties	
Iedereen doet mee	20
Bouwen aan een solide basis	26
• Dienstverlening	
• Grondexploitatie en planeconomie	
• Riool en water	
• Afval	
• Financiën	
• Vastgoed en bouwprojecten	
Duurzaam en toekomstbestendig	39
Denken in mogelijkheden	43
• Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging, in relatie tot vergunningverlening, toezicht en handhaving	
• Wonen	
• Groen, natuur en leefomgeving	
• Erfgoed	
• Ambtelijke huisvesting: bestuurscentrum De Paauw, het gemeentekantoor en de gemeentewerf	
• Groene Zone & Valkenhorst	
• Deijlerhoeve / ontwikkeling ASH	
Realisatiekracht	54
• Opgavegericht werken	
• Inwonersparticipatie	
• Communicatie	
• Arbeidsmarkt	
• Juridische ondersteuning	
• Data- en informatiemanagement	
Extra informatie	61

VEILIG, GROEN EN INTERNATIONAAL DORP

Wassenaar is geen eiland. Dit betekent dat we voor taken en opgaven samenwerken met partners in de regio. Dit vraagt onderhoud en biedt kansen voor versterking.

Een aanzienlijk aantal van onze inwoners zijn buitenlandse werknemers die tijdelijk in Nederland werken, functionarissen die hun land in Nederland vertegenwoordigen (corps diplomatique) en mensen die in Nederland geboren zijn, bijvoorbeeld voor werk lange tijd in het buitenland hebben gewoond, en weer terug naar Nederland gekomen zijn. Ze kiezen Wassenaar als hun woonplaats omdat het dicht bij hun werk is, vanwege de prettige woonomgeving en voorzieningen zoals internationaal onderwijs.

Wassenaar is een veilige gemeente, maar het kan beter. Er wordt gestreefd naar veiliger verkeer, minder woninginbraken en het bestrijden van ondermijning. Naast de hieronder genoemde onderwerpen wordt ook gewerkt aan professionalisering van de werkzaamheden van de BOA's en het verbinden van jeugd en veiligheid.

Onderwerpen die aan bod komen

- Regionale samenwerking
- Internationals
- Veilig dorp

Regionale samenwerking

Doel

Onze partners in de regio weten waar we staan en hoe we elkaar kunnen versterken.

Kenmerken

Wassenaar maakt deel uit van negen gemeenschappelijke regelingen:

- Gemeenschappelijke Regeling Belastingensamenwerking Gouwe-Rijnland - BSGR
- Gemeenschappelijke regeling GGD en Veilig Thuis Haaglanden
- Gemeenschappelijke Regeling Metropoolregio Rotterdam Den Haag 2014 - MRDH
- Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Haaglanden - ODH
- Gemeenschappelijke regeling Regionaal Reinigingsbedrijf Avalex 2018 - Avalex
- Gemeenschappelijke regeling Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden
- Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Haaglanden 2016 - Veiligheidsregio Haaglanden
- Gemeenschappelijke regeling werkbedrijven Kust-, Duin- en Bollenstreek (GR KDB)
- Gemeenschappelijke Regeling Werkorganisatie Duivenvoorde – WODV (deze GR is niet actief en wordt opgeheven)

Huidige stand van zaken

Wassenaar is een groene gemeente met ruimte in een dichtbevolkte regio. Als meest noordelijke gemeente in de metropoolregio Rotterdam-Den Haag, vervult Wassenaar een belangrijke scharnierfunctie tussen de Leidse en Haagse regio. In de regio staat Wassenaar bekend als een groene, ruimtelijke gemeente die haar financiële huishoudboekje goed op orde heeft.

Ook is Wassenaar een zelfstandige en zelfbewuste gemeente van relatief kleine omvang. Bepaalde taken kunnen we echter niet alleen uitvoeren. Daar hebben we de regio voor nodig.

Samenwerking betekent echter ook dat er soms water bij de wijn moet worden gedaan. Om een zelfstandige gemeente te blijven én om het Wassenaarse geluid duidelijk te laten horen, is inzet op de regio van groot belang.

Ontwikkelingen

In de regio komt Wassenaar op voor het belang van groen&blauw. Daarbij wordt gepleit voor het mogelijk maken van structurele bekostiging hiervan.

Wassenaar maakt zich sterk voor versterking van het groen en meer spreiding van bezoekers (afname druk op specifieke plekken). Daarom willen we een verbinding van het groen vanaf de kust bij Wassenaar tot en met het Groene Hart. Transitie in mobiliteit is hierbij ook van belang. Wassenaar vervult een belangrijke rol in de regio als het gaat om het bieden van groen en ruimte om te ademen. Het volbouwen van Wassenaar dient daarom voorkomen te worden en daar worden in de regio afspraken over gemaakt.

Wat komt er op Wassenaar af?

Voor het aanpakken van steeds meer ontwikkelingen, risico's en kansen zijn we afhankelijk van andere gemeenten en overheden in de regio. Ook pakken we het samen met hen op. Een voorbeeld is het traject Poort naar de Hollandse Duinen, waarbij we het groen willen verbinden van Wassenaar tot en met het Groene Hart en waarvoor een herwaardering van de N44 noodzakelijk is. Daarom is het belangrijk dat we een goede samenwerkingspartner zijn.

Wat is er nodig?

De laatste jaren neemt Wassenaar een steeds duidelijkere positie in de regio in en dat werpt zijn vruchten af. Het is daarom belangrijk dat we aandacht blijven hebben voor:

- Het overall uitspreken van dezelfde boodschap over de rol die Wassenaar vervult in de regio: groen en een hoogwaardig woonklimaat.
- Voldoende capaciteit om in de steeds belangrijker wordende regionale samenwerkingsverbanden op te kunnen komen voor het Wassenaarse belang.

Internationals

Doel

Internationals op een goede manier faciliteren en ze meer betrekken en verbinden met het maatschappelijke leven in Wassenaar.

Kenmerken

- Eén op de vijf inwoners van Wassenaar is expat/ international of behoort tot de corps diplomatique.
- Internationals die in Wassenaar wonen, blijven gemiddeld langer in Wassenaar wonen dan internationals in andere steden.

- Drie lokale scholen bieden internationaal onderwijs aan: The American School The Hague, Indonesian School of The Hague en het Rijnlands Lyceum Wassenaar.
- We hebben meer dan veertig residenties en een ambassade op ons grondgebied.

Huidige stand van zaken

In 2021 is de Startnotitie Internationale Wassenaarders vastgesteld. Het doel van deze startnotitie is om de effecten van het gastheerschap in kaart te brengen en in beeld te krijgen hoe internationals met de samenleving verweven zijn en wat er bij deze groep speelt. Waar mogelijk onderbouwen we dit met feiten en cijfers. Dit maakt het mogelijk om bij het opstellen van beleid oog te hebben voor de internationale inwoners en hun behoeftes. We maken immers beleid voor alle inwoners. De nota bevat concrete beleidsaanbevelingen om te zorgen dat internationals betrokken worden, de voordelen van het gastheerschap gemaximaliseerd worden en de nadelen ervan geminimaliseerd. Op deze manier pakken we als internationaal dorp de kansen aan die dit met zich meebrengt en zorgen we ervoor dat iedereen mee-doet.

Ontwikkelingen

Op dit moment ontwikkelen we beleid op het gebied van internationale inwoners, de zogenoemde internationals.

Wat komt er op Wassenaar af?

Het lijkt er vooralsnog op dat corona er niet voor heeft gezorgd dat zich minder internationals in Wassenaar vestigen.

Wat is er nodig?

Bij het ontwikkelen van de nota Internationale Wassenaarders is nu al duidelijk dat, zolang de gemeente alleen in het Nederlands communiceert, het voor internationale inwoners erg moeilijk is betrokken te raken bij de Wassenaarse gemeenschap.

Veilig dorp

Dit onderdeel bestaat uit de volgende onderwerpen:

- Veiligheidsplan 2022 – 2026
- Wijk- en themagericht werken
- Aanpak ondermijning
- Minder auto- en woninginbraken
- zorg en veiligheid

VEILIGHEIDSPLAN 2022 – 2026

Doel

Hernieuwen van het veiligheidsplan.

Cijfers

We hebben 5,5 FTE BOA

Huidige stand van zaken

Het huidige veiligheidsplan loopt tot en met 2022. Het is gebruikelijk dat het plan elke vier jaar aangepast wordt. Dit jaar zal het plan dan ook herschreven gaan worden en worden de prioriteiten bepaald van de opvolgende periode. Hierbij worden de (veiligheids) partners, zoals de politie, betrokken.

Wat komt er op Wassenaar af?

Het domein van veiligheid is in beweging, er is meer vraag naar participeren en een bredere blik op het veiligheidsdomein.

Ontwikkeling

De wereld verandert. We werken bijvoorbeeld nu intensiever samen met de verschillende veiligheidspartners, aanpak van ondermijning krijgt een meer prominente plaats en we werken steeds meer datagedreven.

Wat is er nodig?

(Mogelijke) inhuur van een externe partij/adviseur voor het opstellen van een gedegen plan.

WIJK- EN THEMAGERICHT WERKEN

Doel

Een efficiëntere manier van werken ontwikkelen waarbij de handhavers herkenbaar zijn in de wijk en zich continu kunnen ontwikkelen op verschillende thema's.

Cijfers

- Sinds 2013 zijn het aantal meldingen gestegen van 324 naar 954 meldingen.
- Inwoners kunnen uit 19 categorieën meldingen maken die bij Toezicht en Handhaving terecht komen.

- Het werk van Toezicht en Handhaving is over de jaren heen ontwikkeld tot een expertise.

Huidige stand van zaken

Sinds 2013 is het werk van de handhavers enorm snel ontwikkeld. Vroeger schreef Handhaving alleen meer bekeuringen uit, maar ondertussen is dat beeld verouderd. Door maatschappelijke ontwikkelingen en verschuivingen van taakverdeling tussen bijvoorbeeld gemeente en politie zijn de werkzaamheden van BOA's verschoven naar het verbeteren van de leefbaarheid in de gemeente. De verandering in werkzaamheden heeft er ook voor gezorgd dat het werk anders ingedeeld moest worden.

In 2021 zijn de handhavers begonnen met het wijk- en themagericht werken. De handhavers zijn het eerste aanspreekpunt voor veel inwoners, daarom heeft iedere handhaver een wijk toebedeeld gekregen om in te netwerken. Dit zorgt voor herkenbaarheid onder de bewoners en een verbeterde informatiepositie voor de handhavers. Daarnaast heeft iedere handhaver een specialistisch thema in hun takenpakket. Voorbeelden hiervan zijn alcoholwetgeving, strand en jeugd. De thema's bieden de handhavers de mogelijkheid om te specialiseren en te professionaliseren.

Wat komt er op Wassenaar af?

Bij Toezicht en Handhaving lag de afgelopen periode de nadruk op de handhaving van de coronamaatregelen. Nu er meer ruimte is voor andere werkzaamheden, zullen er weer meer zaken opgepakt worden om de leefbaarheid in de gemeente te verbeteren.

Ontwikkeling

Op dit moment volgen de handhavers cursussen en opleidingen om hun kennis en kunde verder te ontwikkelen.

Wat is er nodig?

Het wijk- en themagericht werken is nog in ontwikkeling, de organisatie is bezig dit verder uit te rollen en perfectioneren. Dit kost tijd.

AANPAK ONDERMIJNING

Doel

Aanpak ondermijning.

Cijfers

Ondermijning laat zich nog niet vangen in cijfers in de gemeente Wassenaar. Dit heeft te maken met vertraging in de uitvoering van het goedgekeurde plan van aanpak. Het goede nieuws is, dat het wel serieus is opgepakt en dat dit al te zien is in de huidige organisatie. Aangezien we als gemeente nog bewuster moeten worden wat 'ondermijning' behelst, geven cijfers nu nog geen eerlijk beeld van de werkelijkheid.

Huidige stand van zaken

De aanpak van ondermijning is nu weggezet bij de regisseur Ondermijning, die in februari is aangesteld. Die geeft nu uitvoering aan het plan van aanpak, dat in eerste instantie is gericht op het creëren van bewustwording bij de medewerkers. Tevens is een periodiek overleg ingepland met externe overheidspartners om informatie te delen. Dit is een proces dat continu onder de aandacht moet worden gebracht.

Ontwikkelingen

Door de toename van de bewustwording van ondermijning op de verschillende afdelingen in de verschillende casussen, komen de komende tijd meer ondermijningszaken aan het licht. Dit met het doel om een eerlijke en veilige gemeente te kunnen zijn voor inwoners en ondernemers. De gemeente Wassenaar wil daarbij een niet te groot deel van het waterbed zijn.

Wat komt er op Wassenaar af?

Waar de gemeente Wassenaar bewust van moet zijn, is het waterbedeffect waar onze gemeente onderdeel van is. We zien dit al terug in bepaalde branches, waarbij onze buurtgemeenten actie ondernemen. De 'crimineel' zal op zoek gaan naar gemeenten die hier niet op voorbereid zijn. Dit betekent dat onze APV en BIBOB aangepast moeten worden. We moeten nog meer investeren in onze 'blinde vlekken'. Het inzichtelijk maken van dat wat bij andere gemeentes gebeurt en waarvan wij het idee hebben dat het niet in Wassenaar gebeurt. Ook wij hebben te maken met spookbewoning, arbeidsuitbuiting, drugsoverlast, witwasconstructies en ga zo maar door.

Wat is er nodig?

Op dit moment is de huidige goedkeuring van het budget, dat is vastgesteld aan de hand van het plan van aanpak, voldoende om uitvoering te geven aan dit plan.

MINDER AUTO – EN WONINGINBRAKEN

Doel

Het aantal inbraken in auto's en woningen terugdringen.

Cijfers

Jaar	2017	2018	2019	2020	2021
Aantal inbraken	99	95	136	80	80

Huidige stand van zaken

- Intensieve samenwerking met politie en beveiligingsbedrijven.
- Samen met de politie is in kaart gebracht wat beide partijen doen om het aantal woninginbraken terug te dringen en duidelijk te krijgen waar we elkaar kunnen versterken. Daarvoor is een Integrale Veiligheidsaanpak ontwikkeld.
- Belangrijke taken van de gemeente zijn het voorzien van relevante informatie voor inwoners, zowel actief als passief, en ervoor zorgen dat inwoners weten hoe ze zich kunnen aansluiten bij verschillende projecten van de politie. Ook het trainen van bijvoorbeeld de groendienst en aandacht voor inbraakpreventie in het beleid, behoren tot deze taken.
- De gemeente en de particuliere beveiligingsbedrijven hebben sinds 2021 een hernieuwd convenant met de politie afgesloten dat voorziet in de juridische afspraken om gegevens rond inbraken uit te wisselen.

Ontwikkelingen

- Samen met de politie wordt onderzocht of automatische kentekenplaaatherkenning (ANRP) uitgebreid kan worden. Hiermee wordt het eenvoudiger om verdachte voertuigen (bijvoorbeeld mobiel banditisme) te onderzoeken en zelf op heterdaad te controleren.

Wat komt er op Wassenaar af?

- Door de coronamatregelen waren mensen meer thuis en is het aantal inbraken afgenomen. Nu de maatregelen steeds verder losgelaten worden, neemt de kans op inbraken toe.
- Het is nog niet zeker dat het basisteam van politie Wassenaar een eigen gebouw blijft houden. Als dit verdwijnt, zal de directe samenwerking moeilijker worden en de aanrijtijden bij een melding van een inbraak toenemen.

Wat is er nodig?

- Constante aandacht.

ZORG & VEILIGHEID

Doel

heldere aanpak en verbeterde samenwerking in de keten waardoor inwoners die de grip op hun leven dreigen te verliezen beter in beeld blijven, eerder worden toe geleid naar zorg en waardoor escalatie zoveel mogelijk wordt voorkomen.

Huidige stand van zaken

De samenwerking tussen de verschillende partners in de keten is organisch tot stand gekomen. Partners weten elkaar te vinden, maar het is niet altijd duidelijk welke casussen in de keten horen en ontstaat soms nog ruis.

Wat komt er op Wassenaar af?

De politie is een belangrijke partner in deze keten, maar door langdurige onderbezetting kunnen ze de rol niet altijd op zich nemen.

Ontwikkeling

Bij alle partijen in de keten is er behoefte aan een heldere aanpak en nauwere samenwerking. Er is gekozen voor het Aanpak Voorkoming Escalatie-model (AVE), waardoor rolverdeling en op- en afschalen helder wordt. Er wordt ook gewerkt om juridische barrières te slechten, bijvoorbeeld door duidelijkheid te creëren op privacy.

Wat is er nodig?

Om te zorgen dat Zorg & Veiligheid duurzaam geborgd kan worden, zijn er structureel personele inzet en middelen nodig. Vanwege het lokale karakter van de personen die in de keten terecht komen en de nauwe samenwerking met de ketenpartners, is het noodzakelijk dit lokaal te (blijven) organiseren.

EEN DORP IN BEWEGING

Wassenaar is een dorp in beweging. Richting 2030 werken we aan een fietsverkeersveiliger en goed bereikbaar dorp met een bloeiende economie. We maken van het dorp en het strand een prachtige plek voor inwoners en toeristische bezoekers om te recreëren en verblijven. Daarnaast zijn we een belangrijke regiopartner om de verkeersmobiliteit te verbeteren. Ook staan hierbij de schone lucht en kwaliteit van wonen en leven van onze inwoners voorop.

Daarnaast voert de gemeente ook een aantal vaste taken uit op het gebied van economische ontwikkeling, verkeer en vervoer. De gemeente legt wegen aan en heeft allerlei daaraan gerelateerde beheerstaken zoals onderhoud, schoonhouden en gladheidbestrijding. Ook heeft de gemeente vaste taken op het gebied van parkeren, werken wij samen aan verkeer en economie met de MRDH en werkt de gemeente samen met ondernemers aan de lokale economie.

Onderwerpen die aan bod komen

- Economie en ondernemers
- Verkeer en vervoer
- Luchtkwaliteit
- Beheer wegen, openbare verlichting en verkeersregelinstanties

Economie en ondernemers

Doel

Een bloeiende economie, goede werkgelegenheid en gezonde bedrijventerreinen, winkelcentra, horeca- en toeristische voorzieningen.

Cijfers

- 8440 banen;
- 2440 bedrijfsvestigingen;
- Grootste sector: Groot -en Detailhandel met 1450 banen.

Huidige stand van zaken

Hoewel Economische Zaken geen wettelijke taak is, is het faciliteren van ondernemers en het gezamenlijk benutten van kansen of aanpakken van bedreigingen van groot economisch en maatschappelijk belang voor Wassenaar. De Economische Visie Wassenaar beoogt een bloeiende economie, goede werkgelegenheid en gezonde bedrijventerreinen (Maaldrift, Hofcampweg en Hoge Klei), winkelcentra, horeca- en toeristische voorzieningen door in te zetten op sterke sectoren en de kansen te benutten.

Centrumontwikkeling

De afgelopen jaren hebben we samen met ondernemers, pandeigenaren, inwoners en andere betrokkenen, gewerkt aan een Beeldkwaliteitsplan voor het centrum van Wassenaar. In 2022/2023 wordt het inrichtingsplan uitgevoerd. Het gaat om de herinrichting van de openbare ruimte, een uitstallingen- en terrassenbeleid, het beschikbaar stellen van openbaar toegankelijke toiletten, het toevoegen van fietsparkeren, het aanbrengen van bewegwijzering en het renoveren van gevels door pandeigenaren met

behelp van het Gevefonds. Dit Gevefonds is omarmd en heeft geleid tot diverse investeringen en gevelverbeteringen. Het fonds is bijna uitgeput. Om de positieve beweging te ondersteunen is het gewenst om opnieuw € 100.000 beschikbaar te stellen.

Ook blijft de gemeente de komende tijd werken aan een goed florerend, vindbaar, toegankelijk en compact centrum met een minimale leegstand (frictieleegstand = wens) en meer ruimte voor wonen boven winkels en nabij het kernwinkelgebied (ofwel de winkelhaak). Om leegstand te beperken werken we op dit moment aan een functie- en brancheringsvisie inclusief een concreet actieplan. Hiermee werken we aan het op orde krijgen van de basis en daarmee aan een belangrijk ingrediënt voor het maken van een Omgevingsvisie- en plan.

Ondernemers en corona

Lokale ondernemers hebben vanwege corona een uitdagende tijd achter de rug. Tijdens de coronapandemie heeft het college € 10.000 beschikbaar gesteld om initiatieven te stimuleren. Dit betreft initiatieven met meerdere ondernemers. Om de samenwerking blijvend te stimuleren is het gewenst om hiervoor (ook na de coronapandemie) een samenwerkingstimuleringssubsidie beschikbaar te stellen.

Maaldrift

De gemeente Wassenaar heeft als doel gezonde en bloeiende bedrijventerreinen. Met de aanleg van de RijnlandRoute kom je via de A44 Wassenaar binnen bij bedrijventerrein Maaldrift. Een mooi en schoon bedrijventerrein is het visitekaartje voor het dorp, daarom werken wij aan de herinrichting van de openbare ruimte op Maaldrift en een ontsluiting naar de N44.

Duindigt

Een van de doelen waar de gemeente richting 2030 naartoe werkt is om Duindigt te laten herleven als recreatieve voorziening die bijdraagt aan de economie van Wassenaar. Op 14 december 2021 heeft de gemeenteraad het startdocument en een stedenbouwkundig plan van eisen vastgesteld voor de herontwikkeling van Renbaan Duindigt. Hiermee heeft de raad uitgesproken dat zij de paardenrensport graag voor Wassenaar wil behouden en dat de planvorming verder vorm kan krijgen. Ten behoeve van een duurzame exploitatie worden extra functies mogelijk gemaakt (hotel en shortstay). Om de investering in de renbaan te bekostigen wordt beperkt woningbouw mogelijk gemaakt. Zorgen zijn vooral uitgesproken met betrekking tot verkeer. Dit wordt wellicht het voornaamste aandachtspunt voor de verdere planuitwerking. Hierbij gaat het met name om de verkeersdruk/ afwikkeling op de Waalsdorperlaan en het wel of niet aanleggen van een evenementenontsluiting aan de zijde van de Landscheidingsweg. Daarnaast ligt de renbaan in een zeer waardevol natuur- en cultuurhistorisch-gebied wat veel zorgvuldigheid vraagt in de planvorming.

Na vaststelling van het startdocument heeft de initiatiefnemer gewerkt aan het vormgeven van zijn projectorganisatie en is er beperkt contact geweest met de gemeente. Eind februari heeft wederom een gesprek plaatsgevonden over de planning, de stappen die gezet gaan worden en hoe de samenwerking

vormgegeven kan worden. Ook het onderwerp participatie is uitgebreid besproken. Het komende half jaar wordt gewerkt aan een stedenbouwkundig plan en een ontwerp bestemmingsplan. In het meest gunstige scenario zullen deze in het najaar van 2022 voorgelegd worden aan het college.

Toerisme en Strand

Het afgelopen jaar heeft de gemeente samen met strandondernemers gewerkt aan de revalidatie van het entreegebied naar de Wassenaarse Slag. De komende jaren gaan we aan de slag met de inrichting van de Wassenaarse Slag. Bij de behandeling van de kadernota 2022 is een motie ingediend voor het ontwikkelen van de Strandvisie 2030 met daarin ook een visie op de fysieke en logistieke inrichting van het gebied en de uitvoering van quick-wins. De ideeën van de Herenwegsschoolleerlingen worden hierbij betrokken naast die van de strandondernemers en bewoners. De contracten van de strandexploitanten en parkeerplaatexploitanten bij het strand lopen per februari 2027 af. Een andere invulling van de exploitatie van de Wassenaarse Slag kan van toegevoegde waarde zijn. We werken aan een strand dat aantrekkelijk en eigentijds is en het gehele jaar van toegevoegde economische en maatschappelijke waarde is voor Wassenaar.

Als gemeente zetten we in op meer economisch en maatschappelijk rendement uit de vrijetijdseconomie, hiervoor werken we samen met de Marketingstichting en het VVV. We zetten in op vindbare, kwalitatieve en met elkaar verbonden recreatieve en toeristische voorzieningen, inclusief het centrum en het strand en op het behoud en de versterking van het verblijfsaanbod. Naast de versterking/ uitbreiding van het huidig verblijfsaanbod

(onder andere Duinrell, Auberge de Kievit en Kasteel de Wittenburg) gaat het ook om het ondersteunen van initiatieven voor nieuw kleinschalig verblijfsaanbod. De aanschaf en het gebruik van een nachtregister voor verblijfsaccommodaties, zou realtime inzicht geven aan de bezoekers van onze gemeente. Hiermee kunnen we anticiperen op drukke periodes en minder drukke periodes benutten en door transparante data meer inkomsten uit toeristenbelasting krijgen. Wassenaar streeft hierbij naar duurzaam toerisme waarbij behoud van voorzieningen, natuur, cultuur en milieu op korte en lange termijn centraal staan.

MRDH

Samen met 22 andere gemeenten werkt Wassenaar samen aan economische groei en een beter vestigingsklimaat. Om dit concreet te maken hebben de gemeenten zich de volgende doelen gesteld: Stimuleren van innovatie en economische groei; Verbeteren aansluiting onderwijsarbeidsmarkt; Fysieke ruimte voor werklocaties; Stimuleren van groen en recreatie als vestigingsfactor; Goede digitale connectiviteit; en meer regionale samenwerking bij de energietransitie. Deze doelen worden bereikt door het samen opstellen van beleid en financiële bijdragen aan projecten die het economische klimaat in de regio verbeteren.

Evenementen

De gemeente Wassenaar heeft nog geen duidelijk beleid omtrent evenementen om zo duidelijkheid te bieden aan ambtenaren, organisatoren, ondernemers en bewoners. Een evenementenbeleid biedt ruimte om gemeentelijke doelstellingen, regels en prioriteiten, zoals duurzaamheid, duidelijk te maken. Op dit moment wordt gewerkt aan een startnotitie evenementenbeleid. Het aanwijzen van evenementenlocaties kan in dit proces een knelpunt vormen.

Buitengebied

Qua grondgebied is de agrarische sector een aanzienlijk deel van de gemeente. Door de functionaliteit van de open landschappen door agrarisch gebruik, dragen de bedrijven bij aan het groene karakter en openheid. Voor het toerisme dragen zij bij aan een aantrekkelijk landschappelijk karakter en recreatieve routes.

De belangen van ondernemers in het buitengebied kunnen concurreren met andere ruimteclaims en belangen zoals wonen, natuurbehoud, stikstofreductie en het openhouden van het landschap. Juist in het buitengebied komen deze concurrerende belangen bij uitstek naar voren. De gemeente heeft geen integraal beleid voor het buitengebied, een zorgvuldige afweging van belangen kan duidelijkheid geven aan inwoners en ondernemers.

Ontwikkelingen

De nieuwe regering wil meer functievervaging (blurring) toestaan. Dit kan betekenen dat in de toekomst horecagelegenheden ook detailhandel mogen voeren en de schoenzaak alcohol mag schenken. Dit kan een effect hebben op de verkeersveiligheid, volksgezondheid en de handhavingscapaciteit van de gemeente.

De detailhandel staat onder druk door de vernieuwde economie (online aankopen). Het wordt steeds moeilijker om grote panden gevuld te krijgen. Online aankopen brengen ook een verandering in

de toe- en aanlevering teweeg. De komende jaren zullen er vernieuwde mobiliteitsconcepten ontwikkeld worden. Stichting Centrummanagement heeft een opdracht aan een stedenbouwkundig bureau verstrekt voor het maken van een visie voor het centrum. Binnen het benutten van deze kracht van de samenleving is het belangrijk dat de gemeente hierin als partner gaat opereren (co-creatie). De beoogde visie is namelijk een essentiële opmaat voor een Omgevingsplan voor het centrum, waarin daadwerkelijk integrale afwegingen gemaakt moeten worden.

In de Randstad groeit de bevolking nog altijd. Dit betekent dat de druk op de natuur steeds verder toeneemt. Tegelijkertijd is toerisme en recreatie een belangrijke economische sector in Wassenaar. De kunst zit 'm niet in het weren van bezoekers, maar in het aantrekken van (zakelijke) bezoekers die bij Wassenaar passen, kwaliteit toevoegen en de leefbaarheid van Wassenaar versterken.

Duurzaamheid is een van de topprioriteiten van de regering. Het verduurzamen van de bedrijventerreinen en ondernemingen blijft onder de aandacht van de gemeente.

Wat komt er op Wassenaar af?

De Nieuwe Omgevingswet: De wet gaat uit van de mogelijkheid dat gebruikers en investeerders nieuwe informatie en kansen signaleren. Dat brengt de overheid in een andere rol: niet meer de bepaler, maar de bewaker van de kwaliteit. Een investeerder moet in het omgevingsplan kunnen zien of hij welkom is om een gesprek aan te gaan, waar dat gesprek over gaat en wat er in termen van kwaliteit en toevoeging van hem verwacht wordt. Hiervoor is het noodzakelijk dat de basis en inhoud op orde is om mee te nemen in integrale afwegingen.

Wat is er nodig?

- Goed voorbereid zijn, met voldoende kennis in de organisatie, op de nieuwe Omgevingswet.
- Economische Zaken kan uitsluitend goed functioneren als de lijnen met het bedrijfsleven kort zijn. Dit betekent dat er middels het vrijmaken van tijd geïnvesteerd moet worden in een proactief accounthouderschap waarbij de contacten met de ondernemers direct, frequent en oplossingsgericht zijn.
- Goede samenwerking met de MRDH en andere regiopartners. Ook van belang: volgend op de start van de nieuwe raadsperiode wordt de strategische agenda van de MRDH bijgewerkt. Het is van belang om hier goed op aangesloten te zijn, om het Wassenaarse belang erin te kunnen vertalen.

- Om de detailhandel levensvatbaar te houden onder de druk van de vernieuwde economie, is het nodig om het concentratiebeleid voort te zetten; wonen boven en aan de achterzijde van winkels mogelijk te maken; een solide omgevingsplan voor het centrum te maken; en eventuele middelen vrij te maken voor co-creatie in het centrum.
- Voor de herontwikkeling van Duindigt is het van belang: om te voorkomen dat het gebied half ontwikkeld wordt (wel de woningen maar niet de renbaan); om te voorkomen dat de ontwikkeling te weinig armslag biedt in mogelijkheden waardoor een duurzame exploitatie in gevaar komt; en om te voorkomen dat er te veel mogelijk wordt gemaakt, waardoor belangrijke waarden van het gebied onder druk komen te staan.

Verkeer en vervoer

Doel

De hoeveelheid (vracht)auto's en de draagkracht van de Wassenaarse wegen meer met elkaar in overeenstemming te brengen en een goede balans aan te brengen tussen (verkeers)veiligheid, leefbaarheid en bereikbaarheid.

Cijfers

- Gemeente Wassenaar genereert 72.000 autoverplaatsingen per dag (RHDHV Verkeersonderzoek Wassenaar 2021);
- 171km wegen in gemeente Wassenaar, waarvan 153 gemeentewegen, 5km provincialeweg en 12km rijksweg.

Huidige stand van zaken

Realisatieplan Verkeer Wassenaar

Het aantal (vracht)auto's op piekmomenten is vaak moeizaam te verwerken op de Wassenaarse wegen. De files op de wegen richting de N44 zijn een bijna dagelijks verschijnsel, waarvan inwoners hinder ervaren. Bij hinder door wegwerkzaamheden op doorgaande wegen, wordt duidelijk hoe kwetsbaar en overbelast het wegennet van Wassenaar is op piekmomenten.

Op basis van een verkeersonderzoek zijn verbetervoorstellen geformuleerd. Het doel van de verbetervoorstellen is de hoeveelheid (vracht)auto's en de draagkracht van de Wassenaarse wegen meer met elkaar in overeenstemming te brengen en een goede balans aan te brengen tussen (verkeers)veiligheid, leefbaarheid en bereikbaarheid. Gebaseerd op de verbetervoorstellen van het Verkeersonderzoek Wassenaar, zijn vijf kansen voor verbeteringen van de verkeerssituatie in Wassenaar gedefinieerd:

- Kans A: Verminderen interne autoverplaatsingen in Wassenaar en verbeteren verkeersveiligheid van de langzame verkeersdeelnemer.
- Kans B: Alternatieven voor doorgaand autoverkeer vanuit Den Haag – Wassenaar – Katwijk en vice versa.
- Kans C: Alternatieven voor autoverkeer vanuit Leiden – Wassenaar – A44/N44 en vice versa.
- Kans D: Het autoverkeer evenwichtig verdelen over de wegen.
- Kans E: Lokaal maatwerk leveren.

De vijf kansen zijn door de gemeenteraad vastgesteld op 21 september 2021 als uitgangspunt voor een realisatieplan met maatregelen voor:

- een verbetering van de verkeersveiligheid;
- een betere verdeling van autoverkeer op het Wassenaarse wegennet;
- het verminderen van doorgaand autoverkeer.

Kans/project		(Deel)project	Vorbereiding	Uitvoering
A	1	Uitrol publiekscampagne promotie fiets, OV en voetgangers (Ways2GO)	2021	2021
		Werkgeversaankpak mobiliteitstransitie: mobiliteitsscans bij werkgevers in Wassenaar	2021	2022-2023
		Afspraken mobiliteitsbeleid Duinrell tijdens speciale dagen	2021	2021-2022
		Publiekscampagne bezoekers Wassenaar	2021	2021
		Verhoging aantal fietsparkeerplaatsen centrum	2021	2021-2025
	2	Verkeersveiligheid rondom scholen verbeteren	2021	2022
	3	Realiseren duurzaam mobiliteitsbeleid gemeente intern	2021	2021-2023
Realisatie fietsveiligheidsplan		2021	2021-2024	
B	4	Opstellen plan van aanpak afwaardering 50km/uur-wegen + realisatie quick-win	2021	
	5	Kruispunt Backershagenlaan - Papegaaienlaan	2021-2022	
C	7	Verkeersstudie Lange Kerckdam, Rozenplein en Maaldrift	2021	2022-2023
E	8	Optimaliseren verkeerslichten	2021	2022
	9	Quick-wins realiseren 50km/uur-wegen	2021	2022
	10	Afstemming routing afvalinzameling Avalex	2021	2022

De uitwerking van deze kansen zijn vertaald in een realisatieplan met tien concrete projecten inclusief deelprojecten en een kredietvoorstel. Op deze manier wordt de komende jaren gewerkt aan een leefbaar en veilig Wassenaar en wordt een bijdrage geleverd aan Wassenaar 2030.

Op 14 december 2021 heeft de gemeenteraad het realisatieplan voor het verkeer in Wassenaar vastgesteld. Deze ligt tot 18 maart ter inzage. De zienswijzen worden gebundeld en in een Nota van Beantwoording opgenomen en beantwoord. Tevens wordt aangegeven op welke manier wordt omgegaan met de reactie. Indien een zienswijze steekhoudend is, dan wordt deze geïmplementeerd in de deelprojecten en/of deelparticipatietrajecten.

Tijdens diezelfde raadsvergadering is ook een motie aangenomen door de gemeenteraad om te onderzoeken in hoeverre het mogelijk is om 30km/uur in de gemeente mogelijk te maken. Uiterlijk 1 september 2022 wordt de raad geïnformeerd over de mogelijkheden die uit dit onderzoek naar voren zijn gekomen.

Toekomst N441

Voor de toekomst van de N441 is een motie aangenomen waarin het college wordt verzocht:

- op korte termijn op bestuurlijk en ambtelijk niveau in overleg te gaan met de gemeente Katwijk teneinde gezamenlijk op te trekken naar provincie Zuid-Holland en Rijkswaterstaat.

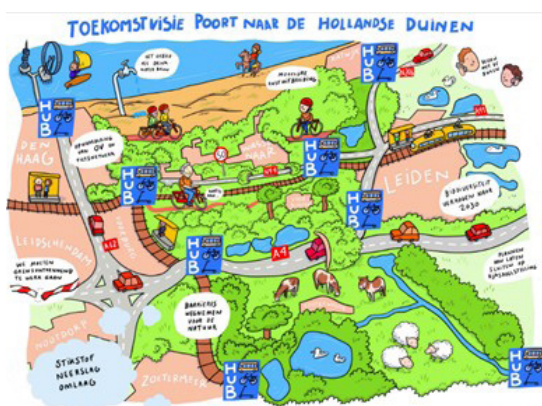
- samen te bepleiten dat de N441 wordt afwaarderd bij de opening van de RijnlandRoute.
- hierbij expliciet mee te nemen dat vermindering van stikstofuitstoot in dit gebied van groot belang is en als mitigerende maatregel kan bijdragen aan de Katwijkse bouwplannen.

Toekomst N44 / Poort naar de Hollandse Duinen

Voor de toekomst van de N44 heeft de gemeente Wassenaar het initiatief genomen een visie op te stellen voor het gebied tussen Leiden, Zoetermeer en Den Haag. De nadruk van deze visie ligt op het versterken van de natuur- en recreatiewaarde van het gebied, waarbij het tegelijkertijd goed bereikbaar blijft. De N44 is hierin een barrière. Om de natuur- en recreatiewaarde van het gebied te versterken en groenstructuren te verbinden tussen het Groene Hart en de kust, is onder andere een mobiliteitstransitie noodzakelijk met een N44 die de leefkwaliteit van Wassenaar en de regio verbetert en past in zijn omgeving.

Het heeft de voorkeur de ontsluiting van de noordelijke zijde van de metropoolregio plaats te laten vinden via de RijnlandRoute en de A4. Op deze wijze kunnen de mogelijkheden die Wassenaar biedt op het gebied van groen, recreatie en economisch vestigingsklimaat, optimaal ten goede komen van de metropoolregio. Binnen de verstedelijkingsopgave van de regio is het bieden van ruimte om te ademen, de kwaliteit van Wassenaar. De N44 is een grove doorsnijding van

groenstructuren. Een transformatie van de N44 naar een weg die de leefbaarheid voor de metropoolregio en Wassenaar vergroot, landgoederen verbindt, groenstructuren herstelt en recreatie biedt, past daarom in het toekomstbeeld van Wassenaar. Het doel is het creëren en behouden van een grote, beschermde groene ruimte midden in de zuidelijke Randstad die ecosysteemdiensten levert en de leefbaarheid van de gehele regio vergroten. Het gebied bevat rijke natuur, levert drinkwater en biedt voldoende ruimte voor recreatie en ontspanning voor bewoners uit de hele regio. Dit zorgt voor een verbetering van de kwaliteit van leven, het vestigingsklimaat in omliggende gemeenten en helpt bij de energietransitie en de vermindering van stikstof- en CO₂-uitstoot.

De MRDH ondersteunt het initiatief van gemeente Wassenaar en heeft geadviseerd:

- de bestaande Landschapstafel Duin Horst en Weide te versterken.
- meer regie te voeren op integrale samenhang door directies en bestuurders.
- vol in te zetten op mobiliteitstransitie in het gebied.
- te sturen op uitspraken over de N44 door relevante partijen.

Landschap - Duin Horst en Weide

Voor de landschapstafel ligt een opgave om onder andere uitvoering te geven aan de strategische agenda van Nationaal Park Hollandse Duinen (NPHD) en om landschappelijke waarden te integreren in infrastructuurwerken. De deelonderwerpen van deze opgave sluiten aan bij de agenda van Wassenaar op het gebied van verbinding en versterking van het groen, recreatie en de leefkwaliteit. Wassenaar is natuurlijk ook al onderdeel van de landschapstafel.

Aan de landschapstafel is de vraag gesteld aan te geven wat aan capaciteit en middelen nodig is om de realisatiekracht te vergroten. Aan de hand hiervan bereiden Wassenaar en de MRDH een overleg voor met de directeuren van de aangesloten gemeenten om de landschapstafel te versterken. Het is immers noodzakelijk om voldoende capaciteit en middelen te hebben om uitvoering te kunnen geven aan de opgave. Dit zal in het eerste kwartaal van 2022 plaatsvinden. Op bestuurlijk niveau hebben alle participanten van de landschapstafel op 12 januari 2022 enthousiast gereageerd op het voorstel de realisatiekracht te vergroten en hebben bestuurlijk ingestemd. Hier wordt binnenkort vervolg aan gegeven.

Openbaar Vervoer

De bereikbaarheid van Wassenaar met openbaar vervoer is niet geweldig en is vaak geen goed alternatief voor reizigers. Een betere aansluiting op het openbaar vervoersnet, eventueel met hubs, zou het autogebruik in Wassenaar kunnen verminderen.

Fietsroutes

Het gebruik van de fiets zit in de lift en is voor veel mensen een nieuwe lifestyle geworden. Hierin zijn verschillende doelgroepen te herkennen. Voor woon-werkverkeer, recreatieve en sportieve doeleinden. Binnen deze doelgroepen zijn ook verschillen te herkennen met name door de populariteit van de e-bike en speedpedelec. Deze verschillen in doelen en gebruik, zeker in combinatie met voetgangers, zorgt voor knelpunten op fietsroutes. Initiatieven vanuit de provincie en de MRDH sluiten aan bij deze problematiek en geven handvatten hoe hiermee om te gaan.

Plankaart Laadpalen

Op 13 oktober 2021 heeft het college besloten om deel te blijven nemen aan de aanbestedingsprocedure voor openbare laaddiensten voor elektrisch vervoer die door de gemeente Rotterdam is uitgevoerd. Betreffende aanbesteding is gewonnen door Engie. Aansluitend is het college op 16 november 2021 akkoord gegaan om de daarbij behorende concessieovereenkomsten te ondertekenen. Er is besloten om tevens een plan- en prognosekaart op te stellen. Op deze kaart staat hoeveel laadpalen tot en met 2025 bijgeplaatst moeten worden. De bewoners krijgen vooraf de mogelijkheid om de kaart met de geplande locaties in te zien. Met deze kaart willen we:

- de doorlooptijd tussen de aanvraag en plaatsing van de laadpaal verkorten;
- het draagvlak voor het plaatsen van laadpalen verbeteren;
- de rechtszekerheid verbeteren;
- de administratieve last verminderen.

Aan de hand van deze kaarten kunnen wij voor meerdere laadpalen één verkeersbesluit nemen. Na de ter inzagelegging worden de reacties verzameld en afgewogen en aan de hand hiervan wordt het voorgenomen verkeersbesluit genomen. Vervolgens zal het voorgenomen verkeersbesluit gedurende zes weken voor eenieder ter inzage liggen en kunnen er zienswijzen worden ingediend. Nadat het definitieve verkeersbesluit is genomen kan in beroep worden gegaan bij de Rechtbank.

De voorgestelde locaties zijn gecontroleerd door verkeer, OGB en door Engie. De kaarten kunnen dus nu in de inspraak worden gebracht. Door communicatie wordt een tekst opgesteld waarin de plankaart wordt geïntroduceerd. Tevens is een collegevoorstel gemaakt.

Ontwikkelingen

N44: Het verkeersonderzoek naar de N44 geeft aanleiding tot een vervolgonderzoek voor het ontwerpen en inrichten van deze weg vanaf de RijnlandRoute tot aan het Malieveld. Hierbij dienen mobiliteit, leefbaarheid/ leefkwaliteit, landschappelijke inpassing en uitstraling binnen een integrale afweging, te leiden tot een gedragen functie van de weg. De bouwstenen voor verkeer, mobiliteitstransitie, leefbaarheid en landschap zijn aanwezig en kunnen dienen als basis voor een vernieuwde inrichting van de N44. Hiervoor wordt een opdracht voor een vervolgonderzoek (in samenwerking met de MRDH en Den Haag) opgesteld, dat in de loop van 2022 wordt uitgevoerd. De opdracht vraagt om een visionaire blik waarbij een evenwichtige belangenafweging plaatsvindt tussen groen, verkeer en verstedelijking. Dit moet leiden tot een inrichting waarbij de functie en uitstraling van de N44 moet aansluiten bij de gebieden waar de weg onderdeel van uitmaakt en kansen worden benut om groenstructuren te verbinden met recreatieve voorzieningen. Dit vraagt maatwerk in een totaal ontwerp vanaf de RijnlandRoute tot aan het Malieveld. De landschapstafel Duin Horst en Weide wordt betrokken bij het gehele traject om met name de landschappelijke kaders te bewaken en te integreren in een totaal ontwerp.

Mobiliteitstransitie

Om de verkeersdruk te verminderen en -veiligheid op de Wassenaarse wegen te verbeteren, wordt ingezet op mobiliteitstransitie. Hiervoor is het nodig dat alternatieve mobiliteiten worden gefaciliteerd en het parkeren wordt gereguleerd. Voorbeelden hiervan zijn bijvoorbeeld de tuktuk's en deelscooters en -auto's. Het ontmoedigen van het autogebruik en faciliteren van de fiets, bijvoorbeeld door te zorgen voor voldoende stallingsruimte en het fietsen veiliger maken, zijn acties waarop kan worden ingezet (zie ook het realisatieplan).

Parkeerbeleid

Voor het reguleren van parkeren van (vracht)auto's is een vastgesteld beleid nodig om dit vast te leggen. Onderwerpen waar parkeren voor knelpunten zorgt zijn:

- parkeren bij recreatiegebieden (al dan niet betaald parkeren);
- parkeren bij het centrum;
- parkeren bij evenementen;
- parkeren bij (bouw)werkzaamheden;
- parkeren voor elektrisch opladen;
- parkeren in bermen.

Wat komt er op Wassenaar af?

Verkeer is een onderwerp dat enorm speelt in de gemeente en waarover de emoties soms hoog oplopen. Er moeten lastige keuzes worden gemaakt waarbij de gemeente niet aan alle belangen tegemoet kan komen.

De Nieuwe Omgevingswet raakt vrijwel alle werkzaamheden van de gemeente in het fysiek domein, waaronder ook verkeer. Het vereist een nieuwe werkwijze, namelijk integraal binnen een omgevingsplan.

Nationaal Toekomstbeeld Fiets: In 2021 is het Nationaal Toekomstbeeld Fiets verschenen, hierin is geïnventariseerd welke opgaven komende jaren bestaan om tot een schaalvergroting in fietsgebruik te komen. Via de MRDH is de gemeente Wassenaar hier ook bij betrokken. Met de regio zet gemeente Wassenaar de komende jaren in op cofinanciering bij het Rijk om de fietsinfrastructuur te verbeteren. Bijvoorbeeld door het verbreden van fietspaden en het aanleggen van ontbrekende schakels.

Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030: Dit plan is de visie van de rijksoverheid, provincies en gemeenten voor de gezamenlijke aanpak van de verkeersveiligheid; met als uitgangspunt dat elk slachtoffer er één te veel is. Overheden willen samen met maatschappelijke partners een maximale inspanning leveren om risico's in kaart te brengen en vervolgens inzetten op maatregelen om die risico's te verkleinen. Dit vraagt om een impuls voor verkeersveiligheidsbeleid waar het gaat om structurele aandacht, een proactief beleid en een brede samenwerking met partijen.

Op regionaal gebied zal de komende jaren onze aandacht vooral liggen bij de RijnlandRoute, verbreding A4 en de ontwikkelingen bij het knooppunt Leiden Centraal.

Wat is er nodig?

- Verdere uitvoering van het Realisatieplan Verkeer.
- Een solide lobby voor de Wassenaarse visie op de N44 in de regio.
- Het faciliteren van alternatieve mobiliteiten.
- Betere regulatie van parkeren, bijvoorbeeld door nieuw beleid.
- Een betere aansluiting op het openbaar vervoersnet.

Luchtkwaliteit

Doel

Het behouden en versterken van de luchtkwaliteit.

Cijfers

- 152.200 ton CO₂ uitstoot in 2019
- Gemiddeld 19-21 µg/m³ fijnstof (wettelijke grenswaarde 40 µg/m³)
- Gemiddeld 20-28 µg/m³ NO₂ (wettelijke grenswaarde 40 µg/m³)

Huidige stand van zaken

Wassenaar heeft een zeer schone lucht, met uitzondering van een paar lokale puntbronnen van uitstoot. Inwoners spreken zich met regelmaat uit over het belang van een schone lucht. Andere gemeenten hebben vaak meer bronnen van uitstoot en stikstofdepositie. Denk hierbij aan meer verkeer, scheepvaart en intensief bebouwde gebieden met veel bouwwerkzaamheden. Het is in het belang van Wassenaar dat andere gemeenten bronnen van uitstoot terugdringen.

Een schone lucht is in aller belang. Vervuiling met fijnstof kan de ontwikkeling van kinderen belemmeren en verlaagt de gemiddelde levensduur significant. Stikstofdepositie heeft grote nadelige effecten op de biodiversiteit. Ook ondergaan de Wassenaarse natuurgebieden veel schade door stikstofdepositie, veelal, maar niet enkel, van buiten de gemeente.

In overleg met het innovatiecentrum Yes!Delft is onderzocht of de gemeente Wassenaar samen met de gemeente Ridderkerk tot een challenge 'The Air Quality Challenge' kunnen komen over het meten van de luchtkwaliteit en het betrekken van de inwoners hierbij. Hier wordt de link gelegd tussen gemeten waarden en de invloed op mens, natuur en klimaat. Het onderzoek maakt deel uit van het programma 'City of the Future'. Dit programma is een samenwerking van de MRDH en Yes!Delft. Inwoners van Wassenaar en Dunea zijn bij de challenge betrokken en inmiddels zijn vaste en mobiele sensoren geplaatst onder andere langs de N44, maar ook bij Dunea, Meijndel en bij een inwoner aan het Molenplein. Via een app kunnen inwoners per wijk zien wat de luchtkwaliteit is en wordt advies gegeven hoe hiermee om te gaan. De pilot loopt t/m juni 2022, daarna wordt bezien of er vervolg wordt gegeven aan deze pilot.

Ontwikkelingen

Een aantal landelijke milieuwetten worden steeds uitgebreider en strenger, bijvoorbeeld op het gebied van stikstof. Dit vormt uitdagingen wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen, bijvoorbeeld als het gaat om de woningbouw.

Ook zorgt de nieuwe Omgevingswet voor uitdagingen, vooral in de uitvoering, maar de wet biedt ook kansen. Zo wordt de gemeente op meer vlakken het bevoegd gezag. Een meer integrale benadering en zorgvuldigere participatie worden naar verwachting makkelijker gemaakt door de introductie van het Omgevingstafeltraject en het (DSO) Digitale Stelsel Omgevingswet. Ook zou het aanvragen van een vergunning voor de aanvrager makkelijker moeten worden.

Wat komt er op Wassenaar af?

Toenemende stikstofdepositie en steeds strengere eisen vanuit landelijke wetgeving vormen zowel knelpunten als kansen voor wat betreft de woningbouwopgave en het beschermen van de Wassenaarse groenkwaliteiten.

Ook inwoners worden zich steeds meer bewust van de nadelige effecten van milieuvervuiling en geluidsoverlast op de gezondheid. Er wordt meer thuisgewerkt, waardoor milieuaspecten die afdoen aan een prettige leefomgeving om en nabij de eigen woning, zoals luchtvervuiling, vaker opgemerkt worden en ook vaker worden ervaren als ernstige hinder. In Wassenaar is de lucht gemiddeld erg schoon, maar zijn er veel klachten over gezondheidseffecten. Zo komen er regelmatig meldingen en handavingsverzoeken binnen naar aanleiding van gezondheidsklachten vanwege houtstook.

Naar verwachting zal de bewustwording over milieu de komende jaren blijven toenemen en zal het thuiswerken weer enigszins afnemen.

Wat is er nodig?

- Een integrale en zorgvuldige aanpak van complexe milieuvraagstukken.
- Goede samenwerking met de Omgevingsdienst.
- Concrete keuzes over bijvoorbeeld het afwaarderen van de N44, het maken van autoluwe gebieden en het benutten van natuurinclusieve recreatie.
- Om koploper te worden wat betreft luchtkwaliteit kan de gemeente kiezen om de markt van stikstof-arm materieel te stimuleren door haar eigen openbare ruimte en vastgoed in toenemende mate stikstofneutraal te beheren.
- In eigen woningbouwprojecten kan de gemeente stikstofarm aanbesteden.
- Actief communiceren over verantwoord en minder stoken en handavingsmogelijkheden op gebied van houtstook kunnen verkennen.

Beheer wegen, openbare verlichting en verkeersregelinstantaties

Doel

Door beheer en onderhoud zorgdragen voor het blijven voldoen van alle verhardingen, openbare verlichting en verkeersregelinstantaties, voor het faciliteren van de noodzakelijke mobiliteit en bereikbaarheid binnen de gemeente zelf en voor het doorgaande verkeer.

Cijfers

- 153km wegen in beheer van gemeente Wassenaar.
- 1.500.000m² verharding in gemeentelijk beheer.
- 45.000m² wegen voorzien van geluidsreducerend asfalt.
- 6720 lichtmasten en 7129 lampen.
- 259km ondergrondse kabels.
- 12 verkeersregelinstantaties, 4 pollers (centrum) en 3 matrixborden.

Huidige stand van zaken

Een van de kerntaken van een gemeentelijke wegbeheerder is de zorg voor een goed functionerend wegennet. Openbare verlichting en verkeersregelinstantaties zijn daar een onderdeel van. De wegen in de gemeente Wassenaar faciliteren de noodzakelijke mobiliteit en bereikbaarheid binnen de gemeente zelf en voor het doorgaande verkeer. Voor alle gebruikers geldt dat ze erop moeten kunnen vertrouwen dat ze zich veilig én voldoende comfortabel kunnen verplaatsen. Het ontwerp en materiaalgebruik spelen daarbij in eerste instantie een belangrijke rol, maar in de loop der jaren gaat ook het beheer en het daaruit volgend onderhoud een rol spelen. Wettelijk is niet vastgelegd aan welke eisen de weguitrusting moet voldoen. De invulling verschilt daarom per gemeente.

Ook is de gemeente aansprakelijk voor beheer van de openbare verlichting. Als deze niet voldoet aan de eisen die men daaraan in de gegeven omstandigheden mag stellen, en daardoor gevaar voor personen of zaken oplevert, is de gemeente aansprakelijk. Onder het nieuwe recht is de schuldverantwoordelijkheid omgezet in een risicoaansprakelijkheid. Dit houdt in dat de beheerder aan de zorgplicht moet voldoen, zoals:

- het aanbrengen en onderhouden van de voorzieningen conform de wettelijke voorschriften en normen.
- het regelmatig uitvoeren van inspecties.
- preventief onderhoud.
- het adequaat afhandelen van klachten en meldingen (klachtenregistratie).

Algemene Beheervisie

Op dit moment wordt gewerkt aan een beheervisie. In dit document gaan we in op onze blik op de toekomst van de openbare ruimte van de gemeente Wassenaar; hoe ziet de openbare ruimte van de gemeente eruit in 2040? Ook gaan we in op hoe de druk in de openbare ruimte zal toenemen door de energietransitie, de maatregelen om de klimaatveranderingen op te vangen en de veranderingen in de mobiliteitsopgave.

Door de beheervisie krijgen we een gezamenlijk beeld van de toekomst van de openbare ruimte in de gemeente. Ook zal het stuk als basis dienen voor de beheersplannen van de afzonderlijke assets in de openbare ruimte.

In 2021 zijn de beheersplannen geüpdatet. Het gaat hierbij om de beheersplannen voor Wegen, Groen, Water, Spelen, Bruggen, Openbare Verlichting, Wegmeubilair en Verkeersregelinstallaties. Hiermee beschikken we voor 2022 en 2023 over actuele en geldige beheersplannen en inzicht voor de jaren 2021 en 2022 in de maatregelen en bijbehorende kosten voor systematisch en planmatig beheer en onderhoud van openbare ruimte. Verder zijn de beheergegevens op orde gebracht.

Openbare verlichting en verkeersregelinstallaties

De gemeente is op dit gebied veel bezig met de waan van de dag zoals storingen, klachten, aanrijdingen, beheersystemen, het uitfaseren van de oude verlichting, toetsen van planontwikkeling, projecten, aanbestedingen, samenwerking met de netbeheerder, leveranciers en onderhoudsaannemer van de eigen organisatie, onderhandelingen met de aannemer en budgetverantwoording.

Als gemeente moeten we keuzes maken op het gebied van duurzaamheid, stikstofreductie, energie, onder-

houd en het optimaliseren van het eigen OVL net. We moeten nu de juiste keuzes maken over hoe de verlichting en onze omgeving er in de toekomst uit gaat zien.

Onze uitgangspunten hierbij zijn:

- De openbare verlichting draagt bij aan een sociaal veilige, verkeersveilige en een leefbare openbare ruimte.
- De masten en armaturen moeten kwalitatief goed zijn.
- Het energieverbruik en CO₂ voor de openbare verlichting moet worden teruggedrongen.
- Gebruikmaken van duurzame energie en duurzame materialen.
- De openbare verlichting wordt goed beheerd en op een duurzame en maatschappelijk verantwoorde wijze onderhouden.

Wegen

In het beheer van wegen door de gemeente zijn een aantal relevante wetten die de kaders aangeven:

- De Wegenwet (vereist adequaat beheer en onderhoud van de wegbeheerder).
- De Wegenverkeerswet (verwacht dat de wegbeheerder maatregelen treft die de veiligheid van de weggebruiker en het functionele gebruik van de wegen waarborgen).
- Burgerlijk Wetboek (regelt aansprakelijkheid op basis van het Nieuw Burgerlijk Wetboek).
- Wet Milieubeheer (vereist de zorg van eenieder voor het milieu) zoals verder vastgelegd in:
 - Besluit Bodemkwaliteit (regelt de toepassing van onder andere bouwstoffen en grond);
 - Richtlijn herstel en beheer (water)bodemkwaliteit (geeft kennis over het omgaan met stoffen in het milieu, zoals onder andere teerhoudend asfalt).

Het gewenste kwaliteitsniveau van de wegen in onze gemeente heeft consequenties voor:

- Veiligheid (aansprakelijkheden);
- Imago (klachten / meldingen / media / geluids-overlast);
- Bereikbaarheid (wegafsluitingen);
- Financiën.

Door de wetgeving kan de gemeente als wegbeheerder sneller aansprakelijk gesteld worden voor schade die iemand meent te lijden als gevolg van gebreken aan de weg. In het Nieuw Burgerlijk Wetboek is de bewijslast zodanig geregeld dat de beheerder dient aan te tonen dat hij niet aansprakelijk is. Met de huidige wetgeving betekent dit, dat een adequate meldingenregistratie en -afhandeling, het regelmatig uitvoeren van inspecties en daaraan gekoppeld een adequate onderhoudsaanpak, belangrijk zijn om de aansprakelijkheid te beperken.

Op het gebied van geluidshinder heeft de Wet Milieubeheer geleid tot een actieplan. Het is mogelijk om geluidreducerend asfalt toe te passen op bepaalde wegen die niet voldoen aan de vastgestelde geluidsdrempel. In Wassenaar is ca. 45.000 m² wegen voorzien van geluidreducerend asfalt.

Ontwikkelingen

Duurzaamheid blijft de komende jaren een belangrijk thema. De gemeente gaat in samenwerking met onder andere leveranciers/ onderhoudsaannemer verder met het treffen van energiebesparende maatregelen, zoals het vervangen van de nog resterende verouderde lampen/ armaturen, masten en bekabeling. Hierbij worden in de nieuwe armaturen ook dimmers toegepast, waardoor de OVL op een lager lichtniveau kan branden in de nachtelijke uren. De vervangingen zullen plaatsvinden op basis van ouderdom, energieslurpers en op afschrijving.

Naast het verminderen van energieverbruik en stikstof zijn belangrijke milieuaspecten bij masten en armaturen de toegepaste materialen en de mate waarin hergebruik mogelijk is. Ook het gebruik van milieuvriendelijke coatings is van belang. Ledverlichting staat bij de overheden al enige jaren met stip op één als belangrijkste technische ontwikkeling van dit moment. Deze trend is vergelijkbaar met die van het belangrijkste maatschappelijke thema. Hier staat energiebesparing/ CO₂-reductie al jaren op eenzame hoogte.

Vanwege personele capaciteit/ wisselingen en ontvlechting van onze organisatie zijn veel projecten stil komen te liggen. Komende jaren zal de afstemming tussen beheer, ruimtelijke ontwikkeling verbeterd moeten worden. Het is een continu proces dat vraagt om een gedegen besluit over de afbakening van een project. Het beheer is een cyclisch proces dat veel aandacht vraagt. Het invullen van operationele taken, zoals projectleider (onderhoud en renovatie), directievoerder en/of toezicht van onderhoud en renovatiewerken beperkt de invulling van de essentiële beheertaken.

Wat komt er op Wassenaar af?

5G-net

Bij het uitrollen van het 5G-net of het bijplaatsen van diverse soorten sensoren (smart city) aan de bestaande lichtmasten in de toekomst zou een verandering aan de openbare verlichting kunnen ontstaan. Hierbij moet men denken aan het veelvuldig bijplaatsen van de 5G-antennes en -sensoren aan de lichtmasten. Hier zal een duidelijk standpunt over ingenomen moeten worden, gezien er dan meerdere beheerders over de

lichtmasten beschikken. Bij schade aan de mast zal het juridisch goed afgedekt moeten zijn wie hiervoor verantwoordelijk wordt gesteld. En wie dan dus de schade gaat herstellen of betalen.

Energiebesparing

In onze richtlijn is uitdrukkelijk rekening gehouden met het gebruik van moderne zuinige verlichtingsmiddelen en de mogelijkheid tot het regelen van verlichting. We dringen het elektriciteitsverbruik terug door bij vervanging energiezuinige ledverlichting toe te passen. Toepassing van led in combinatie met dimmen leidt tot een verwachte energiebesparing van rond de 50%. Hiermee leveren we een grote bijdrage aan de landelijke doelstellingen.

De doelstelling in het regeerakkoord voor de openbare verlichting en de verkeersregelinstallaties zijn 50% energiebesparing (OVL en VRI's) in 2030 ten opzichte van 2013. In Wassenaar zitten we mooi op schema gezien er momenteel 30% van het areaal OVL in led-armaturen is uitgevoerd. Voor de huidige VRI's geldt dat alle installaties 100% in led-armaturen zijn uitgevoerd.

De nieuwe Omgevingswet zal mogelijk ook gevolgen hebben voor het beheer van wegen, het openbare verlichtingsnet en verkeersregelinstallaties.

Wat is er nodig?

- Goed inspelen op nieuwe technologie zodat, wanneer dit mogelijk is, de openbare verlichting en verkeersregelinstallaties klimaatneutraal kunnen worden.
- Het opstellen van een handboek hoe te handelen bij wegafsluitingen en omleidingen.
- Goede samenwerking tussen de verschillende teams voor de totstandkoming van de beheervisie.
- Een eigen verlichtingsnet inclusief bovengrondse voedingskasten zou voordelen opleveren voor de gemeente Wassenaar. Hiermee kan de gemeente sneller reageren op storingen en worden we zelfstandiger ten opzichte van netbeheerder Liander.
- Het assetmanagement en integraal gebiedsgericht-werken verder inrichten en daar de organisatie op laten inspelen.

IEDEREEN DOET MEE

Doel

Veel inwoners in Wassenaar hebben weleens hulp of ondersteuning nodig. De gemeente speelt een belangrijke rol in het zorgen voor deze hulp en ondersteuning. Ook speelt de gemeente een rol in het stimuleren van een gezond leven met vrijetijdsvoorzieningen.

Cijfers

Er is een speciale website ingericht die de cijfers binnen het sociaal domein laat zien: <https://was.incijfers.nl/mosaic/sociale-monitor/4--duurzaam-systeem>

Huidige stand van zaken

De gemeente speelt een belangrijke rol in het zorgen voor deze hulp en ondersteuning. Ook speelt de gemeente een rol in het stimuleren van een gezond leven met vrijetijdsvoorzieningen. Dit doet de gemeente niet alleen, veel inwoners en maatschappelijke instellingen zijn betrokken bij deze taken in het sociaal domein. Zo zijn de taken van het sociaal domein grotendeels belegd bij de gemeente Voorschoten op basis van een samenwerkingsovereenkomst en bij de gemeente Leidschendam-Voorburg op basis van een samenwerkingsovereenkomst. Ook kent de gemeente verschillende gemeenschappelijke regelingen in het sociaal domein. Voor deze constructies is gekozen zodat de continuïteit van zorg en dienstverlening wordt gegarandeerd (door het aantal unieke functies, ook wel 'eenpitters' zoveel mogelijk te beperken) en de kosten op een aanvaardbaar niveau worden gehouden. Afstemming over de uitvoering van deze taken vindt zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau plaats.

De drie sociaal domeinwetten

Binnen het sociaal domein zijn er drie grote wetten die de gemeente moet uitvoeren:

1. Jeugdwet
2. Wet maatschappelijke ondersteuning
3. Participatiewet

Jeugdwet

Doel is kinderen zich gezond en veilig laten ontwikkelen. De gemeente is verantwoordelijk voor het inkopen van jeugdhulp en het opstellen van criteria en procedures voor inwoners. Wie kan wel en wie niet naar welke soorten hulp worden doorverwezen? Gemeentelijke consulents hebben mandaat om dit te bepalen. Het gaat om jeugdhulp ter voorkoming van, en bieden van hulp bij opgroei / opvoeding /

psychosociale en psychiatrische problematiek van jeugdigen, het nemen van maatregelen om kinderen een veilige opvoeding te geven en het zorgen voor op elkaar afgestemde hulp. Door het goed aansturen van het jongerenwerk, leerplicht, schoolmaatschappelijk werk en jeugdgezondheidszorg kan lichte problematiek snel in beeld komen en worden begeleid.

Wet maatschappelijke ondersteuning– inclusief welzijn

Doel is mensen zoveel mogelijk zelfredzaam te laten zijn en deel te laten nemen aan het dagelijks leven. De gemeente is verantwoordelijk voor het inkopen en beschikbaar stellen van huishoudelijke ondersteuning, begeleiding en dagbesteding, vervoer en maatwerkproducten voor inwoners die hier vanuit bepaalde criteria voor in aanmerking komen omdat ze het zelf niet kunnen regelen. Ook is de gemeente verantwoordelijk voor beschermd wonen en opvang voor psychisch kwetsbare mensen en daklozen (huisvesting en ondersteuning), voor de aanpak van huiselijk geweld en voor de ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers.

Ook subsidieert de gemeente welzijnsactiviteiten ter voorkoming van eenzaamheid en het bevorderen van ontmoeting. In de nazorg op de coronapandemie ligt hierin voor de gemeente een extra opgave.

Participatiewet

Doel is dat zoveel mogelijk mensen betaald werk hebben en mensen voldoende inkomen hebben om de noodzakelijke kosten van hun bestaan te betalen. De gemeente is verantwoordelijk voor het verstrekken van bijstandsuitkeringen, extra financiële ondersteuning voor minima en voor armoedebestrijding en schuldhulpverlening. Daarnaast helpt de gemeente mensen bij het participeren in de maatschappij naar vermogen, variërend van vrijwilligerswerk tot betaald werk. Het ingezette re-integratie- en participatiebeleid heeft de afgelopen periode geresulteerd in minder mensen in de bijstand. Dit positieve effect is het waard om vast te houden, door onder andere de inzet van jobcoaches.

Wassenaar heeft de ambitie 'geen kind in de armoede' duidelijk uitgesproken. Binnen het armoedebeleid krijgt deze doelgroep extra aandacht. Ten behoeve van alle inwoners van Wassenaar is in de afgelopen jaren een aantal pilots binnen de schuldhulpverlening uitgevoerd, waaronder de inzet van een armoederegisseur. De pilots hebben geresulteerd in een voorstel 'Integrale vroeghulp financiën'. Wassenaar is aangesloten bij de Nederlandse Schuldhulproute. Er is gewerkt aan de implementatie van de Wassenaarse schuldhulproute, essentieel in de nazorg van de coronapandemie met sociale en financiële (TONK) problematiek.

Onderwijs en kinderopvang

Naast de drie bovenstaande wetten die de gemeente uitvoert, heeft de gemeente ook een taak in het onderwijs en de kinderopvang. Wat betreft onderwijs is de gemeente verantwoordelijk voor het zorgen voor onderwijshuisvesting, toezicht op openbaar onderwijs, lokaal onderwijsbeleid, het bestrijden van onderwijsachterstanden (voor- en vroegschoolse educatie, leerplicht) en het zorgen voor leerlingenvervoer in het kader van passend onderwijs. Ook is de gemeente verantwoordelijk voor het voorkomen van voortijdig schoolverlaten. Wat betreft de kinderopvang draagt de gemeente zorg voor voldoende gezonde en veilige kinderopvanglocaties, door eventueel bestemmingen van locaties aan te wijzen of marktconform locaties ter beschikking te stellen. Wassenaar heeft nu te maken met een kleine wachtlijst voor Voorschoolse Educatie (een programma om peuters van 2,5 jaar tot 4 jaar te ondersteunen bij achterstanden, zodat zij makkelijk en zonder achterstanden kunnen landen in groep 1.). Het nieuwe kabinet is van plan om kinderopvang gratis te maken. Samen met de (eventuele) toestroom van vluchtelingenkinderen maakt dat de opgave alleen nog maar groter. De gemeente is verantwoordelijk voor toezicht en handhaving op de naleving van de wettelijke, minimale kwaliteitseisen in de kinderopvang.

Integraal huisvestingsplan

De gemeente kent een integraal huisvestingsplan om te zorgen voor voldoende huisvesting van scholen in Wassenaar. In het integraal huisvestingsplan is de urgentie en zijn de financiën en plannen voor de onderwijshuisvesting opgenomen. Het huisvestingsplan van de gemeente is in 2019 vastgesteld en wordt in 2022 geëvalueerd.

Ontwikkeling binnen IHP: nieuwbouw St. Jozefschool & St. Jan Baptistschool

Beide katholieke scholen, St. Jozefschool aan de Thorbeckestraat en de St. Jan Baptistschool aan de Anemonenweg, worden voorzien in gezamenlijke vervangende nieuwbouw op de locatie van de voormalige St. Huibregtseschool. Het streven is om hier een Integraal KindCentrum (IKC) te realiseren. In het bestemmingsplan is geen rekening gehouden met deze ontwikkeling. De Stichting Katholiek Onderwijs Wassenaar wil graag in 2023 starten met de voorbereidingen voor dit project.

Er zijn verschillende redenen waarom de stichting om deze nieuwbouw heeft gevraagd. De St. Jozefschool voldoet niet meer aan de eisen voor goed onderwijs. Daarnaast kan een IKC meerwaarde opleveren doordat diverse functies onder één dak plaatsvinden en elkaar versterken en de samenvoeging van de scholen een sterkere school oplevert.

Deze ontwikkeling zal de komende periode veel aandacht vragen van de raad en van de ambtelijke organisatie. Zo moeten wellicht alle drie de locaties: Burmanlaan, Thorbeckestraat en Anemonenweg worden herontwikkeld, waardoor participatie en herbestemming op al deze locaties van toepassing is.

Wet inburgering

Sinds 1 januari 2022 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de inburgering van statushouders. Doel is om inburgeringsplichtigen zo snel mogelijk te laten meedoen aan de samenleving. De gemeente heeft de regie over de gehele inburgering en biedt de taalopleiding aan alsmede de begeleiding naar werk. Ook biedt de gemeente (financiële) begeleiding en ondersteuning aan deze groep.

In de voorliggende periode (tot 1 januari 2022) waren de inburgeraars zelf verantwoordelijk voor hun taalonderwijs. Onder deze eerdere inburgeraars, en met name bij na-reizigers, is vaker sprake van een taalachterstand. Inzet op het wegwerken van taalachterstanden binnen deze groep en combinatie met inzet op laaggeletterdheid, vergroot de integratie in de maatschappij. In samenwerking met de bibliotheek probeert de gemeente deze groepen te ondersteunen door het organiseren van taaleducatie.

Opvang en huisvesting statushouders

Vanuit het Rijk krijgt de gemeente een taakstelling om te zorgen voor voldoende ? voor statushouders. Ook biedt de gemeente maatschappelijke begeleiding aan deze groep.

Algemene gezondheid

Het doel van de gemeente is het beschermen, bewaken en bevorderen van de gezondheid van de inwoners van gemeenten (publieke gezondheidszorg). Dit doet zij onder andere door het in stand houden van een GGD die preventief voorlichting verzorgt op scholen en vaccinatieprogramma's verzorgt. De jeugdgezondheidszorg zorgt voor de preventieve controle van de fysieke en psychische groei bij kinderen en jeugdigen. De gemeente heeft een lokaal gezondheidsbeleid en doet mee met het lokale preventieakkoord waarbij een nog grotere focus ligt op gezondheidspreventie. Daarnaast heeft de gemeente een sportakkoord dat hiermee samenhangt. Immers, beweging en sport draagt bij aan de algehele gezondheid. Met het plan van aanpak Lokaal Mentaal wordt preventief ingezet op psychosociale problematiek.

Sport

Sport en beweging voor alle inwoners stimuleren en een verenigingsstructuur faciliteren om een gezonde leefstijl en sociale samenhang te bevorderen is een belangrijk doel van de gemeente. De gemeente

is verantwoordelijk voor het stimuleren en faciliteren van een gezond en vitaal sportaanbod binnen de gemeente in samenwerking met verenigingen door het beschikbaar stellen van gronden, het bestemmen van locaties voor dit doel en het beschikbaar stellen van subsidies.

Afgelopen periode heeft de gemeente een sportakkoord afgesloten met lokale stakeholders en sportclubs. Het sportakkoord focust zich op een inclusief en positief sport- en beweegklimaat waarbij iedereen de kans krijgt om van jongs af aan vaardig te kunnen bewegen.

Cultuur

Een levende en toegankelijke cultuursector voor alle inwoners en daarmee het bevorderen van sociale samenhang is een belangrijke taak van de gemeente. De gemeente is verantwoordelijk voor het stimuleren van samenwerking tussen culturele instellingen, voor actieve cultuurparticipatie met als doel onderlinge afstemming van aanbod, onderlinge versterking en gezamenlijke aanpak. Ook de bibliotheek wordt gesubsidieerd.

Ontwikkelingen

Er is de laatste decennia een trend zichtbaar dat steeds meer zorgtaken gedecentraliseerd worden naar de lokale overheid. Landelijke trends en ontwikkelingen, waaronder mogelijk verdere uitwerking van plannen in het regeerakkoord, laten zien dat de gemeente steeds belangrijker wordt in het zorgen voor hulp en ondersteuning aan inwoners.

Twee belangrijke taken die op de gemeente afkomen:

Beschermd wonen en maatschappelijke zorg

Vanaf 2023 worden de gelden voor beschermd wonen gedecentraliseerd naar de individuele gemeenten, die daarmee verantwoordelijk worden voor het eigen aanbod beschermd wonen voor nieuwe cliënten. Voor bestaande cliënten verandert er niets. Voor maatschappelijke opvang worden de gelden ook gedecentraliseerd vanaf 2026. De samenwerking voor beschermd wonen moet dus ook anders georganiseerd worden. Voor beschermd wonen wordt het woonplaatsbeginsel ingevoerd, waardoor elke gemeente verantwoordelijk wordt voor de eigen inwoners, zowel financieel als inhoudelijk. Deze verantwoordelijkheid geldt vanaf 2023 voor nieuwe aanmeldingen en geldt ook als de cliënt naar een voorziening in een andere gemeente gaat.

Integrale dienstverlening en toegang sociaal domein

De gemeentelijke dienstverlening voor verschillende wetten wordt uitgevoerd door consulenten. Voor de Wmo en Jeugdzorg is dat geregeld in een Dienst Verlening Overeenkomst (DVO) met de gemeente Voorschoten (jeugdconsulenten en consulenten WMO). Voor de consulenten Werk en Inkomen is er een DVO met de gemeente Leidschendam-Voorburg (beheerd door Voorschoten). Daarnaast is de Wet verplichte GGZ ondergebracht bij het Meldpunt Bezorgd van de GGD en de zware Wmo-zorg (zoals beschermd Wonen) bij de gemeente Den Haag.

Onze inwoners hebben bovendien te maken met andere ontwikkelingen: Wassenaar vergrijsst en inwoners kunnen niet meer in verzorgingshuizen terecht door beperkte instroom in de WLZ. Het langer zelfstandig thuis blijven wonen en de (digitale) uitdagingen van deze tijd maken de kwetsbaren vaak nog kwetsbaarder.

Door deze toename van complexe samenhangende problemen in de samenleving voldoet ons huidig ondersteuningslandschap niet meer: inwoners zien soms door de bomen het bos niet meer en ondersteuners hebben niet de tijd, de taak of het vermogen om inwoners zorgvuldig bij de juiste ondersteuning te

laten aankomen. Daarbij is het preventieve aanbod en het zorgaanbod nog te weinig met elkaar verbonden. Onze nieuwe website [Thuisinwassenaar.nl](https://thuisinwassenaar.nl) en het WWZ-loket zijn helpend, maar kunnen hierin nog onvoldoende ondersteuning bieden.

Het college en de raad hebben in 2021 besloten om een sociaal kernteam in te richten, om de vindbaarheid en effectiviteit van het maatschappelijk aanbod sterk te verbeteren: een integrale toegangsorganisatie naar veel gebruikt model. Met deze vorm wordt de integrale samenwerking tussen alle gemeentelijke loketten en alle preventieve organisaties verstevigd en geregeld in een eenduidig werkproces.

De ontwikkeling naar een integrale dienstverlening wordt ondersteund door de nieuwe middelen in de decembercirculaire 2021 en de plannen in het nieuwe regeerakkoord. Naar aanleiding van de Parlementaire Onderzoekingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK) wil het kabinet de menselijke maat in de dienstverlening vergroten en voorkomen dat mensen van het kastje naar de muur worden gestuurd.

Vanaf januari 2022 ontvangen gemeenten jaarlijks 23 tot 25 miljoen euro van het Rijk om samen met sociaaljuridische partners de rechtsbescherming van kwetsbare inwoners te versterken. Aanleiding zijn de maatregelen die het kabinet neemt in reactie op het rapport van de Parlementaire Onderzoekingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK).

Inwoners krijgen voldoende juridische ondersteuning. Dit gaat zowel om eerstelijns sociaaljuridische ondersteuning, zoals sociaal raadslieden en het Juridisch Loket, als om een gemeentelijke ombudsfunctie.

Nazorg corona

Corona heeft een diepe impact gehad op de maatschappij. Inmiddels zijn inwoners veelal gevaccineerd en is het virus minder ziekmakend. Dit maakt dat we ons meer kunnen gaan richten op de nasleep van de coronacrisis.

Tijdens de coronacrisis hebben inwoners aanspraak kunnen maken op de TONK. Dit was een vergoeding voor noodzakelijke kosten als, door de crisis, plotseling het inkomen wegviel. Een deel van de TONK-uitkering is in de vorm van een lening ontvangen. Afspraken over de terugbetaling daarvan moeten met de gemeente worden gemaakt. Op dit punt werkt de gemeente samen met de SMOW. Via de al bestaande Wassenaarse schuldhulproute kunnen inwoners die door corona in de schulden zijn beland, ondersteuning krijgen vanuit de gemeente.

Naast de financiële gevolgen heeft corona ook een duidelijk sociaal-maatschappelijke impact gehad. De algemene gezondheid van inwoners is achteruitgegaan. Middels de bestaande preventie- en sportakkoorden hoopt de gemeente de komende periode inwoners te ondersteunen om in de nasleep van corona de algemene gezondheid te verbeteren. Ook heeft corona een verlate inzet op de (jeugd)zorg tot gevolg gehad. Dit is de komende periode een extra opgave voor de gemeente. Door corona is het gevoel van eenzaamheid versterkt en buurtcentra werden steeds slechter bezocht. De al bestaande welzijnsactiviteiten ter preventie van eenzaamheid zullen hier meer op moeten inspelen en hierin ligt voor de gemeente een extra opgave.

Ook de culturele sector heeft te lijden gehad onder corona. Het herstel van deze sector is een blijvend aandachtspunt in de nazorg van corona.

Overige ontwikkelingen

Naast bovenstaande ontwikkelingen zijn er vanuit het regeerakkoord en andere bronnen nog de volgende ontwikkelingen te verwachten op het gebied van het sociaal domein:

- Mogelijke veranderingen rondom de eigen bijdrage in de Wmo.
- Mogelijke wet over aanpak meervoudige problematiek in het sociaal domein.
- Bezuinigingen vanuit het Rijk op (Jeugd)zorg.
- Onderwijskwaliteit en NPO.
- Arbeidsmogelijkheden voor iedereen (inclusie).
- Gratis kinderopvang.
- Nog meer aandacht voor armoedebestrijding.
- Regiovisie gezondheid.
- Verdere uitwerking van het sportakkoord.
- Geen discriminatie meer (inclusie). Met deze ontwikkeling is de gemeente al aan de slag gegaan. In Wassenaar heeft de raad een startnotitie vastgesteld om te komen tot een Lokale Inclusie Agenda. De komende periode zal aan deze Agenda worden gewerkt conform dit proces.

Al deze thema's kunnen tot veranderingen leiden binnen de taken in het sociaal domein. In deze thema's zitten zeker kansen voor Wassenaar maar ook uitdagingen om het te realiseren. Zo kan bijvoorbeeld het gratis maken van kinderopvang mogelijk leiden tot een grotere behoefte aan kinderopvangaccommodaties.

Wat komt er op Wassenaar af?

Deze landelijke trends laten zien dat de gemeente steeds belangrijker wordt in de zorg en ondersteuning van onze eigen inwoners. Daarnaast zijn er al veel wetten die de gemeente binnen het sociaal domein op dit moment moet uitvoeren. Deze taken vragen veel aandacht en capaciteit en de verwachting is dat dit de komende jaren niet afneemt. Een belangrijke reden hiervoor is de demografie van Wassenaar en de sterke vergrijzing van de Wassenaarse inwoners. Ook wordt veel samengewerkt met sociale partners wat een goede samenwerking en afstemming vraagt. Tevens zijn de kaders vanuit het Rijk aan verandering onderhevig wat constante aandacht vraagt.

De landelijke trends in combinatie met de taken die nu al belegd zijn bij gemeenten, betekent dat er zowel nu als in de toekomst veel op Wassenaar afkomt.

Afgelopen jaren hebben verschillende taken en projecten veel aandacht gevraagd. Hierbij kan worden gedacht aan de kostenbesparende maatregelen voor de Jeugdwet en de Wmo. Het bouwen van een toegangsorganisatie en thuisinwassenaar.nl gevuld krijgen. Ook is ingezet op het verstevigen van de preventie en de samenwerking hierbij met verschillende maatschappelijke organisaties en is een start

gemaakt met het realiseren van een integraal huisplan voor verschillende onderwijsinstellingen. Ook corona vroeg natuurlijk veel op verschillende vakken.

Wat is er nodig?

De verwachting is dat een aantal specifieke projecten de komende jaren aandacht vragen van de gemeente. Hierbij kan worden gedacht aan het bouwen van een toegangsorganisatie voor het sociaal domein en ook de huisvesting van deze organisatie. Ook vragen de huisvestingsopgaven van bijzondere doelgroepen en de opvang in het O&O-gebouw de blijvende aandacht.

Ook zijn er ambities die de komende jaren om aandacht vragen. Voor onderstaande ambities en de specifieke projecten zijn middelen en capaciteit nodig:

- Verder bouwen aan een stevige toegangsorganisatie voor al onze inwoners.
- Visie op sociale basis (preventieve veld) en herijking van bezuinigingen daarop, als onderdeel van beleidsplan sociaal domein.
- Een stevige verbinding tussen de zorg- en veiligheidsketen, met accent op preventie en als het nodig is de mogelijkheid om snel op te schalen.
- Een betaalbare Wmo en Jeugdzorg. Afgelopen periode zijn er een aantal kostenbesparende maatregelen vastgesteld rond de Wmo en de Jeugdzorg. Een betaalbare Wmo en Jeugdzorg is de komende periode een groot punt van aandacht.
- Voor een verdere realisatie van het integraal huisvestingsplan zullen middelen vrijgemaakt moeten worden de komende jaren.
- Vitale en zelfredzame inwoners.

BOUWEN AAN EEN SOLIDE BASIS

Een solide basis voor de gemeente omvat verschillende belangrijke thema's. Dit gaat om een degelijk gemeentelijk huishoudboekje, een goede dienstverlening vanuit de gemeente en voorzieningen waar de samenleving goed gebruik van kan maken. Er zijn een aantal vaste taken voor de gemeente rondom vastgoed, gemeentelijke accommodaties, de gemeentelijke financiën, afval en de dienstverlening van de gemeente.

Onderwerpen die aan bod komen

- Dienstverlening
- Grondexploitatie en planeconomie
- Riool en water
- Afval
- Financiën
- Vastgoed en bouwprojecten

Dienstverlening

Doel

De gemeente is een dienstverlenende en service-gerichte organisatie en een goede dienstverlening is het uitgangspunt.

Cijfers

- De medewerkers in het callcenter behandelen 25.000 telefoontjes per jaar dus zo'n 100 per dag.
- Er zijn 11.000 afspraken bij burgerzaken ingepland waarvan meer dan 5000 digitaal.
- Meer dan 9000 digitale (aanvraag)formulieren zijn ingevuld.
- Vanuit de Burgerlijke stand hebben bijna 160 huwelijken, meer dan 80 naturalisaties, 19 partnerschappen en meer dan 10 opties plaatsgevonden.
- Vanuit het team BRP zijn er iets minder dan 700 inschrijvingen buitenland verwerkt.

Dit zijn de cijfers over 2021.

Cijfers website

255.422 websitebezoeken. Per bezoek is er gemiddeld 04:40 minuten op de website doorgebracht.

De top 3 van pagina's is:

1. Contact met de gemeente
2. Informatie over de gemeenteraad
3. Afspraak maken en inplannen

Facebook: 4000 volgers.

Twitter: 2578 volgers.

Instagram: 1478 volgers.

LinkedIn: 1540 volgers.

Dit zijn de cijfers over 2021.

Huidige stand van zaken

De dienstverlening van de gemeente bestaat uit verschillende onderdelen:

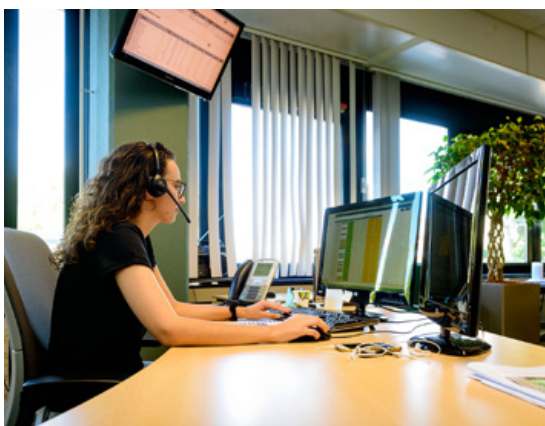
Burgerzaken

Het team burgerzaken levert producten als identiteitsbewijzen (paspoorten, ID-kaarten en rijbewijzen). Daarnaast kun je er ook terecht voor een Verklaring omtrent gedrag (VOG), een garantverklaring, de legalisatie van een handtekening en het waarmerken van een kopie legitimatie.

Inwoners kunnen digitaal een afspraak maken om voor bovenstaande producten langs te komen op het gemeentekantoor. Het kantoor van team burgerzaken is elke werkdag open van 08.00 – 17.00 uur en op woensdagavond van 18.00 tot 20.00 uur. Als het nodig is, kan er ook een huisbezoek worden afgelegd. Een aantal producten levert het team aan de balie. Ook kunnen producten digitaal aangevraagd worden, deze krijgt de inwoner dan thuisgestuurd. Tijdens de coronaperiode is uitsluitend gewerkt op afspraak om drukte in de ontvangsthuis te voorkomen. De ervaringen met het uitsluitend werken op afspraak tijdens deze periode zijn zeer positief ontvangen.

Niet balie-werkzaamheden zijn het verstrekken van gehandicaptenparkeerplaatsen en kaarten, de blauwe zone-vergunningen en de ontheffing voor de Buurtweg en de Van Zuylen van Nijvelstraat. Notarissen kunnen een verzoek indienen voor een verklaring van erfrecht zodat duidelijk is welke erfgenamen er zijn. Bij een echtscheiding wordt de huwelijksakte opgevraagd. Verder behandelen zij de aangiftes van overlijdens en geboortes en verzoeken van erkenning.

Binnen het team verrichten ook twee medewerkers werkzaamheden voor het (digitale) bouwloket. Dit betreft kapvergunningen, het inzien van bouwtekeningen en het bouwarchief.

De Burgerlijke stand

De ambtenaar Burgerlijke stand zorgt dat de huwelijken, partnerschappen en omzettingen worden voltrokken of zet deze uit naar een van de trouwambtenaren. De melding voorgenomen huwelijk (de ondertrouw) regelen de meeste mensen digitaal. De gemeente kent tien trouwambtenaren. Het is belangrijk dat er een goede match is tussen het koppel en de trouwambtenaar en dat er keuze is. Er zijn ook trouwambtenaren die voor één dag benoemd kunnen worden om een huwelijk te voltrekken in Wassenaar. Dan is er altijd een schaduw-

babs bij het huwelijk aanwezig, die zorgdraagt voor de aktes en het goede verloop van de ceremonie. Mensen kunnen ook kosteloos trouwen bij de gemeente op maandagen. Dit gebeurt ook bijna elke maandag. Deze huwelijken worden sinds corona in het bedrijfsrestaurant voltrokken (meer ruimte).

Echtscheidingen worden verwerkt in de registers van de Burgerlijke stand. Ook zorgt de ambtenaar van de Burgerlijke stand ervoor dat er berichten uitgaan naar de afnemers zodat een verandering in de persoonlijke omstandigheden (huwelijk, partnerschap, naamswijziging, echtscheiding) bijgewerkt wordt in de BRP.

De Burgerlijke stand behandelt tevens naturalisatieverzoeken en optieverzoeken. Een aantal keer per jaar vindt de naturalisatieceremonie plaats waarbij de Koninklijke- en optiebesluiten worden uitgereikt. De optieverzoeken lopen via de burgemeester en de naturalisatieverzoeken via de IND. Echtscheidingen worden verwerkt in de registers van de Burgerlijke stand. Ook zorgt de ambtenaar van de Burgerlijke stand ervoor dat er berichten uitgaan naar de afnemers zodat een verandering in de persoonlijke omstandigheden (huwelijk, partnerschap, naamswijziging, echtscheiding) bijgewerkt wordt in de BRP.

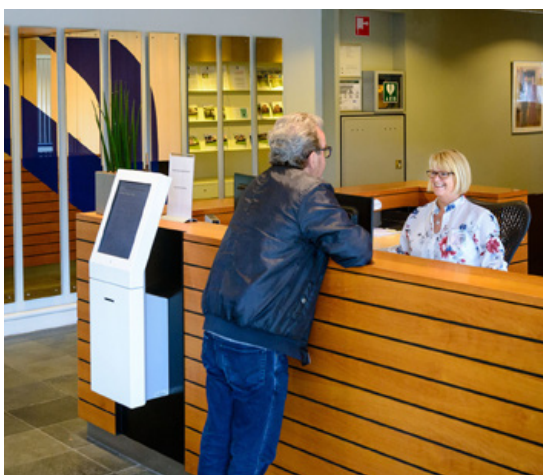
Basisregistratie personen (BRP)

De medewerkers BRP vullen, beheren en controleren de basisregistratie personen. Er zijn jaarlijks rond de 700 eerste inschrijvingen in Wassenaar. Dat is veel voor een kleinere gemeente. Ter vergelijking: de gemeente Zoetermeer heeft eenzelfde aantal inschrijvingen. Er moet voor deze inschrijving veel worden uitgezocht. Ook moet de informatie met veel instanties worden gedeeld. Dit benadrukt het belang van het juist afhandelen van alle registraties. De medewerkers hanteren daarom het vier-ogen-principe zodat al het werk nog een keer gecontroleerd wordt. De audits zijn ook een controlemechanisme en ook inwoners geven correctieverzoeken door. Voor deze audits is het belangrijk dat de werkprocessen actueel zijn beschreven. Daarnaast organiseert de BRP ongeveer elk jaar de verschillende verkiezingen.

Telefonie en receptie

Naast de wettelijke taken die uitgevoerd worden, vindt de gemeente het belangrijk dat zij benaderbaar is. Hiervoor is een receptie waar mensen tijdens kantooruren langs kunnen komen, met uitzondering van de vrijdagmiddag. Inwoners melden zich voornamelijk voor afspraken met team burgerzaken maar ook voor een afspraak met medewerkers. Zij komen soms met een vraag of een klacht of om iets af te geven (een pakketje of een gevonden voorwerp). Ook is de gemeente via de telefoon goed benaderbaar.

Op dagelijkse basis zijn dit rond de 100 telefoontjes. Vooral de maandag is een drukke dag, dan zijn er de hele dag twee medewerkers beschikbaar om de telefoon te beantwoorden. Op de andere dagen zijn dat er in de ochtend twee en in de middag één. Op vrijdag is de gemeente alleen in de ochtend telefonisch bereikbaar. Dit betekent dat het dienstverleningsproces op dinsdag, woensdag en donderdagmiddag kwetsbaar is bij ziekte en afwezigheid. Voor de medewerkers aan de telefoon is het belangrijk dat de collega's van de eenheden bereikbaar zijn als zij het antwoord niet weten of niet kunnen achterhalen. Is een medewerker niet bereikbaar dan maken zij een terugbelnotitie en worden de collega's geacht binnen twee dagen terug te bellen. Lukt een inhoudelijk antwoord niet, dan is een procesantwoord ook goed. Als de inwoner (of ondernemer of instelling) maar weet waar hij of zij aan toe is.

Digitale toegankelijkheid

De adviseur digitale media is verantwoordelijk voor de actualiteit van de gemeentelijke website en voor de digitale doorontwikkeling. Zoals het invoeren via een digitale interactieve kaart op de website. Ook stemt de adviseur de te plaatsen informatie op de website over projecten en ander gemeentelijk beleid af. Daarnaast is het waarborgen van de digitale toegankelijkheid van informatie op de website een belangrijk onderdeel.

Het beheer en de doorontwikkeling van de social mediakanalen Twitter, Facebook, LinkedIn, Instagram en YouTube behoren ook tot de werkzaamheden. Op dit moment wordt gewerkt aan een gerichte kanaalstrategie. Die moet ervoor zorgen dat de gemeentelijke communicatie optimaal via deze kanalen wordt verspreid en de boodschap aankomt bij de juiste doelgroep.

Ontwikkelingen

De coronapandemie heeft er zeer breed voor gezorgd dat mensen op een andere manier moesten werken en systemen anders ingericht dienden te worden. Mensen gingen massaal thuis werken en digitale middelen om groepsgroottes in te perken werden vol ingezet. In de gemeente Wassenaar heeft dit er onder andere toe geleid dat inwoners uitsluitend op afspraak langs konden komen bij team burgerzaken. De ervaringen met het uitsluitend werken op afspraak tijdens de coronaperiode zijn dermate positief ontvangen, dat heroverweging van de vrije inloop – ook als corona dat weer mocht toelaten – daarom op zijn plaats is. De vrije inloop bij de receptie wordt – ook in de coronaperiode – wel in stand gehouden.

De ontwikkelingen op digitaal vlak hebben invloed op de dienstverlening van de gemeente. Mogelijke digitale vernieuwingen kunnen de mogelijkheden van dienstverlening voor zowel de gemeente als inwoners verbeteren. Dit kan echter ook vragen om een andere werkwijze waarbij werkzaamheden zullen verschuiven vanaf de balie naar de achterkant.

Een tweede ontwikkeling is de aandacht voor ondermijning in de Nederlandse samenleving. De landelijke aanpak adreskwaliteit kan een rol spelen bij de aanpak van ondermijning. Deze wet gaat op 1 juli in. Afdeling BRP gaat hierin ook samenwerken met de adviseur ondermijning van de gemeente.

Wat komt er op Wassenaar af?

De BRP-afdeling heeft het de afgelopen tijd steeds drukker gekregen. De naturalisatieverzoeken en optieverzoeken zijn verdrievoudigd. Zo zijn bijvoorbeeld veel Syriërs en Eritreeërs inmiddels vijf jaar in Nederland. Zij kunnen dan een verzoek tot naturalisatie indienen mits zij aan alle voorwaarden voldoen. De Britten doen nu veel optieverzoeken in verband met de Brexit. Ook de asielzoekers die opgevangen worden in Duinrell worden vaak geholpen door de gemeente. Verwachting is dat dit de komende tijd niet zal afnemen.

Wat is er nodig?

Een goede bezetting van de telefonie en receptie is van belang. Er is een continu aandacht voor de bezetting nodig zodat een goede dienstverlening gewaarborgd blijft voor de inwoners. De receptie en telefonie zijn immers het eerste contact die de inwoner veelal heeft met de gemeente.

Op dit moment ontbreekt een integrale visie op het parkeerbeleid van de gemeente. De wens is om hier als gemeente aan te werken zodat dit meer duidelijkheid schept voor zowel de medewerkers als voor inwoners van de gemeente.

Grondexploitatie en planeconomie

Doel

Een faciliterende rol bij ruimtelijke projecten en een nette afhandeling van kosten.

Huidige stand van zaken

Gemeenten kennen twee vormen van grondbeleid: het actief grondbeleid en het faciliterend (passief) grondbeleid. Bij actief grondbeleid maakt de gemeente een plan, bezit of verwerft de grond, maakt deze grond bouw- en woonrijp om deze vervolgens te verkopen. Bij passief grondbeleid kiest de gemeente niet voor een ondernemende, maar voor een faciliterende rol. Per ruimtelijke ontwikkeling wordt een afweging gemaakt voor actief of passief grondbeleid. De afgelopen periode is in Wassenaar gekozen voor passief grondbeleid en zit zij vooral in een faciliterende rol. Voor de gemeente is het van belang dat de kosten die zij maakt om de ontwikkeling te faciliteren worden verhaald op de ontwikkelaar. Dat kan worden gedaan door het sluiten van een anterieure of posterieure overeenkomst (privaatrechtelijke weg) of door gelijktijdig met het ruimtelijk besluit een (grond)exploitatieplan vast te stellen (publiekrechtelijke weg).

De gemeente kent verschillende soorten projecten in relatie tot grondbeleid:

1. Onroerend goederzaken
2. Vastgoedprojecten
3. Vastgoedprojecten met plaatselijke ruimtelijke ontwikkeling
4. Grote ruimtelijke ontwikkelingen met vastgoed- en grondexploitatie-aspect

De meeste ontwikkelingen van type 3 en alle grote/ complexe ruimtelijke ontwikkelingen (inclusief de grondexploitaties) van type 4 behoeven betrokkenheid van de planeconoom. De planeconoom adviseert bij de keuze van het grondbeleid en is actief betrokken bij de voor- en nacalculatie van het kostenverhaal, het opstellen van de grondexploitatie en het kostenverhaal via de publiekrechtelijke of privaatrechtelijke weg. Het wettelijk kader hierbij is de Wet Ruimtelijke Ordening (WRO), het Besluit Ruimtelijke Ordening (BRO) en het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Dit kader bepaalt welke kosten er zijn en wanneer deze op de initiatiefnemer kunnen worden verhaald.

Ontwikkelingen

De landelijke woningbouwopgave betekent ook dat er komende periode meer ruimtelijke projecten in Wassenaar zullen zijn. Dit heeft invloed op verschillende beleidsterreinen, waaronder Ruimtelijke Ordening. Een andere ontwikkeling is de roep om een meer

behelpzame overheid die met inwoners meedenkt. Dit speelt op landelijk niveau heel sterk, maar ook op lokaal niveau zoekt men constant naar manieren om de inwoner nog beter te kunnen helpen en laten participeren bij ruimtelijke ontwikkeling.

Wat komt er op Wassenaar af?

De komende jaren gaat een actualisering van het grondbeleid in een bredere visie op ruimtelijke ordening spelen binnen de gemeente. Het grondbeleid is vastgelegd in de nota grondbeleid. De huidige nota grondbeleid 2015-2019 is de afgelopen jaren stilzwijgend verlengd, maar zal/ moet in 2022 geactualiseerd en besloten worden. Hetzelfde geldt, voor wat betreft actualisatie en besluit, voor de grondprijzbrief.

Bij veel grote ruimtelijke projecten speelt de planeconoom een belangrijke rol. Er zijn de komende tijd veel projecten die zijn aandacht vragen. Onze ambitie is om kosten die door initiatiefnemers moeten worden gedragen, privaatrechtelijk of publiekrechtelijk inderdaad door initiatiefnemers te laten dragen en niet door de Wassenaarse belastingbetaler. Maar ook de gemeentelijke projecten op kosten van deze belastingbetaler zullen baat hebben bij gedegen planeconomie.

De Omgevingswet is in veel opzichten ingrijpend maar zal in het kostenverhaal weinig verandering brengen.

Wat is er nodig?

- Een actualisatie van de nota grondbeleid.

Riool en Water

Doel

Het duurzaam beschermen van de volksgezondheid, het op peil houden van de kwaliteit van de leefomgeving en het duurzaam beschermen van natuur en milieu (bodem, grond- en oppervlaktewater), is de taak van de gemeente.

Cijfers

- 144 km vijverval riolering en 30,6 km druk- en persleidingen. Waarvan:
 - 23 kilometer gemengd stelsel;
 - 21 kilometer gescheiden stelsel;
 - 18 kilometer hemelwaterriolering;
 - 3 kilometer vuilwaterriolering;
 - 50 kilometer drainage;
 - 25,1 kilometer drukriolering;
 - 5,4 kilometer persleidingen.

Huidige stand van zaken

De gemeente heeft de wettelijke zorgplichten rondom afval- (Wet Milieubeheer artikel 10.33), hemel- (Waterwet artikel 3.5) en grondwater (Waterwet artikel 3.6). Er wordt invulling gegeven (onderhoud) hoe om te gaan met het kapitaalgoed riolering, waar de hoofdoelen de basis vormen geconformeerd aan het vastgestelde gemeentelijk beleid.

De riolering is een ondergronds stelsel en moet beschermd blijven bij graafwerkzaamheden in de openbare ruimte. Een overheid heeft de wettelijke verplichting om informatie te leveren op aanvraag van een persoon die in de openbare ruimte ingraven gaat plegen. Het leveren van deze informatie is geregeld in de Wet Informatie-uitwisseling Bovengrondse en Ondergrondse Netten (WIBON).

Ook heeft de gemeente Wassenaar de zorgplicht voor het oppervlaktewater op grond van de regels van het Hoogheemraadschap van Rijnland. Wassenaar draagt zorg voor een goede doorstroming, het op diepte brengen/ houden van de watergangen en het schoonhouden van de watergangen.

Waterbouwkundige kunstwerken moeten veilig voor de omgeving zijn en functioneren op het niveau waarvoor ze bedoeld zijn. Waterbouwkundige kunstwerken moeten grotendeels voldoen aan verschillende Europese en landelijke normen en richtlijnen, zoals de Eurocode.

Het niet voldoen aan bovenstaande wet- en regelgeving kan leiden tot schadeclaims op grond van Artikel 6:174 van het Burgerlijk Wetboek (BW), dat bepaalt dat de raad aansprakelijk is voor de schade die is ontstaan als gevolg van een gebrekkige staat van

een object. Daarvan is sprake als het object niet voldoet aan de eisen die daaraan in de gegeven omstandigheden mogen worden gesteld. Het wordt gezien als een onrechtmatige daad.

Samenwerkingsverband cluster Leidse regio

Wassenaar is sinds 2016 samen met de gemeenten Leiden, Zoeterwoude, Leiderdorp, Oegstgeest, Voorschoten, het Hoogheemraadschap van Rijnland en Dunea, deelnemer aan het samenwerkingsverband waterketen cluster Leidse regio. In dit samenwerkingsverband wordt gekeken naar de gehele waterketen. De waterketen gaat over de productie van drinkwater tot de verwerking van afvalwater. Deze samenwerking over de gemeentegrenzen heen is noodzakelijk als wij nieuwe opgaven, zoals verstedelijking, klimaatadaptatie en duurzaamheid op willen pakken.

Deze samenwerkingsovereenkomst vloeit voort uit het bestuursakkoord water, dat in 2011 door bestuurlijke vertegenwoordigers van het Rijk, provincies, gemeenten, waterschappen en drinkwaterbedrijven is ondertekend. Het bestuursakkoord water dringt aan op samenwerking in de waterketen om met name de autonome kostenstijgingen (minder meerkosten) een halt toe te roepen. Naast kwaliteitsborging en vermindering van de kwetsbaarheid, is het matigen van de stijgende trend in de kostenontwikkeling in de waterketen voor inwoners en bedrijven een belangrijke doelstelling. Dit wordt bereikt door deze samenwerking.

Binnen de samenwerking wordt onder andere het 'Integraal Waterketenplan' (IWKP) uitgewerkt en is het hemelwater en grondwaterverordening opgesteld.

Integraal Waterketenplan

Momenteel is gestart met de voorbereiding van het Integraal Waterketenplan, dat medio 2023 door het bestuur vastgesteld dient te zijn.

Elke gemeente is wettelijk verplicht een verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) te hebben. Met de komst van de Omgevingswet gaat deze verplichting vervallen. Binnen de samenwerking wordt een toekomstbestendig plan opgesteld, waarin de gehele watercyclus inclusief rioolbeheer opgenomen is. Dit is breder dan het traditionele vGRP. In het waterketenplan staat de watercyclus centraal en dient deze als kapstok voor het plan en de maatregelen. Het biedt tevens de mogelijkheid opgaven, zoals voorbereiding op klimaatadaptatie en de hieruit voortvloeiende maatregelen, op elkaar af te stemmen. De doelmatigheidsafwegingen van de maatregelen worden daarmee op een regionaal niveau getrokken en beschouwd vanuit de keten.

Verordening afvoer hemelwater en grondwater

1 april 2021 is de Verordening afvoer hemelwater en grondwater bestuurlijk vastgesteld.

Door de vaststelling van de Verordening afvoer hemelwater en grondwater zijn voorwaarden gesteld aan lozingen van afvloeiend hemelwater of grondwater in de bodem of een riool én lozingen van afvloeiend hemelwater of grondwater in een vuilwaterriool te beëindigen. Dit om wateroverlast door de klimaatverandering te beperken en kostbaar en schaars drinkwater te besparen.

Ontwikkelingen

Het Nationaal Deltaprogramma 2022 heeft als doel Nederland waterrobuust en klimaatbestendig (klimaatadaptatie) te maken. De uitwerking hiervan kan invloed hebben op de inrichting van de openbare ruimte. Wassenaar is een groene en waterrijke gemeente en heeft een goed hydraulisch functionerend rioolstelsel, waardoor minimaal tot geen aanpassingen in de openbare ruimte nodig zijn. Wel dient bij elke (her)inrichting van bestaande gebieden of nieuwe ontwikkelingen klimaatadaptatie als optie te worden meegewogen.

Het overgaan naar alternatieve energiebronnen speelt ook een rol in de toekomst. Deze bronnen hebben invloed op het riool en water.

De verwachting is dat vanaf 1 oktober 2022 of 1 januari 2023 de Omgevingswet (Ow) van kracht is. Deze nieuwe wet integreert de vele wetten die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving en zal ook invloed hebben op riool- en waterbeheer.

Wat komt er op Wassenaar af?

Wat betreft het onderwerp water, ontbreekt momenteel een gemeentelijk instandhoudingsplan (beheerplan) water, de oude is sinds 1 januari 2021 niet meer van kracht. Er ligt geen vastgesteld document ten grondslag aan het huidige onderhoud. Het instandhoudingsplan beschrijft hoe Wassenaar het kapitaalgoed water, inclusief de waterbouwkundige kunstwerken zoals duiker, steiger en beschoeiing, in stand houdt met daarbij de benodigde financiële middelen.

Wat is er nodig?

- Gemeentelijk instandhoudingsplan water realiseren. Het instandhoudingsplan beschrijft hoe Wassenaar het kapitaalgoed water, inclusief de waterbouwkundige kunstwerken zoals duiker, steiger en beschoeiing, in stand houdt met daarbij de benodigde financiële middelen.

Afval

Doel

De gemeente heeft de taak om huishoudelijk afval in te zamelen en te (laten) verwerken.

Cijfers

- Restafval per inwoner per jaar is nu 210kg.
- Doel restafval per inwoner per jaar in 2025: 30kg.
- Wassenaar heeft een relatief hoge afvalstoffenheffing in vergelijking met andere gemeenten.

Huidige stand van zaken

De gemeente Wassenaar heeft het inzamelen van het afval ondergebracht in de Gemeenschappelijke Regeling Avalex. Dit is een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Leidschendam-Voorburg, Rijswijk, Delft, Pijnacker- Nootdorp, Midden-Delfland en Wassenaar. De ambtelijke organisatie heeft op regelmatige basis overleggen binnen deze gemeenschappelijke regeling en zorgt voor een regelmatige informatiedeling met de raad. Ook op bestuurlijk niveau wordt regelmatig binnen de gemeenschappelijke regeling overlegd. De verwerking van het huishoudelijk afval ligt bij HVC. De gemeente is mede-eigenaar geworden van HVC in Avalex-verband.

In de GR Avalex is er een verdeling aangebracht als eigenaar en als opdrachtgever. De eigenaarsrol gaat over met name de financiële aspecten van het 'bedrijf' Avalex zoals begroting, jaarrekening en invloed op de partner HVC voor de verwerking van het huishoudelijk afval. Daarnaast is er een opdrachtgevende bestuurder. Deze bestuurder vervult met name de rol over de invulling van de service naar de inwoners en uitvoering van een overeengekomen dienstverlening. Afval, en het reduceren hiervan, is een uitdaging die integraal met de verschillende afdelingen / teams binnen de gemeente aangegaan zal moeten worden. Hierbij valt te denken aan vastgoed, educatie, communicatie, et cetera. Deze uitdaging zal onder de verantwoordelijkheid van de opdrachtgevende bestuurder vallen. Het is ook wenselijk deze taken bij verschillende bestuurders neer te leggen. Op die manier is er ook balans in het college van Wassenaar.

Ontwikkelingen

De ontwikkelingen op het gebied van klimaatadaptatie zijn van invloed op het beleid van afval. Het terugdringen van de CO₂-footprint binnen Wassenaar is een belangrijke ontwikkeling voor de komende jaren. Dit vertaalt zich onder andere in een aantal regelingen over producentenverantwoordelijkheid en statiegeld. Deze zullen uitwerking hebben op de manier van inzamelen.

Het participeren van inwoners bij verschillende onderwerpen wordt steeds meer geïmplementeerd in Nederland en ook in Wassenaar. Zeker op het gebied van afval ziet de gemeente hiervoor kansen, kijk bijvoorbeeld naar het participatietraject rond de Groene Meent. Inwoners zijn zeer betrokken bij het verbeteren van de verschillende Global Goals waaronder het reduceren van de hoeveelheid afval (www.groenemeent.nl). De verwachting is dat hiermee meer zal worden gedaan.

Wat komt er op Wassenaar af?

Nieuwbouw/ verbouw van de huidige locaties van Avalex (Den Haag en Delft).

De komende periode zal ook een evaluatie plaatsvinden van de Governance en de samenwerking met Avalex en met de verwerker van het huishoudelijk afval HVC.

Overige punten

- Invoering van zijbelading in het Avalex-gebied. Om de uitvoeringskosten te beperken is binnen Avalex gestart met de invoering van zijbelading. Deze manier van inzamelen heeft verschillende voordelen. Er zijn minder arbeidskrachten nodig om de containers in te zamelen en er vallen regels rond de arbeidsbelasting weg. Hierdoor kunnen er meer containers per dag geleegd gaan worden. Ook binnen Wassenaar zal invulling gegeven worden aan deze manier van inzamelen om daarmee de kosten te drukken. Het streven is om dit in 2023 te gaan invoeren.
- Circulaire Ambachtscentra. De bestuurlijke wens op dit moment en uit het verleden, is om het afvalbrenghstation aan de Hogeboomseweg te verplaatsen. Om mee te gaan in de huidige tijdgeest is het opzetten van een circulair Ambachtscentrum een mogelijkheid.
- Vanuit de rijksoverheid is er een doel gesteld over de vermindering van de hoeveelheid restafval. Dit is verwoord in het rapport Van Afval Naar Grondstof (VANG). Het doel is om in 2025 nog maar 30kg restafval per persoon te hebben. Zoals aangegeven in de cijfers zijn wij in Wassenaar daar nog ver van verwijderd. Er zal de komende coalitieperiode ingezet moeten worden op het verder laten dalen van de hoeveelheid restafval.

Financiën

Doel

Een solide gemeentelijke begroting met oog voor toekomstige taken en opgaves

Huidige stand van zaken

De gemeenteraad heeft het budgetrecht, waarmee zij de financiële kaders van de gemeente vastlegt in een begroting. Het gaat om een jaarlijkse begroting van ongeveer € 70 mln. In de afbeelding hieronder is te zien hoe de gemeente aan haar inkomsten komt en hoe deze middelen op hoofdlijnen worden besteed:

De gemeente maakt vervolgens gebruik van een planning en controlcyclus om financiële beheersing te krijgen over het beleid en uitvoering van dit beleid door de gemeente. Beleidskaders en verordeningen zijn de basis voor deze planning en controlcyclus. Te denken valt aan de belangrijkste landelijke regelgeving, BBV (Besluit Begroting en Verantwoordings), de gemeentelijke financiële verordening (artikel 212 Gemeentewet) en onderliggende beleidskaders, zoals de nota activabeleid en de nota reserves en voorzieningen. Het doel is om de huidige gezonde financiële positie als gemeente te behouden en om op juiste

wijze conform vigerende regelgeving, de financiële administratie te voeren. Onze toezichthouder, de provincie, kijkt mee, met name vanuit de begroting, en de accountant controleert, meer achteraf, de jaarrekening.

Dagelijks worden kosten en opbrengsten van de gemeente administratief verwerkt en wordt geadviseerd op college- en raadsbesluiten. Dit gaat gepaard met het streven naar een continue verbetering van processen. Tevens worden ontwikkelingen op dit gebied nauwgezet gevolgd.

Ontwikkelingen

De decentralisaties van de afgelopen jaren en de steeds grotere taken die afkomen op de gemeente, denk aan de Omgevingswet en verduurzamingsregels, hebben ook gevolgen voor de financiën van de gemeente. Dit betekent dat een goede advisering op financieel gebied van nog groter belang is bij de afwegingen die gemaakt worden rond het beleid. Dit geldt ook voor de financiële aansturing en controle van gemeenschappelijke regelingen waar de gemeente in samenwerkt.

Per verslagjaar 2022 zal de gemeente zelf verantwoordingen moeten afleggen over de rechtmatigheid van het gevoerde bestuur. De rol van de accountant beperkt zich dan alleen tot de controle op getrouwheid van de jaarrekening.

Wat komt er op Wassenaar af?

In 2021 is een doelmatigheidsonderzoek uitgevoerd naar de begroting en P&C-cyclus (zie raadsinformatiebrief 016, d.d. 03-02-2022). Uit dit onderzoek kwam naar voren dat Wassenaar kan werken aan een efficiëntere vormgeving van de P&C-producten. Ook is gekeken naar de vormgeving van de financiële rapportages en een nieuwe programma-indeling, die beter aansluit op Wassenaar 2030. Op deze manier kunnen producten makkelijker leesbaarder worden voor de eigen ambtelijke organisatie en voornamelijk ook voor de raad. Dit draagt bij aan een goede ondersteuning en verantwoording van het college en van de raad met een grotere focus op de inhoudelijke besprekingen van de aangeleverde financiële stukken. In 2022 zal de afdeling financiën aan de slag gaan met de aanbevelingen uit het rapport.

BEGROTING 2022 IN ÉÉN OOGOPSLAG

DUURZAAM INVESTEREN IN DE TOEKOMST VAN WASSENAAR

Gemeente Wassenaar

RESERVES

Overzicht reserves 2021-2025 (per 31 december)	Begroting 2021	Vermeerderingen 2022	Verminderingen 2022	Begroting 2022	Vermeerderingen 2023	Verminderingen 2023	Begroting 2023	Vermeerderingen 2024	Verminderingen 2024	Begroting 2024	Vermeerderingen 2025	Verminderingen 2025	Begroting 2025
Algemene reserves (nog niet bestemd – besteedbaar) bedragen x € 1.000													
Algemene reserves (vrij besteedbaar)	41.300	0	-1.413	39.888	0	-673	39.215	0	-673	38.543	0	0	38.543
Algemene reserve weerstandsvermogen	8.000	0	0	8.000	0	0	8.000	0	0	8.000	0	0	8.000
Totaal algemene reserves	49.300	0	-1.413	47.888	0	-673	47.125	0	-673	46.453	0	0	46.453
Bestemmingsreserves (bestemd voor initiatieven) bedragen x € 1.000													
Reserve Volkshuisvesting en Duurzaamheid	378	0	0	378	0	0	378	0	0	378	0	0	378
Reserve Kunstopdrachten	44	0	0	44	0	0	44	0	0	44	0	0	44
Reserve Groene Buffer	143	0	-25	118	0	-25	93	0	0	93	0	0	93
Reserve Uitvoering Sociaal Domein	622	1.310	-1.322	611	600	-951	260	600	-696	164	0	0	164
Reserve Investerings sport	141	0	0	141	0	0	141	0	0	141	0	0	141
Reserve Invoering Omgevingswet	215	0	0	215	0	0	215	0	0	215	0	0	215
Reserve Verkeersprojecten	203	0	0	203	0	0	203	0	0	203	0	0	203
Reserve Egalisatie omgevingsvergunningen	704	0	0	704	0	0	704	0	0	704	0	0	704
Reserve Grote projecten	1.365	0	-115	1.250	0	0	1.250	0	0	1.250	0	0	1.250
Reserve Incidentele armoedebestrijding	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve Vergroten concurrentiekracht	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve Versterken bestuurs- en realisatiekracht	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve Groencompensatie Amerikaanse Ambassade	492	0	0	492	0	0	492	0	0	492	0	0	492
Reserve Transitievisies Klimaatakkoord	35	0	0	35	0	0	35	0	0	35	0	0	35
Reserve Reorganisatie	1.052	0	0	1.052	0	0	1.052	0	0	1.052	0	0	1.052
Totaal bestemmingsreserves	5.394	1.310	-1.462	5.243	600	-976	4.867	600	-696	4.771	0	0	4.771
Totaal reserves	54.695	1.310	-2.874	53.131	600	-1.649	52.082	600	-1.369	51.314	0	0	51.314

Reservemutaties per programma meerjarig (+/+ is een onttrekking aan de reserve)						
Programma	Omschrijving	(Bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
P3 Economie	Beeldkwaliteit Centrum		100			
	Versterken concurrentiekracht		60	60	60	
	Nationaal park Hollandse Duinen		15			
	Totaal programma 3 - Economie		175	60	60	
P5 Sport, cultuur en recreatie	Continuering subsidie Warenar		30			
	Cultuuranker		13	13	13	
	Project locatie Valkenhorst		25	25		
	Totaal programma 5 - Sport, cultuur en recreatie		68	38	13	
P6 Sociaal Domein	Innovatiebudget sociaal domein		50			
	Beschermd wonen		35			
	Aanpassing eigen bijdrage Wmo		87			
	Actieplan jeugd		287			
	Kostenbesparende maatregelen jeugdzorg		-400	-600	-600	
	Kostenbesparende maatregelen jeugdzorg		1.710	1.200	1.200	
	Wmo kostenbesparende maatregelen		-910			
	Wmo kostenbesparende maatregelen		463	351	96	
	Totaal programma 6 - Sociaal Domein		1.322	951	696	
Totaal		1.564	1.049	769		

MEER WETEN? KIJK OP WWW.WASSENAAR.NL

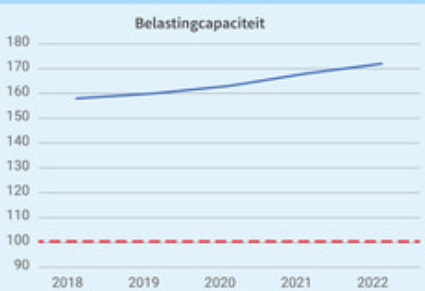
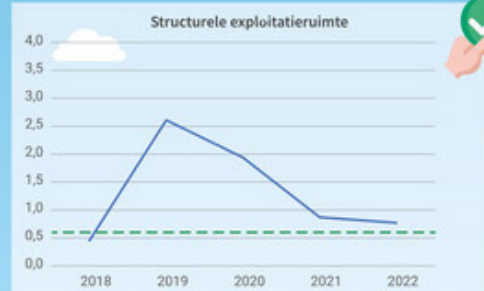
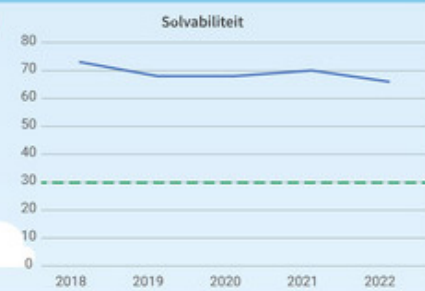
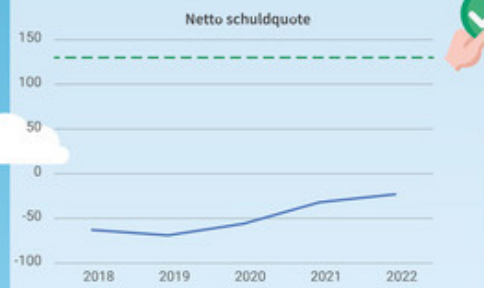

BEGROTING 2022 IN ÉÉN OOGOPSLAG

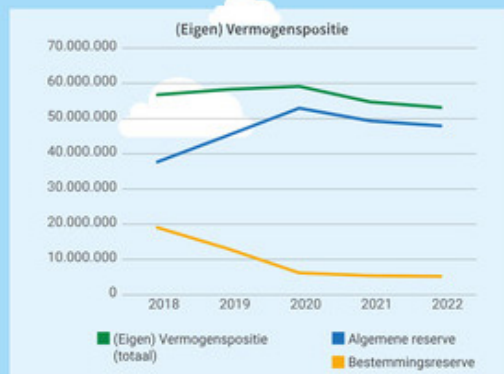
DUURZAAM INVESTEREN IN DE TOEKOMST VAN WASSENAAR

Gemeente Wassenaar

VERMOGENSONTWIKKELING EN -KENGETALLEN 2018-2022

— Bovengrens (voor alle jaren) — Ondergrens (voor alle jaren)

NB: Een uitgebreide toelichting en definities zijn te vinden in de paragraaf Financiering.

MEER WETEN? KIK OP WWW.WASSENAAR.NL

Wat nog steeds boven de markt hangt, is de herijking van het gemeentefonds. Deze herijking is al meerdere keren uitgesteld. Op dit moment is de communicatie vanuit het ministerie dat de herijking met ingang van 2023 zal worden doorgevoerd, echter de VNG is hier namens alle gemeenten vooralsnog niet mee akkoord. De huidige berekening laat een negatief effect voor Wassenaar zien van € 943.000 structureel vanaf 2025. Dit effect is nog niet verwerkt in de meerjarenbegroting.

Vastgoed en bouwprojecten

Doel

Een vastgoedportefeuille die maatschappelijk relevant is, goed wordt onderhouden en efficiënt wordt gebruikt.

Huidige stand van zaken

De gemeente heeft verschillende soorten vastgoed in eigendom, deze worden zoveel als mogelijk ingezet om maatschappelijke doelen te bereiken.

De inzet is om dit vastgoed te onderhouden, te beheren en te exploiteren. Naast het vastgoed dat de gemeente in eigen beheer heeft, is er ook vastgoed in eigendom als gevolg van natrekking. Natrekking betekent dat de grond wordt verhuurd zonder recht van opstal. Ook is de gemeente economisch eigenaar van de schoolgebouwen in Wassenaar. Hierdoor kan je als gemeente verschillende soorten vastgoed hebben, bijvoorbeeld parkeergarages, monumentale gebouwen (onder andere molen Windlust en De Paauw), monumentale objecten, de bibliotheek, buurthuizen en verenigingsgebouwen en ook een sporthal, zwembad en gymzaal. Ook heeft de gemeente verschillende woningen en een woonwagen in bezit.

De gemeente kent verschillende soorten projecten waar de afdeling vastgoed mee te maken heeft. Sommige van deze projecten vragen alleen aandacht vanuit onderhoudsperspectief of van de afdeling vastgoed. Type 3 en 4 projecten vragen echter meer van de ambtelijke organisatie aangezien er ook opgaves rond ruimtelijke ontwikkeling spelen.

1. Onroerend goedsaken.
2. Vastgoedprojecten.
3. Vastgoedprojecten met plaatselijke ruimtelijke ontwikkeling.
4. Grote ruimtelijke ontwikkelingen met vastgoed- en grondexploitatie-aspect.

Vastgoedbeheer doet de gemeente vanuit een privaatrechtelijke rol. Als eigenaar van vastgoed moet je je aan veel verschillende wetten en regels houden, zoals milieuwetgeving en veiligheidsregels. Ook als je een pand als gemeente verkoopt, moet je aan de verplichting voor behoorlijk bestuur voldoen, deze verplichting gaat over de gelijkheid en transparantie rond de verkoop. Als gemeente heb je als eigenaar van vastgoed een voorbeeldfunctie voor andere vastgoedeigenaren. De verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed is een belangrijk onderwerp en een voorbeeld om richting te geven aan de voorbeeldfunctie.

In een aantal panden die de gemeente in eigendom heeft, worden wel wettelijke taken vanuit de gemeente uitgevoerd, hierbij kan gedacht worden aan de verplichte taak om te voorzien in onderwijshuisvesting en het voorzien in sportfaciliteiten. Deze wettelijke taken kunnen in beginsel ook uitgevoerd worden in een pand die de gemeente niet in eigendom heeft.

Ontwikkelingen

Verduurzaming gemeentelijk vastgoed

Maatregelen omtrent verduurzaming en een verbetering van het klimaat ziet men in de gehele samenleving terug. Verduurzamingsregels worden steeds strenger en hier moet de gemeente rekening mee houden en telkens weer op inspelen als het gaat om het eigen vastgoed. De gemeente heeft begin 2022 een adviseur verduurzaming vastgoed aangenomen om in te spelen op deze ontwikkeling en juist de ambitie te vertalen naar daadwerkelijke maatregelen.

De gemeente Wassenaar heeft hoge ambities met betrekking tot verduurzaming. Dit is onder meer vastgesteld in de lokale energie-strategie waaronder ook de transitievisie warmte valt. Deze ambities heeft de gemeente ook voor de panden waarin de gemeente zelf is gehuisvest. Deze ambitie heeft ertoe geleid dat een extern adviesbureau een eerste verkenning heeft gedaan.

Begin 2022 is een projectleider verduurzaming gemeentelijk vastgoed gestart. Het doel van deze aanstelling is het fijnlijpen en zo snel als mogelijk uitvoeren van de verduurzamingsplannen van drie reeds geselecteerde panden: Langstraat 40 (bibliotheek), Het Kerkehout 6 (aula Joodse begraafplaats) en Paauwlaan 12 (gebouw scouting). Daarnaast is de projectleider verantwoordelijk voor het opstellen van een korte-termijn-planning voor het overige gemeentelijke vastgoed, inclusief begroting, inkoop en begeleiding van de realisatie in de komende drie jaar, en voor het opstellen van een lange-termijn-planning en begroting afgestemd op het meerjarenonderhoudsplan om daar zo veel mogelijk synergie mee te bereiken.

Concrete stappen in voorbereiding/uitvoering

Langstraat 40 (bibliotheek)

Verduurzaming in drie stappen: reduceren energieverbruik, aardgasvrij en energieneutraal. De ingezette pragmatische aanpak heeft geresulteerd in een verleende opdracht voor het vervangen van alle verlichting door ledverlichting, waarmee het energieverbruik door verlichting met 50% wordt gereduceerd; realisatie in mei 2022.

Ten gevolge van een eventuele kleine verbouwing in de bibliotheek, volgt een aanpassing van de klimaatinstallatie. Gelijktijdig voeren we een aanpassing uit, die het gebruik vereenvoudigt en de installatie beter laat functioneren, dit vertaalt zich ook in een lager verbruik. Ten slotte volgt ook een ingreep die het mogelijk maakt de installatie aardgasvrij te laten

functioneren. De bibliotheek kan dan 'van het gas af'. De engineering van deze maatregelen vindt nu plaats en zullen hierna in uitvoering worden gebracht.

Naast bovenstaande wordt nog gekeken naar vermindering van warmtelast door zon op de zuidgevel, wat veel koelcapaciteit (energie) vraagt en de mogelijkheid in coöperatie met de VVE zonnepanelen te plaatsen. Dit laatste zou de bibliotheek energie-neutraal maken.

Het Kerkehout 6 (aula Joodse begraafplaats)

In 2021 is de verlichting van de aula vervangen voor ledverlichting. In 2022 is de cv-ketel aan het einde van de economische levensduur. Bij de vervanging wordt gekeken naar duurzame alternatieven in combinatie met het functioneren van de ventilatievoorziening (van conventioneel naar warmteterugwinning en CO₂-gestuurd). De uitvoering is in voorbereiding, realisatie in Q2.

Het isoleren van de buitenschil vraagt vanwege de monumentale status een intensievere voorbereiding, hiervoor is nu de aanzet gedaan voor een integrale aanpak in samenwerking met een bouwkundig aannemer om de ontwerpfase en uitvoeringsfase met één partij op te pakken om zo snel en efficiënt de nodige processen te doorlopen en daadwerkelijk aan de slag te gaan.

Paauwlaan 12 (gebouw scouting)

Voor dit pand is in verband met de monumentale status eenzelfde aanpak in gang gezet als de aula. Quick-wins als ledverlichting, aanwezigheidsdetectie en waterbesparende maatregelen zijn geïnventariseerd en zullen in Q2 worden uitgevoerd.

Overig gemeentelijk vastgoed

Naast de concrete aanpak op de drie panden is de projectleider direct gestart met een inventarisatie van quick-wins bij overige panden, hierbij rekening houdend met de strategie op het vastgoed. In 2022 kunnen hier resultaten van in uitvoering worden gebracht.

Verkoop gemeentelijk vastgoed – Didam-arrest

In 2021 heeft de Hoge Raad geoordeeld dat overheden bij de verkoop van grond, gemeenten meerdere geïnteresseerden de kans moeten geven om mee te dingen. Dit betekent dat de overheid niet vrij is om grond te verkopen aan een partij naar keuze. Dit Didam-arrest kan ook gevolgen hebben voor Wassenaar en de uitwerking van dit arrest vraagt erom de komende tijd na te denken over beleid op dit thema.

Kostprijsdekkende huur

Een ander belangrijk onderwerp dat binnen de gemeente speelt, is de kostprijsdekkende huur die in rekening moet worden gebracht aan organisaties die vastgoed huren van de gemeente; een en ander is vastgelegd in de Wet Markt en Overheid. Invoeren van kostprijsdekkende huren kan in bepaalde gevallen leiden tot hogere huren voor deze organisaties. Het is van het grootste belang dat dit onderwerp op de kortst mogelijke termijn op een goede manier geborgd wordt in de organisatie en een besluit wordt genomen over de interne inrichting hiervan. Het moment van doorvoeren is afhankelijk van de lopende huurcontracten met partijen.

Wat komt op Wassenaar af?

Het opstellen van vastgoedbeleid heeft de afgelopen tijd aandacht gevraagd vanuit de organisatie en zal ook in de nieuwe coalitieperiode aandacht vragen. Dit beleid moet worden vastgesteld door de gemeenteraad. Een aanbeveling is om te starten met doelgroepenbeleid. Dit doelgroepenbeleid geeft inzicht in de gewenste maatschappelijke doelstellingen en welke lokale partijen in samenwerking met de gemeente kunnen bijdragen aan het behalen van deze doelen. Het doelgroepenbeleid geeft hiermee richting aan welke maatschappelijke partijen ondersteund kunnen worden in hun bijdragen, waarbij het bieden van huisvesting deze partijen kunnen helpen.

De afgelopen jaren zijn er op het gebied van vastgoed een aantal grote projecten geweest, denk hierbij bijvoorbeeld aan de renovatie van de buitenzijde van De Paauw en de vervangende nieuwbouw van de gymzaal aan de Burmanlaan. Een aantal projecten lopen ook de komende jaren nog door en vragen aandacht van de organisatie en de raad. Onder andere kan gedacht worden aan:

- In 2021 is gestart met de restauratie van molen Windlust. De schadebeelden aan het onder de pleisterlaag aanwezige metselwerk zijn omvangrijker gebleken dan eerder aangenomen. Dit maakt dat de restauratie langer heeft geduurd en dat aanvullende krediet beschikbaar is gesteld. De restauratie van de molen wordt in de zomer van 2022 afgerond. De molenaars zullen dan ook na de zomer weer volop meel gaan malen voor de lokale bakker.
- De sporthal, waarvan de verwachte oplevering in 2023 is.
- De restauratie van het koffiehuisje is in 2021 nagenoeg afgerond. De laatste schilderbeurt wordt in het voorjaar 2022 uitgevoerd, zodat deze er weer naar historische verschijning bijstaat. Om het koffiehuisje ook een mooie toekomst te geven is ervoor gekozen de locatie te verkopen aan een partij die kan bijdragen aan een mooie toegang tot de

landgoederenzone. In 2022 wordt een nieuw verkoopproces opgestart.

- De Warenar. Dit is maatschappelijk vastgoed dat is verkocht aan een derde partij maar waarbij de functie als theater wel behouden wordt. Dit loopt de komende jaren nog door.
- Herontwikkeling Den Deylschool. Eind 2021 heeft de gemeenteraad het ruimtelijk kader vastgesteld. De procedure is zorgvuldig vastgelegd om op deze manier een gedegen besluit te kunnen nemen. Het oude schoolgebouw is leeg en de locatie is geschikt voor woningbouw. Tijdens het ontwerpproces wordt op basis van de onderzoeken van de competitiepartijen een besluit genomen over de uiteindelijke opgave. Hierbij wordt bepaald of het Deijlerhuis en/of het gedeelte van de Fabritiuslaan onder de vastgelegde voorwaarden bij de ontwikkeling mag worden betrokken en of een Buitenschoolse Opvang (BSO) in het programma moet worden opgenomen. Met de omgeving is en wordt goed samengewerkt. Een buurtcommissie 'Samen Sterk' is opgericht voor deze ontwikkeling. De buurtcommissie heeft meegewerkt aan het ruimtelijk kader en de selectiedocumentatie. Ook in het vervolgtraject wordt de buurtcommissie intensief betrokken door hen een volwaardige plek te geven in de beoordelingscommissie. Halverwege het ontwerpproces is voorzien in een presentatie aan de buurt, waardoor de communicatie tussen buurt en ontwikkelaars wordt bevorderd. De openbare inschrijving voor partijen die mee willen doen aan de competitie vindt op dit moment plaats. In december 2022 zal het ontwerp en de winnende partij voor de opdracht aan de raad voorgelegd worden. De verkoop moet minimaal budgetneutraal zijn, maar graag ook wat opleveren. De deelnemers aan de competitie krijgen een tegemoetkoming voor gemaakte kosten.

Wat is er nodig?

- Opstellen van vastgoedbeleid en uitwerking van het Didam-arrest.
- De lopende projecten zullen blijvend de aandacht en daarmee capaciteit vragen van de ambtelijke organisatie.

DUURZAAM EN TOEKOMSTBESTENDIG

Wassenaar is een gemeente die toekomstbestendig handelt, zodat ook toekomstige inwoners en bezoekers hier aangenaam kunnen leven en verblijven. Kernwoorden hierbij zijn inclusie, participatie en duurzaamheid. Duurzaam en toekomstgericht handelen komt tot uiting in de integrale benadering van de aanpak en communicatie voor klimaat, afval, biodiversiteit en circulaire economie. Zo stimuleert de gemeente Wassenaar inwoners en ondernemers actief om bij te dragen aan de vermindering van CO₂, werken we samen aan een regionale strategie voor opwekking van niet-fossiele energie en werken we aan het bereiken van de doelen uit de Transitievisie Warmte.

Duurzaamheid is een dwarsdoorsnijdend onderwerp dat raakt aan vrijwel alle thema's en beleidsterreinen van de gemeente. Het is niet alleen iets van deze programmalijn, maar iets dat terugkomt in alle programmalijnen en waar organisatiebreed aandacht aan wordt besteed. Ook bestuurders en medewerkers die niet direct aan duurzaamheid gekoppeld zijn, krijgen er in toenemende mate mee te maken; het raakt ons allemaal.

Duurzaamheid

Doel

Streven naar ontwikkeling waarbij ecologische, economische en sociale belangen in evenwicht zijn.

Cijfers

- 153.200 ton CO₂ uitstoot (2020)
- 126 publieke laadpalen voor elektrische auto's (2020)
- 521 geregistreerde elektrische en plug-in hybride personenauto's (2020)

Huidige stand van zaken

In de afgelopen jaren heeft gemeente Wassenaar het verduurzamen van de eigen organisatie en de samenleving omarmd. Wassenaar is een groene gemeente met een grote biodiversiteit, het behouden van deze unieke kwaliteiten is een van de grootste speerpunten van de gemeente geworden. Samen met inwoners zijn wij aan de slag gegaan om te zorgen dat de huidige en toekomstige generaties hier ook nog goed kunnen wonen, werken en recreëren zonder dat dit ten koste gaat van ons groen of de biodiversiteit.

We hebben in de afgelopen jaren gewerkt aan een stevige en goed uitgezochte beleidsbasis waar de volgende jaren op door kan worden gezet. Dit is tot uiting gekomen in de volgende beleidsstukken:

- Regionale Energiestrategie 1.0 (2021-2023) (opwekking en opslag duurzame energie)
- Transitievisie Warmte 1.0 (2021-2025) (duurzame warmte gebouwde omgeving)
- Lokale Energiestrategie (2019-2022)
- Integraal huisvestingsplan (2019-2022) (perspectief scholen)

De Lokale Energiestrategie heeft nuttige inzichten en vooruitgang gebracht die in de verdere voorzetting op strategische punten eenvoudig kan worden uitgebreid. Fundamenten zijn aanwezig voor lokaal eigenaarschap, lokale uitvoeringscapaciteit, inwonersparticipatie, partnerships en strategie tot aan 2030.

Ook zijn we concreet aan de slag gegaan met de uitvoering van dit beleid en de realisatie van duurzaamheidsprojecten. De volgende maatregelen worden uitgevoerd of behoren tot de mogelijkheden voor gemeente Wassenaar:

- Klimaatadaptatie.
- Inkoop van energie, laadpalen, elektrische deelauto's en scooters, verduurzaming vastgoed (bijvoorbeeld herstel bodemenergiesysteem gemeentekantoor).
- Energieverbruik gemeente verder verlagen (CO₂-prestatieladder).
- Verduurzamen ruimtelijk beleid (bijvoorbeeld toepassen ladder van circulariteit om grondstoffen-gebruik te beperken bij beheer openbare ruimte, klimaatadaptief en natuurinclusief bouwen en inrichten, beperken mogelijkheden tot houtstook).
- Verder stimuleren energiezuinig gedrag en woningisolatie door inwoners middels een voucheractie, buurtaanpakken en promotie en informatie via het duurzame bouwloket.
- Uitvoering geven aan de Transitievisie Warmte.
- Opstellen van een vervolgprogramma Lokale Energiestrategie uit 2019.
- Opvolging geven aan de afspraken binnen de Regionale Energiestrategie, waaronder meer borging via de instrumenten van de omgevingswet.
- Stimuleren en verbinden van de samenleving op duurzaamheid via de Klimaat Tafel.
- Verduurzamen van scholen middels update IHP.
- Bestrijding Energiearmoede.
- Grondwaterkwaliteit bewaken in samenwerking met de provincie.
- Ook op het gebied van gezondheid, sociale cohesie en andere thema's kan de gemeente kiezen voor meer inzet om de Global Goals te helpen behalen.

Nationale en internationale context

Naast ons eigen beleid op het gebied van duurzaamheid hebben wij ook te maken met nationale en internationale afspraken. Wereldwijd is duurzaamheid uitgewerkt tot het VN-programma Global Goals (ook wel Sustainable Development Goals of duurzame ontwikkelingsdoelen). Deze doelen hebben wij als gemeente ook omarmd.

De duurzame ontwikkelingsdoelen streven naar een ontwikkeling waarbij ecologische, economische en sociale belangen in evenwicht zijn (ook wel bekend als de drie P's: planet, profit, people).

De Global Goals omvatten vrijwel alle terreinen van overheidszorg zoals wij die kennen, en bij de gemeente kunnen we de volgende punten aan elkaar koppelen:

- Sociaal domein – Global Goal 1, 2, 3, 4, 5, 8, 10, 11.
- Duurzame economie, infrastructuur en werkgelegenheid – Global Goal 2, 8, 9, 11, 12.
- Fysieke leefomgeving – Global Goal 2, 3, 6, 7, 9, 11, 12, 13, 14, 15.
- Veiligheid, goed bestuur en informatiesamenleving – Global Goal 16.
- Partnerschappen en beleidscoherentie voor duurzame ontwikkeling – Global Goal 17.

Wetgeving

Naast de zeventien duurzame ontwikkelingsdoelen zelf, zijn in het fysieke domein de afgelopen jaren onder meer de volgende maatregelen op rijksniveau gereguleerd die bijdragen aan de duurzame ontwikkelingsdoelen:

- De kwaliteit van buitenlucht, bodem en water moet aan bepaalde waarden voldoen.
- De nieuwbouw van woningen moet voldoen aan basiseisen (onder andere BENG, aardgasvrij).
- Bescherming van flora en fauna, Wet natuurbescherming.
- De kwaliteit en winning van drinkwater.
- Kantoren hebben minimaal energielabel C in 2023.
- Bedrijven die een relatief hoge energierekening hebben, treffen energiebesparende maatregelen.
- Zorgplicht voor beheer van afvalwater, hemelwater en grondwater.

In andere gevallen hebben maatregelen (nog) niet de status van wetgeving, maar zijn hierover in convenanten of akkoorden tussen organisaties wel uitvoeringsagenda's afgesproken, die inspannings- en resultaatverplichtingen (kunnen) opleveren, zoals:

- Klimaatakkoord Parijs 2015 (COP21)
- Klimaatakkoord NL 2019
- European Green Deal
- Deltaplan Biodiversiteitsherstel

Ontwikkelingen

Het wordt druk op het gebied van monitoring van duurzaamheid. Mogelijk wordt de komende jaren een alomvattende duurzaamheidsmonitor beschikbaar gesteld aan gemeenten: de Monitor Brede Welvaart (CBS). Daarnaast is er de duurzaamheidsscan van Telos, deze toetst bijvoorbeeld de Bank Nederlandse Gemeenten hun investeringen aan duurzaamheid, en heeft de VNG een SDG menukaart. De raad legde een onderzoek naar de CO₂-prestatieladder op, die een deelgebied bestrijkt.

De nieuwe minister voor Klimaat en Energie zal zonder twijfel, maar pas richting najaar 2022, met nieuw beleid komen, gericht op het behalen van de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen.

Tevens verwachten wij dat klimaatadaptatie zal gaan spelen. Mensen, dieren, planten, gebouwen maar zelfs de ondergrondse infrastructuur van Wassenaar zullen zich aanpassen, of aangepast moeten worden, aan de realiteit van hogere temperaturen, heftiger weer, et cetera. De Omgevingsdienst Haaglanden zal, net als in het nauwer gedefinieerde beleidsgebied milieu, een rol kunnen spelen.

Ook verwachten wij met de komst van deze minister een soortement fusie van de internationale agenda en de nationale agenda. Deze zal waarschijnlijk in de breedte faciliterend zijn, met specifieke dwingende zaken op nog onbekende punten. Het is nog onduidelijk of nieuw beleid en werkzaamheden vanwege deze ontwikkelingen ook binnen de huidige formatie kunnen worden uitgevoerd en of er nieuwe middelen beschikbaar komen vanuit het Rijk.

Wat komt er op Wassenaar af?

Er komt veel op Wassenaar af. Het domein is in beweging, bijvoorbeeld de Wet natuurbescherming: deze legt een gedragscode soortbescherming en bestendig beheer op en moet door de gemeente van toepassing worden verklaard, inclusief werkprotocollen en soortmanagementplan. Dus waar de ethiek van de Omgevingswet uitgaat van 'er mag meer', zijn er ook dwingende sectorale regels in de richting van 'er mag minder'. De realiteit is dat de gemeente heel veel rijksbeleid uitvoert, al dan niet na het lokaal nader gedefinieerd te hebben. Wij verwachten in de duurzaamheidscontext extra rijksbeleid.

Het is een bekende klacht dat in de integrale afweging van belangen de zachte belangen grote kans hebben om beetje bij beetje te worden weggewogen. Als het om stikstof gaat, hebben het Urgenda-vonnissen en minder bekende vonnissen over de systematiek van neerslag en compensatie, duidelijk gemaakt dat het menens is met de gebiedsgerichte aanpak stikstof. Dit zal de komende jaren worden doorgezet. Daardoor kan de gemeente voor dilemma's komen te staan. Het beschermen van natuurgebieden (Naturazoo) tegen stikstof en de plicht die de gemeente daartoe heeft in de Wet natuurbescherming, kan in spanning staan met de realisatiekracht van fysieke projecten. Duidelijk is dat de energietransitie onverminderd doorgaat. Bestaande landelijke afspraken uit het klimaatakkoord worden uitgebreid, zoals de RES en de verduurzaming van de gebouwde omgeving. Bewoners kunnen meer subsidies tegemoet zien en gemeenten krijgen meer geld om de uitvoering bij te kunnen benen. De markt is volop in beweging met betaalbare oplossingen, en regionaal wordt vanuit de draagkracht van het landschap gewerkt aan het invulling geven aan de energieopwekkingsopgave. Integratie van het landschap met de energieopgave is spannend, maar met inzet van bewoners niet onmogelijk. Het elektriciteitsnet wordt steeds zwaarder belast en moet worden uitgebreid, ook in Wassenaar.

Met de uitvoering van de Transitievisie Warmte werkt de gemeente hard aan concrete manieren om gasverbruik in de gemeente te verminderen. Het is belangrijk dat het tempo van dit proces hoog ligt zodat we onze doelen te kunnen halen. Tegelijkertijd is het ook van groot belang dat het draagvlak bij inwoners voor de keuzes die gemaakt worden zo groot mogelijk is. Hierin moeten belangenafwegingen worden gemaakt.

Op veel plekken in onze gemeente worden stappen gezet tot het verduurzamen van mobiliteit, zoals elektrische personenauto's en elektrisch deelvervoer. Deze ontwikkelingen dragen bij aan onze doelen op het gebied van duurzaamheid, maar de infrastructuur die nodig is om dit te faciliteren, legt een claim op de openbare ruimte. Deze ruimteclaims kunnen concurreren met andere doelen van de gemeente. Hierin zullen keuzes moeten worden gemaakt.

Op een hoog niveau van analyse speelt een veelomvattend conflict rond onze functie in de regio. Wij bieden onze groene, gezonde leefomgeving ook aan recreanten van buiten de gemeente. Om de draagkracht daartoe te behouden, worden wij enigszins ontzien in de energietransitie. En wordt geaccepteerd dat we de woningbouwopgave passend maken voor die functie. Geen recreanten én geen windmolens én geen woningbouwopgave? Dat gaat niet.

Wat is er nodig?

SDG's:

- Overzichtelijk en SMART maken van de SDG's en in hoeverre de gemeente hiernaartoe werkt definiëren.
- Aanjagen van het nastreven van deze doelen binnen de organisatie.
- Meer aandacht voor het programma klimaat-adaptatie.
- Verkennen hoe de SDG-doelen in de organisatie kunnen worden opgepakt buiten klimaat -en natuurgerelateerde thema's.

Lokale Energiestrategie:

- Verder uitvoering geven aan de Warmtetransitie, Regionale Energiestrategie en de Klimaattafel. Aansluitend daarop is een goede communicatiestrategie nodig.
- Een robuuste basis zodat de organisatie de flexibiliteit heeft om te reageren op nieuwe ontwikkelingen, en een antwoord heeft op capaciteitsclaims.
- Ondersteunen van lokale initiatieven, buurtteamondersteuning, onderzoek en pilotprojecten.
- Opstellen van een nieuw programma als opvolging van de LES 2019-2022.
- Capaciteit flexibele schil op basis van projectinzet of inzet op andere afdelingen op projecten zoals: Verduurzaming Scholen; Verduurzaming Eigen Vastgoed; Verduurzaming Mobiliteit, Verduurzaming Eigen bedrijfsvoering.
- Aanvullend middelen en dekking vanuit de opgaven van het Rijk (wijkenpakken, isolatieprogramma, regionale energiestrategie).
- Borging van de energietransitie in de instrumenten van de Omgevingswet.

DENKEN IN MOGELIJKHEDEN

In de gemeente Wassenaar wordt gedacht in mogelijkheden. Ambities richting 2030 zijn hierbij om planvorming te laten plaatsvinden met of vanuit de samenleving; regelmatig het principe toe te passen van 'leren door te proberen'; woonkwaliteit te bieden aan alle leeftijden; transformatie en aanpassing mogelijk te maken en dit tegelijkertijd te doen met respect voor wat van waarde is; gemeentelijke monumenten goed te onderhouden.

Het dagelijkse werk met betrekking tot deze ambities, richten zich met name op: bouwen en wonen, vergunningverlening, beheer van groen/ water / milieu, ruimtelijke ordening, erfgoedbeleid en cultureel erfgoed. Deze onderwerpen beslaan het grootste deel van het werk. Daarnaast is er een aantal grote projecten, die extra complex van aard zijn en/of een politiek karakter hebben. Het gaat hier om de invoering van de Omgevingswet in combinatie met de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen, de renovatie van De Paauw, een aantal grote RO-projecten zoals de ontwikkeling van Valkenhorst en de inrichting van de Groene Zone, de herontwikkeling van het ANWB-gebouw en het herstel van Ivicke. Ook is het de bedoeling om diverse participatietrajecten te hebben doorlopen en burgerinitiatieven te hebben gerealiseerd, waarbij de gemeente – zo nodig – meedenkt en adviseert.

Op veel thema's die aan bod komen in 'Denken in mogelijkheden', wordt samengewerkt in de regio. Het is van belang om in de regio sterk vertegenwoordigd te zijn vanuit Wassenaar. Als kleine gemeente hebben we de regio nodig om taken uit te voeren, diensten aan te bieden en resultaten te bereiken. Samenwerking betekent echter ook dat er soms water bij de wijn moet worden gedaan. Om een zelfstandige gemeente te blijven én om het Wassenaarse geluid duidelijk te laten horen, is inzet op de regio van groot belang.

Onderwerpen die aan bod komen

- Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging, in relatie tot vergunningverlening, toezicht en handhaving
- Wonen
- Groen, natuur en leefomgeving
- Erfgoed
- Ambtelijke huisvesting: bestuurscentrum De Paauw, het gemeentekantoor en de gemeentewerf
- Groene Zone & Valkenhorst
- Deijlshoeve / ontwikkeling ASH

Naast deze onderwerpen is het ook van belang om van een aantal andere dossiers kort de stand van zaken weer te geven.

- Residentie Parkzicht: vanaf 24 maart 2022 ligt het ontwerpbestemmingsplan zes weken ter inzage.
- Griffioen: het ontwerpstartdocument ligt vanaf 17 maart 2022 zes weken ter inzage.
- Voorlinden: het overleg met de provincie is nog aan de gang. Aspecten: grondwaterwingebied, cultuurhistorie, ruimtelijke kwaliteit, Natuurnetwerk Nederland.
- Ontwikkeling Horsten: er is een visie in voorbereiding, opgesteld door de eigenaar. Deze visie wordt later gedeeld met de gemeentelijke organisatie.
- Ivicke: op 16 maart 2022 is een raadsinformatiebrief gestuurd met de laatste stand van zaken.

Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging, in relatie tot vergunningverlening, toezicht en handhaving

Huidige stand van zaken

Met betrekking tot vergunningverlening wordt gewerkt aan:

- Advisering bij ontvangst (principe)verzoeken voor nieuwe plannen en legalisatieonderzoeken naar aanleiding van toezicht en handavingszaken.
- Vergunningverlening Wabo (kruimelgevallen).
- Vergunningverlening Wabo (uitgebreid).
- Bestemmingsplannen, uitwerkingsplannen, wijzigingsplannen op grond van de Wro en de daarbij behorende randonderwerpen, zoals kostenverhaal.

- Planschadeverzoeken op grond van de Wro.
- De advisering bij en begeleiding van projecten.
- Voorbereiden van zienswijzen op bestemmingsplannen, beleid en regelgeving van medeoverheden.
- Implementatie en voorbereiding op de inwerking-treding van nieuw beleid en wetgeving.

Er vindt nauwe samenwerking plaats met Toezicht en Handhaving. Hieronder valt:

- Kwaliteitscontrole en toezicht op de uitvoering van sloop- en bouwprojecten waarvoor een omgevingsvergunning is verleend.
- Controle en toezicht op de naleving van het gebruik van bouwwerken en percelen waarvoor een omgevingsvergunning is verleend.
- Controle en toezicht op het brandveilig gebruik van bouwwerken met ondersteunend advies vanuit Veiligheidsregio Haaglanden.
- Controle en toezicht op milieutechnische aspecten zoals asbest en flora/ fauna bij bouwprojecten met ondersteunend advies van Omgevingsdienst Haaglanden.
- Advisering tijdens de uitvoering van projecten aan de vergunninghouder en/of bouwteam.
- Fungeren als aanspreekpunt en coördinator in bouw dossiers naar de verschillende gemeentelijke disciplines Verkeer, Omgevingsbeheer, Openbare Veiligheid en Milieu tijdens de uitvoering van projecten waarvoor een omgevingsvergunning is verleend.
- Het inmeten van horecalocaties ten behoeve van de APV-vergunningen Drank- en Horecawet.
- Controle en advies bij spoedeisende situaties waarbij de constructieve veiligheid van bouwwerken gewaarborgd moet blijven.
- Controle en advies bij interventieacties op het gebied van openbare veiligheid.
- Het in behandeling nemen van handhavingsverzoeken, klachten en meldingen.
- Controleren en vastleggen in rapportvorm van vergunning plichtige/illegale bouw op basis van het Besluit Omgevingsrecht (Bor) en Wet Algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).
- Controle en vastleggen in rapportvorm van het gebruik van percelen en bouwwerken in strijd met bestemmingsplannen, de beheersverordening.
- Het voorbereiden van legalisatieonderzoeken in samenwerking met de planbegeleiders en afdeling Ruimtelijke Ordening.

Ontwikkelingen

Bij de Omgevingswet krijgt participatie een belangrijke rol. Bij ontwikkelingen met veel impact en ontwikkelingen in beschermd dorpsgezicht moet de indiener van het plan zelf de participatie organiseren.

Samenwerking tussen ketenpartners en andere overheden (bevoegd gezag) gaat via het Digitaal Stelsel Omgevingswet lopen en afstemming wordt vroegtijdig georganiseerd. Onze medeoverheden en verbonden partijen stellen de komende tijd nieuw beleid en regels vast. Dit moeten wij kritisch blijven volgen en er, indien nodig, op reageren.

Wat komt er op Wassenaar af?

De wet- en regelgeving met betrekking tot vergunningverlening en toezicht en handhaving is onderhevig aan verandering. Met de invoering van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) worden veel van de huidige wet- en regelgeving vervangen.

De Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen, leggen vast hoe de gemeente moet handelen. De insteek van de wet is vereenvoudiging en verbetering: inzichtelijk omgevingsrecht (alle wet- en regelgeving wordt gebundeld in één wet), de leefomgeving staat centraal (samenhang tussen bouwwerken, infrastructuur, milieu en erfgoed), ruimte voor lokaal maatwerk (de gemeenten krijgen meer keuzevrijheid om doelen te bereiken) en snellere besluitvorming (dit vraagt om een integrale en samenhangende werkwijze van overheden, inwoners en bedrijven: open, flexibel, uitnodigend, innovatief en vertrouwen en verlening van een reguliere vergunning binnen acht weken). In andere woorden: dit nieuwe stelsel moet leiden tot:

- meer inzichtelijkheid, voorspelbaarheid en gebruiksgemak binnen het omgevingsrecht;
- snellere en verbeterde besluitvormingsprocessen;
- integratie van plannen en toetsingskaders;
- een grotere bestuurlijke afwegingsruimte.

De Omgevingswet heeft twee doelen:

1. Beschermen: het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit.
2. Benutten: de fysieke leefomgeving doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen om er maatschappelijke behoeften mee te vervullen.

Daarnaast is er een aantal projecten die de komende jaren veel aandacht vragen:

- Griffioen: De locatie is gelegen in Kroonjuweel cultureel erfgoed en het vergt veel onderzoek en overleg om tot planvorming te komen. Het ontwerpstartdocument is ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad en gaat ter inzage. Dit project zal nog veel werk opleveren.
- ANWB-locatie: Dit bestemmingsplan gaat als ontwerp ter inzage. Naar verwachting wordt het in 2022 vastgesteld.

- Polanenpark – kunstwerk: Het kunstwerk heeft een nieuwe plek nodig en ligt nu in de opslag in afwachting van een nieuwe toekomst.
- De Horsten: In De Horsten zijn ontwikkelingen voorzien. Dit vraagt veel overleg intern en extern ook met gemeente Voorschoten.
- Gezondheidscentrum St. Jozefkerk: Het gezondheidscentrum is een gemeentelijk monument en krijgt een nieuwe zorginvulling. Hoewel niet een uitgebreide procedure, heeft dit ook onze aandacht vanuit procesbegeleiding.
- Kasteel de Wittenburg: Deze ontwikkeling vergt intern overleg en overleg met de provincie.
- Ivicke: Wij zijn betrokken als planbegeleider bij de zaak. Het vergt veel overleg.
- Warenar: Een herstructureringsproject met meerdere partijen waardoor het een complex plan is maar van sterk maatschappelijk belang door culturele en woonbelangen.

Wat is er nodig?

- Er verandert zo veel als gevolg van de invoering van de Omgevingswet dat alle zeilen bijgezet moeten worden om tijdig en goed voorbereid te zijn op de invoering. Het vergunningenproces moet worden aangepast en de organisatie zal in dit kader trainingen moeten volgen om de processen op een goede wijze af te ronden. Ook moeten bepaalde keuzes worden gemaakt: tot wanneer kan een project met een bestemmingsplan oude stijl worden ingediend? Hoe gaat de gemeente om met een omgevingsplan?
- Met de Omgevingsdienst Haaglanden moet bezien worden of een verschuiving van taken wenselijk is. Dit is het advies geweest van de Rekenkamercommissie. Hier is al een start mee gemaakt. Echter, in het kader van de Omgevingswet, nieuwe taken op het gebied van milieu en de organisatieontwikkeling, is het verstandig om verder te onderzoeken welke taken door de ODH kunnen worden uitgevoerd.
- Ook de invoering van de Wet kwaliteitsborging vraagt wijzigingen op het gebied van toezicht en handhaving. Deze wet heeft aanzienlijke gevolgen voor de leges die de gemeente mag innen. De financiële gevolgen hiervan en het al dan niet verkrijgen van middelen van het Rijk zijn nog onduidelijk.
- Tot slot is - om te voldoen aan de uitgangspunten van de Omgevingswet - ook een andere werkwijze van de gemeenteraad noodzakelijk. Dit zal zich de komende jaren zowel bij vergunningverlening voordoen, als bij het opstellen van de Omgevingsvisie en Omgevingsplannen (voorheen Structuurvisie en bestemmingsplannen).

Wonen

Doel

- Volkshuisvesting.
- Passend bouwen en woningen toevoegen conform de woonvisie, voor jongeren, gezinnen en ouderen.
- Het bieden van woonkwaliteit aan alle leeftijden.

Cijfers

- Wassenaar kent ruim 12000 woningen.
- De woningvoorraad in Wassenaar is relatief ruim en oud.
- Er is in Wassenaar het afgelopen decennium beperkt bijgebouwd.
- Wassenaar kent relatief veel eengezinswoningen en relatief weinig appartementen.
- De woningvoorraad in Wassenaar kent relatief veel particuliere huur. Het gemiddelde ligt met 17,8% boven het regionale en boven het landelijke gemiddelde.
- Het percentage koopwoningen wijkt met 56,2% voornamelijk naar boven af in vergelijking met het regionale gemiddelde. Het percentage sociale huur wijkt met 26% naar beneden af zowel in vergelijking met het regionale als het landelijk gemiddelde.
- Het aantal woningmutaties in Wassenaar is met 4,9 mutaties per 1.000 woningen heel beperkt ten opzichte van zowel het regionale als het landelijke gemiddelde. Dit betekent dat de kansen om in- en door te stromen in Wassenaar beperkt zijn.
- Een woning kopen is in Wassenaar relatief duur. Zowel de mediane vraagprijs van € 875.767,- als de gemiddelde vraagprijs van € 1.189.575,- liggen hoog.
- Er is geconstateerd dat het aantal verhuringen binnen de sociale sector onder druk staat doordat woningen beperkt beschikbaar komen en dat het aantal reagerende woningzoekenden stijgt. Dit leidt echter niet tot een stijging van de prijzen.

Ontwikkelingen

Het college werkt onder andere samen met de lokale woningcorporaties. De relatie tussen gemeente en corporaties is het afgelopen jaar verbeterd, door nauw met elkaar af te stemmen en prestatieafspraken te maken. Ten aanzien van de WoonZorgVisie zal ook de samenwerking met bijvoorbeeld zorgaanbieders moeten worden opgepakt.

Wat komt er op Wassenaar af?

De druk op woningmarkt blijft toenemen. De vraag naar woningen wordt groter, het aanbod neemt beperkt toe. Onderstaande trajecten zullen de komende jaren doorlopen en aandacht vragen:

- Regionale woningmarktafspraken.
In december 2021 is het Tussenakkoord door het college ondertekend. Momenteel wordt in een ingelaste 'derde ronde' door de provincie Zuid-Holland met de gemeente en de corporaties afgestemd in hoeverre meer sociale woningbouw in Wassenaar mogelijk is. Na deze stap wordt verder toegewerkt naar de definitieve woningmarktafspraken.
- Regionale herziening Huisvestingsverordening.
- Samenwerking met corporaties (prestatieafspraken en uitvoering daarvan).
- Uitvoering Woonvisie (naast de punten hierboven genoemd):
 - Onderzoek locaties flexwonen.
Onderzoek loopt momenteel op basis van de woonvisie, maar ook op basis van regionale afspraken. Beide in samenwerking met de corporaties.
 - Onderzoek mogelijkheden voor woningsplitsing.
 - (Realisatie projecten woningbouw-programmering = monitoring).
 - Uitbreiding woonwagendstandplaatsen.
Dit is een project dat in maart 2022 is gestart. Vanuit wonen dient er een oplossing te komen voor de woonruimteverdeling.

- Opstellen doelgroepenverordening.
Door middel van de doelgroepenverordening kan in samenhang met bestemmings-/ omgevingsplannen worden gestuurd op bouwen voor specifieke doelgroepen.
- Monitoringsysteem updaten en de raad daarover informeren.
- In kaart brengen wenselijkheid zelf-bewoningsplicht (per nieuwbouwproject).
Dit wordt op grond van de Woonvisie per nieuwbouwproject bepaald. Sinds eind 2021 zijn er regionaal verkenningen voor zelf-bewoningsplicht en opkoopbescherming.
- Invulling geven aan landelijk opgelegde taakstelling huisvesting statushouders.
Dit is een doorlopend proces. Zeker nu belangrijk in verband met huisvesting van mensen uit Oekraïne, uitstromers (zie ook volgende punt), spoedzoekers zonder en met een urgentieverklaring, is een duidelijke schaarste zichtbaar die zich uit in het moeilijk in kunnen vullen van de opgave.
- Invulling geven aan huisvesting uitstromers.
Het gaat hier om uitstromers uit beschermd wonen en maatschappelijke opvang (BW/MO) en Jeugdzorg. Door de decentralisatie is dit een nieuwe, complexe huisvestingopgave voor de gemeente (voor zover bekend: circa 12 huishoudens per jaar). En ook dit is een doelgroep die een beroep doet op de sociale woningvoorraad.

Wat is er nodig?

- Uitbreiding van capaciteit, momenteel wordt het werk uitgevoerd in 0,5 fte. Dit is te weinig voor de taken die er liggen.
- Voortzetting van de goede samenwerking op volkshuisvesting met de corporaties, zowel vanuit het college als vanuit de ambtelijke organisatie. De opgaven zijn complex en komen voort uit een situatie van grote schaarste. Goede samenwerking met de 'woon(zorg)partners' is daarom van groot belang. Ook om dit te kunnen voortzetten, is meer capaciteit nodig.
- Ten aanzien van de WoonZorgVisie zal de samenwerking met bijvoorbeeld zorgaanbieders moeten worden opgepakt.

Groen, natuur en leefomgeving

Doel

Onze omgeving veilig, heel en schoon te houden. Een veilige en prettige woonomgeving voor de inwoners en bezoekers van de gemeente Wassenaar. Met een mooie, groene, diverse omgeving om in te recreëren. Niet alleen voor de inwoners van Wassenaar zelf, maar

ook voor de inwoners van de regio die steeds dichter bebouwd raakt. Hierin werken we samen met gemeenten, terreinbeheerders, grondeigenaren, overheden en ondernemers, om stad, dorpen, natuur, cultuur, landschap en zee te verbinden voor iedereen. Zo wordt gezorgd voor een goede balans: kwetsbare natuur beschermen en versterken waar nodig en ervoor zorgen dat mensen ervan kunnen genieten.

Cijfers

- De gemeente Wassenaar staat landelijk bekend om haar groene kwaliteit en kwantiteit.
- De gemeente heeft ruim 173 hectare openbaar groen in beheer.
- De landgoederenzone, laanboomstructuren en parken tussen de woonwijken vormen de belangrijkste structuren.
- De gemeente heeft 25580 laanbomen staan. Dit is dus exclusief de bossen en landgoederen. In de praktijk betekent dit bijna één boom per inwoner.
- Ons dorp is uitgeroepen tot de beste woongemeente van Zuid-Holland (Elsevier Weekblad) en heeft de grootste biodiversiteit van Nederland.
- Wassenaar is onderdeel van het Nationaal Park Hollandse Duinen dat met Meijendel jaarlijks 1,2 miljoen unieke bezoekers ontvangt.
- Wassenaar is daarnaast ook onderdeel van de landschapstafel Duin, Horst en Weide, samen met Leidschendam-Voorburg, Voorschoten, Den Haag, Leiden en Zoetermeer.

Huidige stand van zaken

Nationaal Park Hollandse Duinen

Eind 2016 koos het Nederlandse publiek de Hollandse Duinen, het gebied tussen Hoek van Holland en Hillegom, als een van de mooiste natuurgebieden van Nederland. Onder aanvoering van Dunea sloten veertig partners, waaronder Wassenaar, zich bij het initiatief aan. Hiermee heeft de gemeente:

1. zich verbonden aan de ambities van het nationaal park:
 - het versterken van de natuur-, erfgoed, water-, landschaps- en recreatieve waarden van het gebied, waarin ook wonen, werken en duurzame energieproductie een plaats heeft.
 - het in hoofden en harten verankeren van deze waarden.
 - het verbinden van organisaties en natuurgebieden met elkaar.
2. het belang en de urgentie onderschreven om de kwaliteiten van Nationaal Park Hollandse Duinen te behouden en te versterken;
3. toegezegd om samen met partners de schouders te zetten onder het gezamenlijke uitvoeringsprogramma dat uitwerking geeft aan de beoogde doelstellingen;
4. aangegeven zich in te zetten om de doelstellingen en voor relevante delen van het uitvoeringsprogramma in ons eigen beleid te borgen.

Het gremium Nationaal Park Hollandse Duinen bevordert de samenhang in het gebied, helpt partners bij de samenwerking en voorkomt versnippering van beheer en onderhoud van de natuur.

Duin, Horst en Weide

In het verband van Duin, Horst en Weide (DHW) wordt samengewerkt aan het bereiken van:

- het waarborgen van de authenticiteit van het gebied,
- het versterken van de vitaliteit en
- het vergroten van de beleefbaarheid.

Momenteel is het Meerjarenprogramma 2021-2025 van toepassing. Uitgangspunt blijft dat het investeren in natuur, landschap, recreatie en cultureel erfgoed niet alleen bijdraagt aan meer recreatieve mogelijkheden en natuurkwaliteit. Steeds meer wordt het belang onderkend vanuit het oogpunt van gezondheid van de bevolking en een aantrekkelijk vestigingsklimaat in de regio. Dit sluit aan bij de maatschappelijke doelen van de Omgevingswet en de actuele opgave zoals opgenomen in de NOVI (Nationale Omgevingsvisie). De visiedoelstellingen sluiten aan bij de ambities van het Nationaal Park Hollandse Duinen i.o. (NPHD). In het verlengde hiervan is een strategisch partnerschap aangegeven met het NPHD.

Ontwikkelingen

Wassenaar streeft ernaar om de groenste gemeente van Nederland te worden. De visie en gemeentelijke beleidsdoelen zetten in op behoud, herstel en versterken van groenstructuren en van het groene karakter.

De grote opgaven in een beperkte ruimte vragen om ruimtelijke keuzes voor een toekomstbestendige leefomgeving.

Binnen Wassenaar zetten verschillende maatschappelijke organisaties zich in om te verduurzamen zoals bijvoorbeeld Groene Meent Wassenaar. Er is een kans voor Wassenaar, met inzet van burgerparticipatie vanuit deze organisaties, invoering van vergunningsplichten, ambities en beleidsdoelen met bredere maatschappelijk draagvlak te implementeren en te borgen. Ook met inwoners wordt steeds meer samengewerkt. Er zijn positieve resultaten behaald met buurtparticipaties in het groen. Stukjes groen die geadopteerd worden door buurtbewoners en die op een hoog niveau worden onderhouden.

Er is een proces gestart voor een definitieve aanvraag tot Nationaal Park 'Nieuwe Stijl' voor Nationaal Park Hollandse Duinen, als samenhangend geheel van rijke natuur, bijzonder landschap, cultuurhistorie, steden en bedrijvigheid. Dit proces loopt nog. In het uitvoeringsprogramma NPHD 2020-2025 zijn strategische projecten opgenomen die door Wassenaar getrokken worden of voor Wassenaar relevant zijn:

- NNN-verbinding DH&W.
- Robuuste ecologische verbinding Duin, Horst en Weide.
- Landgoederenzone Wassenaar-Den Haag.
- Groene Zone Valkenburg.
- Kansen als (fiets)mobiliteit.
- Haalbaarheidstudie parkway Duin, Horst en Weide.
- Stad, landverbinding inclusief de afwaardering van de N44.
- Bezoekersmanagement als instrument om de druk op kwetsbare gebieden te verminderen en bezoekers te verleiden naar gebieden waar zij (voor Wassenaar) meerwaarde beleven en creëren.
- Ook de verdere revitalisering van de Wassenaarse Slag kan een plek binnen het uitvoeringsprogramma krijgen waardoor het een samenhangend gebied is ook qua uitstraling.

Wat komt er op Wassenaar af?

De komende jaren komt een aantal complexe interdisciplinaire milieuvraagstukken op de gemeente af. Deze onderwerpen vragen om een integrale en zorgvuldige aanpak. Een voorbeeld hiervan is de ruimtelijke inpassing van allerlei functies in de bodem. Een warmtetransitie, bodemdaling, wateroverlast en toenemende drinkwaterschaarste leggen allen claims op bodemruimte. De maatschappij vraagt om meer bomen binnen de bebouwde kom, een uitgebreider elektriciteitsnetwerk, meer woningen (en dus kabels, funderingen en leidingen) en een robuuster rioleringsstelsel. Daarnaast is er veel aandacht voor een zorgvuldigere omgang met de natuur, waarvoor ook het bodemleven van essentieel belang is om verschroming en verarming te voorkomen. Een stijgende zeespiegel zorgt voor opkomend kwelwater en daarbij meer zout in de bodem en het drinkwater. Een integrale visie en aanpak op de bodem zijn zeer wenselijk om deze complexe ondergrondse ruimtelijke inpassing in goede banen te leiden.

Een aantal landelijke milieuwetten worden steeds uitgebreider en strenger. Men kan de beoogde wetten die momenteel worden voorbereid rondom nieuwe typen vervuiling zoals PFAS, resistente schimmels en ZZS (zeer zorgwekkende stoffen) als voorbeeld nemen. Ook stikstofwetgeving en geluidwetgeving worden de komende jaren naar verwachting strenger en complexer. Dit vormt uitdagingen wat betreft

ruimtelijke ontwikkelingen, bijvoorbeeld als het gaat om de woningbouw. Het vormt ook uitdagingen in de samenwerking met andere overheden, bijvoorbeeld omdat verkeer (met betrekking tot geluid) en stikstofdepositie grensoverschrijdende thema's zijn en in verband met de rollen die verschillende gemeenten vervullen voor de regio.

Stikstofdepositie heeft grote nadelige effecten op de biodiversiteit. In Wassenaar zijn veel klachten over gezondheidseffecten van houtstook en uitstoot door verkeer. Ook ondergaan de Wassenaarse natuurgebieden veel schade door stikstofdepositie, veelal, maar niet enkel van, buiten de gemeente.

Steeds meer stoffen in de bodem worden als schadelijk voor de volksgezondheid bevonden. Denk hierbij aan kankerverwekkende stoffen als asbest en PFAS, stoffen die schadelijk zijn voor de hersenontwikkeling zoals lood en aan ZZS (zeer zorgwekkende stoffen). Vooral daar waar mensen en kinderen wonen, sporten en spelen en daar waar kwetsbare natuur aanwezig is, moet de bodemkwaliteit geborgd worden. Hierin zit een grote uitdaging voor Wassenaar.

Wat is er nodig?

- Zoals genoemd, komen de komende jaren een aantal complexe interdisciplinaire milieuvraagstukken op de gemeente af. Deze onderwerpen vragen om een integrale en zorgvuldige aanpak. Een voorbeeld hiervan is de ruimtelijke inpassing van allerlei functies in de bodem. Een integrale visie en aanpak op de bodem zijn noodzakelijk om de complexe ondergrondse ruimtelijke inpassing in goede banen te leiden.
- Met meer bebouwing in de Randstad op komst en de aandacht voor de gezonde leefomgeving, neemt in de toekomst de druk op natuurgebieden toe. Dit zien we met name in Meijendel. Het is van groot belang om te komen tot een goede balans tussen natuur en recreatie. Spreiding van recreatie vormt hierin een belangrijke factor.
- De beleidsdoelen op het gebied van groen en beschermingskaders moeten in de Omgevingsvisie opgenomen worden met een nadere uitwerking in het Omgevingsplan.
- In de toekomst biodiversiteit als dwarsdoorsnijdend thema meenemen. En emissievrij (ver)bouwen en wonen en klimaat adaptief- en natuur inclusief inrichten- en bouwen in het omgevingsplan als vergunningsplichten op te nemen. Verder inzetten op emissiearme aanbestedingen. De grote opgaven voor verstedelijking, klimaat, natuur, waterbeheer en land - bouw en recreatie geven kaderstellende randvoorwaarden aan het ruimtelijke.

- Het is in het belang van Wassenaar dat andere gemeenten bronnen van stikstofuitstoot terugdringen. Wassenaar zou ervoor kunnen kiezen haar positie als gemeente met weinig bouw of andere bronnen van uitstoot te benutten door bewust koploper te worden wat betreft luchtkwaliteit.
- Meer samenwerken met inwoners. De organisatie moet hierop wel worden voorbereid.
- Effectief en strategischer optreden in netwerk / samenwerkingsverbanden; om als autonome gemeente te blijven functioneren en de beoogde gemeenten doelen te behalen, die een breder algemeen belang dienen.
- Reservering voor de bijdrage aan het NPHD (deze loopt in 2022 af). Gelet op het Uitvoeringsprogramma en de kansen die er voor Wassenaar liggen, ook in relatie tot de Landschapstafel Duin, Horst en Weide, is het wenselijk om een financiële reservering te maken voor de uitvoering van de projecten.
- Met betrekking tot Duin, Horst en Weide is het van belang om extra capaciteit beschikbaar te stellen, om uitvoering te kunnen geven aan de doelen uit het Meerjarenprogramma waaraan we ons hebben gecommitteerd. Daarnaast is het gereserveerde budget als bijdrage aan de bekostiging van de projectorganisatie van de DHW momenteel te laag.

Erfgoed

Doel

Zorgdragen voor ons erfgoed.

Cijfers

- Wassenaar telt 385 rijksmonumenten en 127 gemeentelijke monumenten.
- Wassenaar heeft een van de grootste rijksbeschermden dorpsgezichten van ons land.
- Wassenaar is provinciaal Kroonjuweel vanwege de hoge cultuurhistorische waarden.

Ontwikkelingen

Bij de grote veranderingen binnen het hele fysieke domein gaat het met name om een omslag in denken en handelen, waarbij steeds meer nadruk komt te liggen op het bereiken van de maatschappelijke doelen van de Omgevingswet. Het aantal taken neemt substantieel toe voor de gemeente als dienstverlenende organisatie (informatieplicht), waarnaast het belang van participatie en kennisdeling aan de voorzijde van het proces extra nadruk krijgt, net als de toetsen en uitvoeren van controlerende taken (toezicht en handhaving, monitoren).

Daarnaast worden opgaven steeds meer in regionaal verband opgepakt. Hier liggen kansen als het gaat om op een effectieve en efficiënte wijze in gezamenlijkheid de samenhangende doelen bereiken. Ook neemt het belang van inwonersparticipatie toe.

Wat komt er op Wassenaar af?

Net als nu in de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is erfgoed na de inwerkingtreding van de Omgevingswet (per 01-01-2023) een verplicht onderdeel. Het behoud en versterken van erfgoed als kernkwaliteit moet in de Omgevingsvisie opgenomen worden met een nadere uitwerking in het Omgevingsplan. Meer dan voorheen is expliciet in de wet opgenomen dat er sprake is van een zorgplicht en moet ook de omgeving van het monument beschermd worden. Daarbij gaat het zowel om gemeentelijke- en rijksmonumenten, als beeldbepalende objecten/ zaken en archeologisch erfgoed. Er gelden daarbij ook instructieregels voor het uitvoeren van activiteiten die het monument raken, evenals een monitor- en onderzoeksverplichting.

Wat is er nodig?

- Zorg voor een samenhangend verhaal vanuit de maatschappelijke doelen van de Omgevingswet (gezonde en veilige leefomgeving en goede omgevingskwaliteit) en vergeet daar niet de financiële component bij te betrekken.
- Erfgoed is bij uitstek beleidsveld dat gebaat is bij continuïteit. Continuïteit in beleid, maar ook in onderhoud en beheer. Schommelingen in beleid (lees: bezuinigen, ad hoc-zaken) leidt in veel gevallen: goedkoop betekent duurkoop.
- Meer investeren in tijd en capaciteit voor het op orde krijgen van uitvoering van wettelijke taken en het slim benutten van regionale deelnamen aan de Landschapstafel DHW, Erfgoedtafels en het Nationaal Park Hollandse Duinen om gemeentelijke ambities te realiseren (zoals Landgoederen, Poort Hollandse Duinen);
- Verder ontwikkelen van bestaande instrumenten (bijvoorbeeld Cultuurhistorische Waardenkaart, Monumentenwacht) om Erfgoedvisie te realiseren;
- Investeren in verbeteren werkprocessen (in- en extern), inclusief aanhalen banden met maatschappelijke partners (monumenteneigenaren, erfgoedorganisaties, vrijwilligers); het bieden van voldoende houvast en kaders om het duurzame investeren in erfgoed meer aantrekkelijk te maken; dat geldt zowel voor het gebouwde, groene erfgoed als de cultuurgoederen (museale objecten);
- Bevorderen van integraal werken. Vroegtijdig onderkennen van wat nodig is om processen op een efficiënte en effectieve manier te laten verlopen;
- Uitwerking van de visie op hoe om te gaan met cultuurgoederen, zowel qua (collectie)beheer, behoud, als benutting in relatie tot de collectie.

Ambtelijke huisvesting: bestuurscentrum De Paauw, het gemeentekantoor en de gemeentewerf

Huidige stand van zaken

De raad heeft besloten om Raadhuis De Paauw te gaan gebruiken als volwaardig bestuurscentrum. De gemeentewerf en gemeentewinkel zullen in ieder geval niet meeverhuizen naar De Paauw. Voor de bestaande werf en het gemeentekantoor is een startnotitie vastgesteld om de locatie (deels) beschikbaar te maken voor woningbouw. Inmiddels heeft ook de politie aangegeven na te denken over hun vastgoed. Gezien de mogelijke versterking van elkaar door bundeling van beide vragen, wordt gezamenlijk onderzoek uitgevoerd. Om De Paauw ook het gemeenschapshuis van Wassenaar te laten blijven is een openbare (beperkte) horecavoorziening gedacht in de Tuin- en Twentzaal van het raadhuis.

Ontwikkelingen

De Paauw

- De omgeving van De Paauw is betrokken bij de besluiten voor de nieuwe functie. Met name de verkeers(toename) is een grote zorg. Om deze reden is afgezien van een uitbreiding van het raadhuis.
- Momenteel wordt gewerkt aan de afronding van de restauratievisie en het huisvestingsplan die gezamenlijk het verbouwingsplan en restauratieplan gaan bepalen. Uit het huisvestingsplan blijkt ook welke werkplekken aanvullend aan het volwaardig bestuurscentrum nodig zijn om de organisatie in een modern werkconcept met thuiswerken te laten draaien. Ook het uitwerkingsplan voor de onderdelen gemeentewinkel-plus en de nieuwe gemeentewerf is gestart.
- Gezien de ontwikkeling van Bouwend Nederland is grip op de kosten een zorg. De restauratie is begroot op 12,3 miljoen. Extra aandacht wordt besteed aan het verwerven van subsidies en er wordt zelfs door middel van crowdfunding getracht om een deel van de investering te dekken.

Gemeentewerf en gemeentekantoor

- Dit project zal starten met een bodemsaneringsaanpak en -uitvoering, om daarna planvorming voor voorbereiden woningbouw en uitplaatsing van de werf mogelijk te maken. Er is openheid gegeven in de aanpak van bodemonderzoek. De betrokkenheid van omwonenden is zeer groot.
- Omwonenden vragen om invloed te mogen uitoefenen op mogelijke bouwplannen en hebben zorg dat de parkeerdruk te groot zal worden.
- Omdat de woningbouw ter plaatse van het gemeentekantoor van veel andere factoren afhangt, zullen opbrengsten deels later te verwachten zijn. Voorts zijn in de studie de kosten van uitplaatsing van de werf niet betrokken, omdat nog geen nieuwe plek is aangewezen.

Wat is er nodig?

- Er zal op termijn sprake zijn van extra kosten voor de ontwikkeling van het gemeentekantoor, zoals hierboven beschreven onder het kopje Ontwikkeling.
- Ook is een goed participatietraject van belang, om de omwonenden goed te betrekken bij de ontwikkelingen.
- Voor De Paauw: het verwerven van subsidies en middels crowdfunding trachten om een deel van de investering te dekken.

Groene Zone & Valkenhorst

Doel

Zorgen voor een breed gedragen ruimtelijke en programmatische visie op de Groene Zone waarbij het agrarisch karakter behouden blijft, met ecologische kwaliteiten en recreatief medegebruik aan de noordrand van Wassenaar.

Cijfers

Ontwikkeling van ca. 78ha ecologisch beheerde grondgebied binnen de Groene Zone, waaronder een 12,4ha grote ecologische verbinding tussen de Katwijkseweg (N441) en het Valkenburgse Meer als onderdeel van NatuurNetwerk Nederland.

Aan de kant bij Katwijk staat de bouw van de nieuwe wijk Valkenhorst gepland, met ongeveer 5600 woningen.

Huidige stand van zaken

Wassenaar heeft uitvoerige zienswijze ingediend op ontwerpbestemmingsplan Woongebied Valkenhorst. Belangrijkste aandachtspunten: al dan niet realiseren van 600 woningen extra (druk op het gebied), vormgeving van het overgangsgebied naar de Groene Zone (inclusief top-wonen), verkeersgevolgen (A44 en N441) en juridische gevolgen toepassing Crisis- en Herstelwet (toekomstige rechtszekerheid). Betrokkenheid van Wassenaar bij verdere planontwikkeling is geborgd in het bestemmingsplan en de Bestuurlijke Afspraken 2018 en 2020.

De gemeente Wassenaar werkt aan een samenwerkingsovereenkomst met het Rijksvastgoedbedrijf. Doel van deze samenwerking is de realisatie van ecologische en agrarische waarden op de gronden van Rijksvastgoedbedrijf binnen de gemeentegrenzen van Wassenaar, voor rekening van het Rijksvastgoedbedrijf. Mogelijkheden voor aankoop terreinen en toekomstig beheer in Groene Zone door Staatsbosbeheer worden onderzocht.

Momenteel wordt een 'Beperkte Gebiedsvisie' ontwikkeld, als deeluitwerking van de Nota van Uitgangspunten. Na deze visie op de bebouwde omgeving aan de noordrand van Wassenaar zal een Masterplan worden geformuleerd, waarbij de deeluitwerking van de 'Beperkte Gebiedsvisie' wordt geïntegreerd. Ook zal een onderzoek gestart worden naar mogelijke alternatieve locaties voor Avalex. Onderdeel van de ontwikkeling van de Groene Zone is een ecologische verbinding tussen Lentevreugd en De Horsten. Deze ecologische verbinding zal middels provinciale subsidie uitgevoerd worden. Een belangrijk aspect binnen deze ecologische verbinding is het herstel van het rijksmonument Tankgracht. Deze zal daarom ook binnen het project worden aangepakt.

De gemeente Wassenaar heeft ook een samenwerkingsovereenkomst opgesteld met het Rijksvastgoedbedrijf. Doel van deze samenwerking is de realisatie van ecologische en agrarische waarden op de gronden van Rijksvastgoedbedrijf binnen de gemeentegrenzen van Wassenaar.

Het bestemmingsplanproces van de gebiedsontwikkeling Valkenhorst is in het eerste kwartaal van 2022 tijdelijk stil komen te liggen, omdat het onderzoek naar stikstof niet kon worden voltooid. De bestuurlijke mijlpaal voor het vaststellen van het bestemmingsplan voor de komende gemeenteraadsverkiezingen is daardoor niet gehaald. Na enige vertraging is op 20 januari 2022 het landelijke rekenmodel (Aerius 2 calculator) beschikbaar gekomen, nodig voor de berekening van de effecten van

stikstof van het plan op omliggende Natura 2000 gebieden. Op 24 februari concludeerde het expertteam stikstof:

Dit is voor de gebiedsontwikkeling Valkenhorst goed nieuws. De gemeente Katwijk laat deze uitkomst en de bijbehorende rapportage toetsen door Omgevingsdienst Haaglanden. De doorlooptijd hiervoor bedraagt ongeveer vier weken, zodat bij een volledige en tijdig aanlevering van de onderliggende gegevens, dit oordeel medio april 2022 gereed zal zijn. De vier bestuurlijke partners zijn overeengekomen dat het besluitvormingsproces over het bestemmingsplan in april weer zal worden hervat, met als doel dat de gemeenteraad van Katwijk voor de zomervakantie 2022 het bestemmingsplan Valkenhorst kan vaststellen.

Ontwikkelingen

De ontwikkeling van de gehele Groene Zone hangt af van diverse actoren en projecten. Bij de formulering van het Masterplan zal een planning worden aangeboden. Aan de hand hiervan kunnen publieke en private deelprojecten in tijd worden gezet, dit is ook afhankelijk van beschikbare middelen.

Op 20 januari 2022 heeft de burgemeester van Wassenaar ingesproken in de commissievergadering van de gemeente Katwijk over het bestemmingsplan Woongebied Valkenhorst. Vanuit Wassenaar zijn we verheugd over het feit dat in de regels voor de overgangszone de bouwhoogte is teruggebracht naar 15m voor gestapelde bouw en naar 13m voor grondgebonden woningen. Dit sluit beter aan bij ons groene gebied. De burgemeester ging in op de zienswijze die vanuit Wassenaar was ingediend op het bestemmingsplan. Hij gaf aan dat Wassenaar teleurgesteld is over het feit dat een aantal afspraken die we met Katwijk gemaakt hebben, juridisch niet goed zijn geborgd. Het betreft afspraken gebaseerd op en voortvloeiende uit de Bestuurlijke Afspraken. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de afspraken over het aantal woningen en de invulling van het grensgebied. Weliswaar is aangegeven dat Wassenaar betrokken zal zijn bij de verdere uitwerking en de ontwikkeling van het stedenbouwkundig raamwerk voor deelgebied 2, maar daarbij is er voor nu onvoldoende zekerheid over de wijze waarop dat gebeurt. Het vastleggen van deze afspraken in de beleidsregels is onvoldoende bindend. De wet staat namelijk toe dat de beleidsregels op een later tijdstip kunnen worden gewijzigd. Als op dit moment alle afspraken zouden zijn opgenomen in de beleidsregels, dan is dat onvoldoende om te verzekeren dat de afspraken later worden nagekomen. Het opnemen van bijlage 8 'ontwikkelpincipe groen woonmilieu' biedt in dit opzicht onvoldoende juridische houvast.

Bovendien: de vastgestelde beleidsregels verwijzen voor de criteria naar het Kwaliteitsboek dat uitsluitend betrekking heeft op Woongebied-1. Voor Woongebied-2 gelden dus in het geheel geen inhoudelijke beleidsregels met een invulling voor bebouwing in en nabij de Groene Zone. Dat kan niet de bedoeling zijn en dit is in strijd met artikel 7c, lid 6 van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet dat bepaalt dat de inhoudelijke beleidsregels gelijkwaardig met het plan ter inzage liggen.

Wat komt er op Wassenaar af?

- Bekrachtiging Samenwerkingsovereenkomst met Rijksvastgoedbedrijf
 - Actieve participatie in ontwikkeltraject Woongebied Valkenhorst (B4PO, stuurgroep Valkenhorst)
 - Opstarten deelprojecten (reconstructie Tankgracht, realisatie Ecologische Verbindingszone)
 - Samenwerkingsovereenkomst Wassenaar-Staatsbosbeheer
 - Omgevingswet
 - Interregionale samenwerking wat betreft het project 'Poort naar Hollandse Duinen'
- Dit kan een overeenkomst zijn met een belangrijke speler in het project, maar ook uitvoering geven aan een project dat gerelateerd is aan 'De Poort naar de Hollandse Duinen'.

Wat is er nodig?

- Behoeftte aan een projectorganisatie voor de Groene Zone. Samenwerking met Katwijk, Rijksvastgoedbedrijf en de provincie Zuid-Holland kan (en moet) geïntensiveerd worden. Projecten dienen voorbereid en uitgevoerd te worden, hiervoor is begeleiding nodig door interne projectleiders.
- Programmatische aanpak is hier noodzakelijk.
- Met betrekking tot Valkenhorst: voortzetting van de bestuurlijke samenwerking in het vierpartijenoverleg. Het is van belang om bij het bestemmingsplan in de gaten te houden wat er is gedaan met de input die vanuit Wassenaar is gekomen in de zienswijze.

Deijlerhoeve/ ontwikkeling ASH

Doel

De Amerikaanse school of the Hague (ASH) wil uitbreiden en heeft het terrein de Deijlerhoeve gekocht. Globaal is het idee om - behoudens de oorspronkelijke boerderij - alle opstallen te slopen, de openheid naar het polderlandschap te herstellen en in de strook tegen het Adelbert College, een highschool en nieuw theater te bouwen. De ASH biedt hiermee een voorziening die de internationale gemeenschap in Wassenaar (circa 20%) ondersteunt.

Huidige stand van zaken

De Amerikaanse school of the Hague (ASH) is gevestigd aan de Rijksweg 200. Er is behoefte om de school met een highschool uit te breiden. Doordat het terrein van de buurman te koop kwam, heeft de ASH het terrein de Deijlerhoeve (Deijlerweg 175 en 177) gekocht. Het college heeft 18 mei 2021 na informele raadpleging van de raad aangegeven dat de gemeente bereid is een bestemmingsprocedure te doorlopen. Daarbij is een aantal aandachtspunten meegegeven:

- Het terrein moet (deels) ook een openbaar recreatieve functie krijgen.
- De verkeersafwikkeling via het bestaande parkeerterrein en een tunnel onder de Deijlerweg vormt een essentieel onderdeel van het plan.
- Het borgen van medegebruik als theater voor openbare culturele activiteiten. Dit zal positief bijdragen in het verder stimuleren van activiteiten tussen ASH en de inwoners van Wassenaar.
- Een overwegend deel van het terrein krijgt een sterkere groenbestemming dan de bestaande tuinbestemming.
- Er wordt meegedacht met en meegewerkt aan plannen om de verkeerssituatie op het Rozenplein te verbeteren.
- Een zorgvuldige participatie met de buurt en belanghebbenden maakt onderdeel uit van het voorbereidend proces (inclusief het vooraf bepalen van de opzet en het niveau van participatie).

Ontwikkelingen

Op 13 november 2021 is de hele buurt uitgenodigd voor een locatiebezoek, presentatie en discussie. De school zal de participatie een vervolg geven. Het draagvlak in de omgeving is een risico, waardoor het participatietraject zorgvuldig moet geschieden. Voor de planning van een mogelijke herontwikkeling van de Deijlerhoeve is de gemeente volgend. De ASH bepaalt hierbij in hoge mate de planning.

Wat komt er op Wassenaar af?

Door de gemeente is een 'beperkte gebiedsvisie Groene Zone' opgesteld (zie vorige pagina). In de gebiedsvisie is de Deijlerhoeve opgenomen. Er bestaat een risico in de discrepantie tussen het groen en openhouden van de Groene Zone, en de bebouwingsvraag die hier op de Deijlerhoeve aan de orde is.

Wat is er nodig?

De trekker van dit project is de ASH. Het is echter wel van belang om goed aangehaakt te zijn én om de samenhang met de ontwikkeling van de Groene Zone te bewaken.

REALISATIEKRACHT

Bij de start van de vorige bestuursperiode in de zomer van 2018 was bestuurlijke zelfstandigheid een van de belangrijkste ambities van het gemeentebestuur, met als tastbaar bewijs hiervan een kroonbenoemde burgemeester. Een eerder uitgevoerd bestuurskracht-onderzoek gaf aanleiding om op diverse punten een verbeterslag te maken. Hier is sindsdien stap voor stap aan gewerkt. Naar aanleiding van het Raadsbesluit Versterken Realisatiekracht (d.d. 18 juni 2019) is het realisatiedocument 'Op weg naar Wassenaar 2030' opgesteld. Dit document beschrijft de toekomstvisie Wassenaar voor de komende jaren en omvat zes strategische programma's (programmaliijnen).

Het opgavegericht en programmatisch werken is daarbij door het college benoemd als leidend organisatie- en sturingsprincipe. In de eerste helft van 2020 heeft Twynstra Gudde ons geholpen om het opgavegericht werken te verkennen. De gemeenteraad is hier toen ook bij betrokken. Naast het werken vanuit opgaven en programma's werd voorzien dat communicatie en participatie een belangrijke rol zouden spelen als het gaat om het zichtbaar maken/ houden van de opgaven, concrete resultaten en de samenhang tussen de resultaten vanuit het coalitieakkoord en de (langere termijn) doelen van 'Op weg naar Wassenaar 2030'.

Halverwege 2020 bleek dat de samenwerking binnen de WODV niet langer de gewenste meerwaarde bood voor de gemeenten en werd besloten de uitvoering van taken 'terug naar de gemeente' te halen. Na een periode van ruim een jaar waarin de Werkorganisatie Duivenvoorde werd ontvlecht, is per 1 september de ambtelijke organisatie van de gemeente Wassenaar uitgebreid met ruim 185 fte. Vanaf dat moment is de keuze van inrichting en zijn de gehanteerde werkwijzen weer volledig aan Wassenaar om te bepalen.

Er is een Inrichtingsplan opgemaakt waarin de Wassenaarse organisatie is beschreven zoals we die over enkele jaren volledig functioneel willen hebben. Er wordt direct vanaf de start gewerkt binnen een andere organisatiestructuur, met elf eenheden. Binnen deze andere organisatiestructuur is één hiërarchische laag verdwenen en zal de rol van leidinggevenden wezenlijk anders ingevuld worden. Processen worden opnieuw ingericht, de samenwerking wordt opnieuw vormgegeven.

Onderwijl blijft de dienstverlening aan inwoners, ondernemers en organisaties doorgang hebben.

De ambtelijke organisatie is op dit moment nog niet zoals deze uiteindelijk zal zijn. Er zal ook de komende jaren nog geïnvesteerd moeten worden in de groei van de organisatie. Belangrijke thema's van ontwikkeling die in het Inrichtingsplan verder uitgewerkt zijn en in dit document niet onbenoemd mogen blijven, zijn:

- Opgavegericht werken (Omgevingswet, opgavetafel, werken in opgaveteams, programma-management).
- Samenwerking (van buiten naar binnen, participatie, inclusie).
- Opdrachtgeverschap/ Opdrachtnemerschap (stakeholdermanagement/ regie verbonden partijen, bestuurlijke besluitvorming, integraliteit).
- Datagericht werken (dienstverlening, efficiënte/ effectieve middeleninzet, informatiemanagement).
- Werkgeverschap (lerende organisatie, ontwikkelingsgericht organiseren, werkplezier, leidende principes, planbaar werk/ werkstressreductie).
- Inclusie (dorp en dienstverlening toegankelijk voor iedereen).

Het mooie is dat de komende bestuursperiode ook de vruchten geplukt kunnen worden van de investeringen. Wat niet vergeten mag worden, is dat er in de eerste helft van de bestuursperiode ook nog geïnvesteerd zal moeten worden. De financiële middelen om die investering te doen zijn al onderdeel van de meerjarenbegroting.

Onderwerpen die aan bod komen

- Opgavegericht werken
- Inwonersparticipatie
- Communicatie
- Arbeidsmarkt
- Juridische ondersteuning
- Data- en informatiemanagement

Opgavegericht werken

Doel

Het oplossen van vraagstukken vraagt van de gemeente een andere rol dan voorheen. We willen sneller resultaten boeken, in samenspel met alle relevante partners. Met focus op realisatie, maatschappelijke impact, zichtbare resultaten en samen met inwoners en andere partners.

Huidige stand van zaken

De uitgangspunten voor de nieuwe gemeentelijke organisatie zijn vastgesteld en beschreven in het Inrichtingsplan. Als organisatie maken we ons op om de doorontwikkeling van het meer opgavegericht werken op te pakken, om daarmee meer van buiten naar binnen te werken en op een meer integrale wijze onze meerwaarde voor Wassenaar aan te bieden. Onderstaande afbeelding laat zien aan welke onderdelen gewerkt moet gaan worden, met betrekking tot opgavegericht werken.

Ontwikkelingen

Om dit concreet vorm te geven wordt een tweewekelijkse opgavetafel ingericht waar bestuurlijke besluiten worden voorbereid, oplossingen worden georganiseerd en de uitvoering wordt begeleid. Aan deze tafel vindt de bestuurlijke prioritering plaats en wordt gestuurd op processen en planning. Dus niet: wat we gaan doen? Maar: hoe, met wie en wanneer?

Dit vraagt iets van de deelnemers aan deze tafel in termen van de afstemming van bestuurlijke ambities op ambtelijk prestatievermogen. Deelnemers zijn de gemeentesecretaris, de strategisch adviseurs en de coach/ coördinatoren van de eenheden, aangevuld met (agendaleden) dossiereigenaren.

Wat is er nodig?

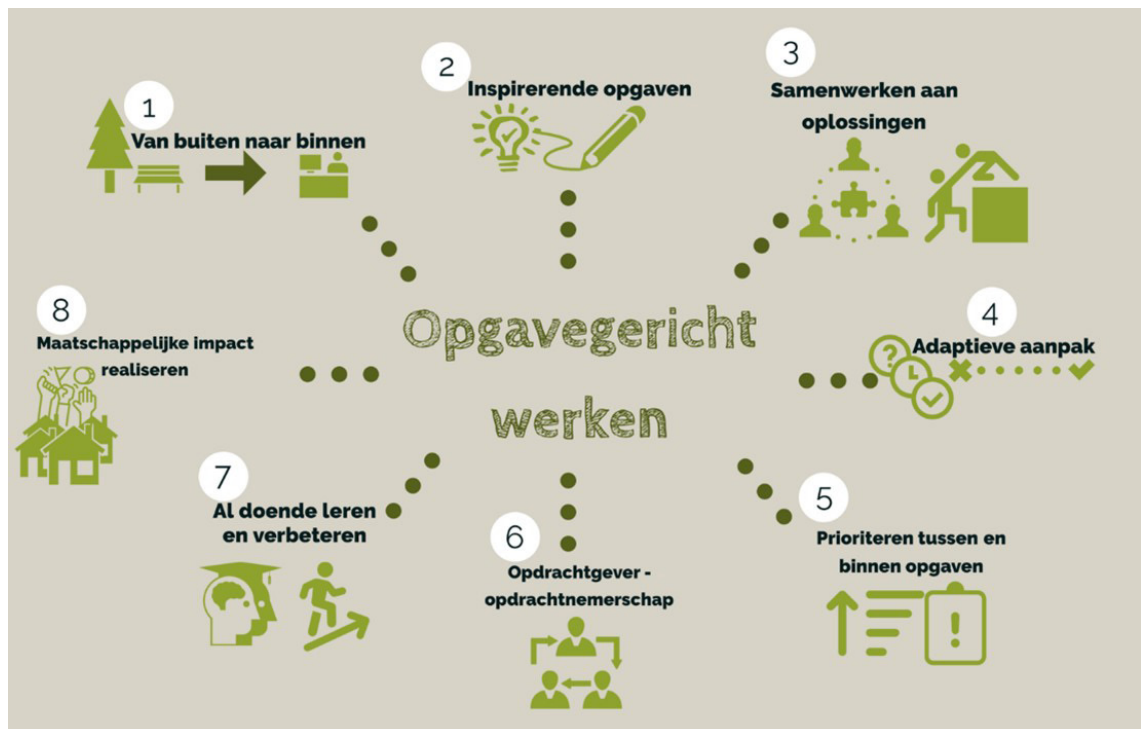
Een goede inrichting van de opgavetafel zodat er effectief en efficiënt gewerkt kan worden.

Doorlopende bijsturing en evaluatie.

Inwonersparticipatie

Doel

De gemeente Wassenaar betreft inwoners, instellingen en ondernemers zoveel mogelijk bij het maken en uitvoeren van beleid, projecten en andere plannen. Met de stem van de inwoners in de advisering kan de gemeenteraad een nog breder afgewogen besluit nemen. Het wegen van die stem kan in elke fase van beleidsvorming: bij de agendering, voorbereiding, besluitvorming, uitvoering en evaluatie van beleid. Ons uitgangspunt is, dat we inwoners, ondernemers en organisaties betrekken in een zo vroeg mogelijk stadium, dus nog vóór de formele besluitvormingsprocedure.

Huidige stand van zaken

De Verordening inwonersparticipatie is vastgesteld door de raad. Hiervoor is een werkwijze ontwikkeld: Het participatiekompas. We werken daarmee in vijf stappen naar een participatieaanpak per opgave.

Ontwikkelingen

Draagvlak, betrokkenheid en het samen doen worden steeds belangrijker. Wassaenaar heeft actieve en betrokken inwoners en daar zijn we heel blij mee. Dit vraagt wel om een eigen manier van participatie. De vraag naar meer inspraak en participatie zal toenemen voor een goed en effectief beleid. Als gemeente gaan we daarin mee.

De druk op de gemeenten nemen toe om meer zeggenschap te geven aan inwoners. Daar zijn nieuwe vormen en activiteiten voor. Zoals bijvoorbeeld een burgerbegroting en een burgertop.

De Wassaenarse organisatie is druk bezig te oefenen met de Verordening inwonersparticipatie en het ParticipatieKompas.

Wat komt er op Wassaenaar af?

Omgevingswet. Bij de invoering van de Gemeentewet speelt inwonersparticipatie ook een grote rol. Indieners van vergunningaanvragen moeten de stem van omwonenden betrekken bij hun plan en bij initiatieven met veel impact en binnen beschermd gebied is (uitgebreide) participatie verplicht voor de indieners.

Het Rijk en de samenleving vragen steeds meer om inwonersparticipatie.

Bij het opstellen en uitvoeren van beleid rond verduurzaming en de energietransitie wordt participatie steeds belangrijker. Dit vormt daarmee ook een onderdeel van het uitvoeringsplan rond de warmtetransitie.

Wat is er nodig?

Participatie moet in ieders hart en handen zitten. Van de raad tot aan alle medewerkers, allemaal hebben we een open houding en zoeken we samenwerking met de samenleving.

Dat vergt dat inwonersparticipatie continu een gespreksonderwerp blijft en dat we samen de aanpak steeds weer invullen. Dit vraagt dat medewerkers tijd krijgen om het participeren onder de knie te krijgen en zich hierin te blijven ontwikkelen. Voor grote opgaven is af en toe een extern bureau nodig.

Om de juiste stakeholders te kunnen betrekken, moet je wel weten wie dat zijn en waar ze zitten. Om te zorgen dat er geen vergeten wordt, moeten we een vorm van stakeholdermanagement borgen in de organisatie.

Communicatie

Doel

Een open en gestructureerde wijze van communiceren met alle inwoners is zeer belangrijk. We zetten in op een actieve communicatie, participatie en stakeholdermanagement.

Huidige stand van zaken

We hebben de Wassaenarkalender ontwikkeld als centrale planning voor de organisatie, waarin het voor iedereen duidelijk is wanneer we waarover communiceren.

De website is in 2020 gemigreerd naar een nieuw platform. Om de dienstverlening op peil te houden en te blijven voldoen aan eisen, is het up-to-date houden ervan een doorlopend proces.

Om zo veel mogelijk inwoners te bereiken, wordt er gewerkt aan de kanaalstrategie social media. Dit is een doorlopend proces van verbetering met toepassing van nieuwe trends en ontwikkelingen.

Op dit moment voldoen we nog niet volledig aan de toegankelijkheidseisen volgens het 'Tijdelijk besluit digitale toegankelijkheid overheid'. Er wordt op dit moment een plan gemaakt hoe we als gemeente hier zoveel als mogelijk aan kunnen voldoen en welke acties hiervoor nodig zijn.

Ontwikkelingen

Doorontwikkelen van de website en de inhoud daarvan, zodat we zoveel mogelijk voldoen aan het 'Tijdelijk besluit digitale toegankelijkheid overheid'. Dit is goed voor Wassaenaar omdat we op die manier onze doelgroepen informeren over en betrekken bij

gemeentelijke besluitvorming op een inclusieve en toegankelijke manier.

Een toekomstbestendige kanaalstrategie voor al onze online kanalen. Dit is goed voor Wassenaar omdat we zo al onze doelgroepen op de juiste manier informeren en betrekken bij gemeentelijk beleid.

Het toevoegen van een interactieve digitale kaart.

Door het aanbieden van informatie via kaartmateriaal kunnen mensen in één oogopslag informatie zien over bijvoorbeeld gemeentelijke projecten zoals woningbouw, verkeersprojecten, maar ook een overzicht van alle gehandicaptenparkeerplaatsen, scholen en sportvoorzieningen binnen de gemeente.

In Q2 2022 wordt een communicatiepeiling uitgezet om de (communicatie) behoeften en wensen van de inwoners te inventariseren. Het communicatiebeleid wordt hierop afgestemd.

Wat komt er op Wassenaar af?

Belangrijkste doelstellingen van de nieuwe organisatie zijn opgavegericht en van buiten naar binnen werken.

Dat vraagt om veel en effectieve communicatie.

Daarbij is het belangrijk om zo veel mogelijk aan te sluiten bij de behoeften van de doelgroep, bijvoorbeeld door digitaal te communiceren. Het gaat dan niet alleen om het zenden, maar ook over het aangaan van interactie, bijvoorbeeld door belanghebbende te betrekken bij de totstandkoming van beleid.

In het 'Tijdelijk besluit digitale toegankelijkheid overheid' is bepaald dat websites en mobiele apps van Nederlandse overheidsinstanties moeten voldoen aan de toegankelijkheidseisen. Hierover moet verantwoording worden afgelegd in een toegankelijkheidsverklaring. Hiervoor gelden verschillende ingangsdata:

23 september 2019 voor websites gepubliceerd na

23 september 2018.

23 september 2020 voor alle websites.

23 juni 2021 voor mobiele applicaties.

Arbeidsmarkt

Doel

Beschikken over goed gekwalificeerde en gemotiveerde medewerkers.

Huidige stand van zaken

In de afgelopen jaren zien we een toenemende krapte op de arbeidsmarkt. Ook voor de gemeente Wassenaar is het een uitdaging om voldoende personeel aan te trekken. Daardoor maakt de gemeente op dit moment, met name op specialistische en lastig vervulbare functies, relatief veel gebruik van externe inhuur.

Ontwikkelingen

We werken aan een strategisch plan arbeidsmarktcommunicatie om op een nog betere manier onze werving van nieuwe werknemers vorm te geven.

Ook werken wij met een recruiter om mensen te werven voor moeilijk vervulbare functies in de organisatie. Dit doen wij, omdat we meer willen inzetten op vaste werknemers in plaats van inhuur. Voor mensen met afstand tot arbeidsmarkt hebben wij contact met specialistische organisaties.

Met andere gemeenten werken wij samen in het werkgeversservicepunt Werken in Haaglanden. Deze samenwerking gaat veranderen komende periode. Vanuit de deelnemende gemeente wordt minder ingezet op directe samenwerking en meer op goede uitwisseling van interne vacatures.

Wat komt er op Wassenaar af?

De randvoorwaarden waar werknemers naar zoeken zijn veranderd. Vroeger waren de afstand naar de werkplek en de mogelijkheden voor woon-werkverkeer belangrijke factoren. Met de ontwikkelingen op het gebied van thuiswerken is dit verminderd.

Tegenwoordig is het salaris de belangrijkste factor. Dit is een uitdaging voor de gemeente. Omdat wij hierin minder beweegruiimte hebben dan commerciële bedrijven worden we relatief minder aantrekkelijk als werkgever.

Daarnaast krijgt de gemeente steeds meer te maken met een vergrijsde gemeentelijke organisatie. Veel jonge ambtenaren stromen snel door naar andere organisaties, terwijl 45-plussers vaak blijven tot hun pensioen. Daardoor zien we bij gemeente een relatief oudere groep werknemers dan elders op de arbeidsmarkt. We kunnen dit compenseren door bijvoorbeeld bij onze werving meer in te zetten op young professionals of trainees van de VNG.

Wat is er nodig?

Rekening houden met stijgende personeelskosten in de breedte, beide voor loon en inhuur.

Borgen dat vanwege vergrijzing geen belangrijke kennis verloren gaat voor de organisatie.

Juridische ondersteuning

Doel

De organisatie is juridisch 'in control', doordat de juridische functies binnen de organisatie helder zijn gepositioneerd en alle onderdelen van de organisatie tijdig, adequaat en kwalitatief goed juridisch worden geadviseerd door flexibele, dienstverlenend ingestelde en kwalitatief goed opgeleide juridisch medewerkers.

Cijfers

In 2021 hebben we meer dan 100.000 document behandeld in Wob-zaken.

Huidige stand van zaken

Er lopen enkele erg grote Wob-verzoeken, waarvoor vele duizenden documenten geïnventariseerd, gecontroleerd, gelakt en gepubliceerd moeten worden. Om deze binnen de gestelde termijn af te kunnen handelen is erg veel capaciteit nodig, waardoor externe inhuur nodig is en andere juridische taken in gevaar komen. Om de impact te verminderen worden verschillende stappen ondernomen, zoals het opnemen van contact met indieners van Wob-verzoeken om te kijken wat de vraag achter de vraag is en of deze op een andere manier beantwoord kan worden.

Taken JZ

- Advisering van bestuur en management.
- Coördinatie en besluitvorming Wob-verzoeken.
- Verzekeringen en aansprakelijkheid.
- Behandelen van bezwaren, beroepen en klachten van inwoners.
- Publicaties.
- Advisering van vakteams, project- en opgaveteams.
- Waarborgen van juridische kwaliteit van advisering, regelgeving en (voorbereiding van) de besluitvorming.
- Mediationdeskundigheid.
- Behandelen complexe vragen van inwoners / raad.

Ontwikkelingen

Vermindering aantal Wob-verzoeken. Op aanvragen kun je helaas niet sturen, wel op de procesmatige afhandeling ervan.

Vermindering van bezwaarschriften/ hoorzittingen door de commissie door enerzijds een betere besluitvorming en anderzijds door inzet op meer ambtelijk horen.

Juridische kwaliteitszorg verbeteren. Dat kan mede leiden tot minder procedures.

Wat komt er op Wassenaar af?

Invoering van de Omgevingswet heeft consequenties voor een aantal juridische disciplines.

Invoering Omgevingswet heeft ook privaatrechtelijk gevolgen (anterieure overeenkomsten moeten overeenkomstig de Omgevingswet gesloten worden). Invoering van de Wet Open Overheid (Woo) als vervanger/ bovenop de Wet Openbaarheid van Bestuur (Wob).

Steeds vaker komt het voor dat derden juridische middelen gebruiken om druk op de gemeente uit te oefenen, bijvoorbeeld bij onenigheid over een besluit of ontevredenheid over contact.

Data- en informatiemanagement

Doel

Voor de aankomende jaren heeft informatie- en datamanagement (I&D) als eenheid de ambitie om van een technologie-gedreven eenheid door te ontwikkelen tot een informatie- en data-gedreven eenheid. Het vergaren, verbinden, toegankelijk maken en delen van data en informatie is daarbij van essentieel belang.

Huidige stand van zaken

Met ingang van 01-09-2021 is de unit informatie & datamanagement voor de gemeente Voorschoten en Wassenaar ondergebracht binnen de ambtelijke organisatie van Wassenaar. In juni 2021 zijn hier contractuele afspraken over gemaakt in de vorm van een dienstverleningsovereenkomst. Hiermee is de verantwoordelijkheid voor een aantal wettelijke taken voor beide gemeenten ondergebracht bij de unit informatie & datamanagement van de gemeente Wassenaar.

Wettelijke basis data- en informatiemanagement

De BAG (Basisregistratie Adressen en Gebouwen) bevat gemeentelijke basisgegevens van alle adressen en gebouwen in een gemeente. Kopieën van al deze gegevens zijn verzameld in een Landelijke Voorziening (BAG LV). Het Kadaster beheert de BAG LV en stelt de gegevens beschikbaar aan organisaties met een publieke taak, instellingen, bedrijven en particulieren. De minister van BZK is systeemverantwoordelijk voor de BAG.

De Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) is een digitale kaart van Nederland waarop gebouwen, wegen, waterlopen, terreinen en spoorlijnen eenduidig zijn vastgelegd. De kaart is op 20 centimeter nauwkeurig en bevat veel details, zoals je die in de werkelijkheid ook ziet. Denk aan bomen, wegen en gebouwen. Kortom: de inrichting van de fysieke omgeving.

De BRO is een centrale registratie met publieke gegevens over de Nederlandse ondergrond. Overheden leggen voor dezelfde objecten dezelfde, betrouwbare, algemene gegevens vast. Vanuit één centrale digitale plek, de landelijke voorziening, kunnen gebruikers gegevens opvragen voor informatie over bodem en ondergrond. Op de datasets kunnen ook rekenprogramma's en modellen uitgevoerd worden.

De Archiefwet regelt dat (delen van) overheidsarchieven na verloop van tijd openbaar worden voor inwoners. Om te voorkomen dat die overheidsarchieven beschadigd raken of zelfs verloren gaan, stelt de wet eisen aan goed informatie- en archiefbeheer.

De Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) is een Europese verordening (dus met rechtstreekse werking) die de regels voor de verwerking van persoonsgegevens door particuliere bedrijven en overheidsinstanties in de hele Europese Unie standaardiseert.

De Baseline informatiebeveiliging Overheid (BIO) is het basisnormenkader voor informatiebeveiliging binnen alle overheidslagen (Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen). Baseline informatiebeveiliging overheid (BIO).

Ontwikkelingen

De komende tijd gaan we aan de slag met het opstellen van een tweejarige i-Visie. De i-Visie geeft richting en stelt kaders aan hoe de gemeente de komende jaren omgaat met informatievoorziening, privacy en datagebruik. De i-Visie is kaderstellend en een belangrijk fundament voor het opstellen van de meerjarenbegroting, de projectenkalender en de jaarplannen voor de dienstverleningsovereenkomst met de gemeente Voorschoten. De i-Visie is meer dan alleen een technologische aangelegenheid. Er wordt vanuit drie invalshoeken naar de informatievoorziening gekeken: De veranderende samenleving, de gemeentelijke organisatie en de data- en technologische ontwikkelingen. De i-Visie wordt ter vaststelling voorgelegd aan beide colleges en gemeenteraden.

Informatiemanagement

Om de ambitie voor de komende jaren waar te kunnen maken is de opzet van informatiemanagement essentieel. Informatiemanagement is het proces dat ervoor zorgt dat de informatiebehoeften die vanuit verschillende werk- en bedrijfsprocessen van de gemeenten ontstaan, vertaald worden in informatievoorziening. Informatiemanagement professionaliseert de vraagkant van ICT. Informatiemanagement functioneert hierbij als opdrachtgever voor de ICT-leverancier en vertegenwoordigt de gebruikersorganisatie als afnemer van de informatievoorziening.

Informatievoorziening is een breed begrip, dat de volgende concepten omvat:

- Operationele informatie: voor het verrichten van de feitelijke handelingen en het beheersen van de bedrijfsprocessen;
- Stuurinformatie: voor het besturen van de organisatie;
- Verantwoordingsinformatie: informatie over verrichting en besturing.

Informatiemanagement is namens de gebruikersorganisatie verantwoordelijk voor de aanwezige informatievoorziening en daarbij ingezette informatiesystemen. Samengevat gaat informatiemanagement over:

- Het inrichten van het beheer en gebruik van de informatievoorziening;
- Het inrichten van het ontwerpen en plannen van de informatievoorziening;
- Het inrichten van de strategische informatievoorziening.

Datagedreven werken

Verder helpt informatiemanagement bij het managen en ontsluiten van data, door te ondersteunen bij het beschikbaar stellen van gegevens en deze te vertalen naar bruikbare informatie voor de organisatie.

Maatschappelijke meerwaarde

Informatie- en datamanagement is een dynamisch werkveld dat de komende jaren steeds belangrijker gaat worden binnen onze interne processen, maar ook daarbuiten bij onder andere de interactie met onze inwoners en ondernemers. De ambitie en uitdaging ligt de komende jaren vooral in het omvormen van de unit van een intern gerichte dienstverlener naar een partner die samen met onze inwoners en ondernemers met de inzet van informatie en data maatschappelijke meerwaarde weet te bewerkstelligen.

Informatieveiligheid en privacy

In 2021 is een plan van aanpak geschreven voor een bewustwordingsprogramma informatieveiligheid & privacy. Dit plan is tweeledig. Enerzijds beslaat het eenmalige bewustwordingsacties die in 2022 uitgevoerd zullen worden. Denk hierbij aan phishingtests, mystery guests en workshops voor bestuur (raad en college) & management. Anderzijds wordt in dit plan meer aandacht besteed aan structurele bewustwordingsacties, zoals een uitgebreider aanbod voor e-learning, informatieverschaffing op het intranet en presentaties bij unit-overleggen.

Wat komt er op Wassenaar af?

De Wet open overheid (Woo) is een initiatiefwet uit 2012, die tot doel heeft om overheden en semi-overheden transparanter te maken. Na het vernietigende rapport over de toeslagenaffaire hebben de initiatiefnemers de wet verder aangescherpt. De wet voorziet in een verplichte actieve openbaarmaking van documenten in vooraf gedefinieerde categorieën. Daarnaast verplicht de wet gemeenten om de informatiehuishouding op orde te gaan brengen.

De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) treedt op 1 juli in werking. De Wkb heeft als doel de bouwkwaliteit te verbeteren en introduceert de onafhankelijke kwaliteitsborger. Door de Wkb verandert de rol van gemeenten tijdens het bouwproces. Voor de unit I&D heeft de Wkb gevolgen voor het BAG-proces.

De Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) geeft de inwoner recht om elektronisch berichten aan een bestuursorgaan te sturen op een door het bestuursorgaan bepaalde wijze.

Het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) biedt het digitale loket (Omgevingsloket) waar initiatiefnemers, overheden en belanghebbenden snel kunnen zien wat is toegestaan in de fysieke leefomgeving. Het DSO vervangt bij de inwerkingtreding van de wet de

bestaande toepassingen: Omgevingsloket online, Activiteitenbesluit Internet Module (AIM) en ruimtelijkeplannen.nl. De eindgebruiker ervaart het DSO als één digitaal loket. Onder de motorkap is het DSO een geordend, verbonden en samenhangend stelsel van landelijke en lokale digitale voorzieningen, standaarden, gegevens, bronnen en afspraken binnen de keten.

Een samenhangende objectenregistratie is een uniforme registratie met daarin basisgegevens over objecten in de fysieke werkelijkheid die zich voor gebruikers als één registratie gedraagt. Daaronder verstaan we objecten die in het terrein zichtbaar zijn zoals gebouwen, wegen, water, spoorlijnen en puntobjecten zoals bomen, kasten, palen, punten en terreindelen, aangevuld met enkele (registratieve) objecten als woonplaatsen, gemeentegrenzen en openbare ruimten. In de objectenregistratie gaan in ieder geval de objecten van de basisregistratie, adressen en gebouwen (BAG) en de basisregistratie grootschalige topografie (BGT) op. Daarnaast is het de bedoeling dat ook het gedeelte van de WOZ-administratie, waarin objectgegevens zijn opgenomen, en een aantal basisgegevens uit aanpalende registraties in de objectenregistratie worden opgenomen. Ook zijn er belangrijke raakvlakken met de basisregistratie topografie (BRT) en het Nationaal Wegenbestand.

EXTRA INFORMATIE

Raadsinformatiebrief svz verkoop De Warenar,
Kerkstraat 75

https://www.wassenaar.nl/_flysystem/media/023-verkoop-de-warenar-kerkstraat-75_1.pdf

Verkoopprocedure Koffiehuisje

https://www.wassenaar.nl/_flysystem/media/019-verkoopprocedure-koffiehuisje.pdf

https://www.wassenaar.nl/_flysystem/media/019-bijlage-persbericht-verkoopprocedure-koffiehuisje.pdf

Stand van zaken organisatieontwikkeling/ OTO
budget

https://www.wassenaar.nl/_flysystem/media/018-stand-van-zaken-organisatieontwikkeling.pdf

https://www.wassenaar.nl/_flysystem/media/018-bijlage-1-infographic-2021-in-cijfers-en-resultaten.pdf

Doelmatigheidsonderzoek Begroting /P&C-producten

https://www.wassenaar.nl/_flysystem/media/016-informatiebrief-doelmatigheidsonderzoek-begroting-pc-producten-en-stand-van-zaken-motie-183-beheersmaatregelen-projecten.pdf

https://www.wassenaar.nl/_flysystem/media/016-informatiebrief-bijlage-adviesrapport-doelmatigheidsonderzoek-begroting-gemeente-wassenaar-2022.pdf

Uitvoering moties en amendementen realisatieplan
Verkeer

https://www.wassenaar.nl/_flysystem/media/012-uitvoering-moties-en-amendementen-realisatieplan-verkeer_o.pdf

Intentieovereenkomst O&O-gebouw

https://www.wassenaar.nl/_flysystem/media/011-intentieovereenkomst-oo-gebouw.pdf

Toekomst N44

https://www.wassenaar.nl/_flysystem/media/009-stand-van-zaken-n44.pdf

https://www.wassenaar.nl/_flysystem/media/009-bijlage-1-advies-aan-wassenaar-over-duin-horst-en-weide.pdf

https://www.wassenaar.nl/_flysystem/media/009-bijlage-2-netwerkstudie-n44.pdf

Integrale dienstverlening sociaal domein

https://www.wassenaar.nl/_flysystem/media/005-informatiebrief-integrale-dienstverlening-sociaal-domein-ws.pdf

https://www.wassenaar.nl/_flysystem/media/005-informatiebrief-bijlage-nota-integrale-dienstverlening-sociaal-domein-wassenaar.pdf

Stand van zaken Valkenhorst - Unmanned Valley 2021
en brief gedeputeerde Koning

https://www.wassenaar.nl/_flysystem/media/115-informatiebrief-stand-van-zaken-valkenhorst-unmanned-valley-2021-en-brief-gedeputeerde-koning.pdf

https://www.wassenaar.nl/_flysystem/media/115-informatiebrief-bijlage-1-ecorys-monitor-unmanned-valley-2021.pdf

https://www.wassenaar.nl/_flysystem/media/115-informatiebrief-bijlage-2-lid-gs-brief-van-gedeputeerde-koning-betaalbare-woningen-in-valkenhorst.pdf

https://www.wassenaar.nl/_flysystem/media/115-informatiebrief-bijlage-3-brief-lid-gedeputeerde-staten-aan-ps-monitor-unmanned-valley-2021.pdf

Meerjarige prestatieafspraken 2022-2025

https://www.wassenaar.nl/_flysystem/media/109-informatiebrief-meerjarige-prestatieafspraken-2022-2025.pdf

https://www.wassenaar.nl/_flysystem/media/109-informatiebrief-bijlage-prestatieafspraken-wassenaar-2022-2025.pdf

Financiën

<https://www.itspublic.nl/wp-content/uploads/2022/03/2022-03-Benchmark-Gemeentefinancien-Wassenaar.pdf>

<https://www.wassenaar.nl/overige-financiele-stukken>

Participatie verordening

https://www.wassenaar.nl/_flysystem/media/ontwerp-van-de-verordening-inwonerparticipatie-gemeente-wassenaar-2021.pdf

